

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding for året 2019

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, med følgende enheter:

Handelshøgskolen

Norges fiskerihøgskole

Institutt for arktisk og marin biologi

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
2	Hva lykkes BFE med innen utdanningsområdet	3
2.1	Studentaktiv læring og 21st century skills.....	3
2.2	Faglig ledelse og kollegialt samarbeid	4
3	Særskilte utfordringer.....	5
3.1	Gjennomføringsgrad.....	5
3.2	Internasjonalisering	5
3.3	Roller og systemer	6
3.4	Lavere årskull i kommende år	6
4	Spesielle kvalitetsområder det arbeides med	6
4.1	Pedagogisk kompetanse for våre undervisere	7
4.2	Kvalitetsutvikling studieprogram	7
4.3	Internasjonalisering	7
5	Langsiktige planer for studieporteføljen	7
6	Integrering av bærekraftelementet	8
6.1	Tverrfaglige semesteremner	8
6.2	Etikk, samfunnsansvar og bærekraft (ESAB).....	8
6.3	Nytt tverrfaglig emne.....	8
7	Tverrfakultære utdanninger.....	9
8	Integrering av førsteårsstudentene	9
9	Fakultets innsats for å spre erfaringene fra prosjektet ‘21st Century Skills’	10
10	Oppfølging av SAMEVAL-evalueringen	10
10.1	Endringer som planlegges vedrørende bachelorprogrammet.....	11
10.2	Endringer som planlegges vedrørende mastergradsprogrammet	11

Forord

I brev av 18.12.2019 presiserte Universitetsledelsen de tema som skulle vektlegges i arbeidet med innspill til Kvalitetsmeldingen (2019/6033). Ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE) ble det fakultetsinterne dialogarbeidet videreført i brev av 3.1.2020, med en sammenstilling av de områder som definerer viktige deler av rammene for utviklingsarbeidet og kvaliteten i våre utdanninger (2020/68).

Handelshøgskolen (HHT), Norges fiskerihøgskole (NFH) og Institutt for arktisk og marin biologi (AMB) gjennomførte i januar og primo februar sine interne dialoger, og endelig har dekan og de tre instituttledelsene avholdt dialogmøter ultimo februar, i samsvar med modellen bestemt i UiTs Kvalitetssikringssystem.

Vedlagte rapport er dekanens oppsummering av utviklingsarbeidet, og bygger på HHTs, NFHs og AMBs skriftlige rapporter og påfølgende dialog.

1 Innledning

BFE har ansvar for 22 studieprogrammer, hvorav 10 bachelorprogram, 11 masterprogram og et integrert masterprogram, phd-utdanning i samfunnsvitenskap og naturvitenskap, og flere tilbud av kortere varighet.

I tabellen på neste side er våre bachelor- og masterprogram listet opp med noen nøkkeltall som vi refererer til i det følgende. Trafikklysmarkeringen er vår egen ut fra måltall i strategi og planer:

- Søkere per studieplass:
 - o Vi ønsker minst 3 førsteprioritetssøkere for å opprettholde attraktivitet og kvalitet i opptaksgrunnlaget
 - o 1,5-3 er middels
 - o 0-1,5 er ikke tilfredsstillende
- Gjennomføringsgrad
 - o Vår strategi sier vi at ønsker å ha en gjennomføringsgrad over nasjonalt gjennomsnitt som er 48 % for bachelor og 54 % for master (jf. tilstandsrapporten)
 - o Inntil 10 prosentpoeng under regner vi som middels (merk store utslag for små kull)
 - o Lavere enn det er ikke tilfredsstillende
- Internasjonalisering
 - o Vår strategi sier vi skal ha en andel med utvekslingsstudenter på 20 %
 - o 10-20 % er middels
 - o Lavere enn det er ikke tilfredsstillende
- Studiebarometeret
 - o På overordnet tilfredshet har vi angitt over 4 som bra
 - o Over 3,4 er middels
 - o Lavere enn 3,4 er ikke tilfredsstillende

Det er fakultetets erfaring at det tar tid fra tiltak iverksettes til det synes i nøkkeltallene. Nøkkeltallene slik de er presentert her viser heller ikke trender eller utvikling over tid. I vårt arbeid med utdanningskvalitet jobber vi derfor med å få et godt beslutningsgrunnlag for hva som bør prioriteres. Et eksempel på dette er at vi i 2019 gjennomførte en frafallsundersøkelse for å få bedre kunnskap om hvorfor våre studenter slutter. Et annet eksempel er dialog med Studentutvalget og studenter i andre verv når vi fastsetter årsplaner og starter utviklingsprosjekter.

Det er dekanens vurdering at BFE aldri har jobbet så strukturert og samlet om utdanningskvalitet som nå, både samlet som fakultet, på det enkelte institutt og på program- og emnenivå. Når det er sagt, erkjenner vi at vi fortsatt har en vei å gå, både når det gjelder å forankre kvalitetsarbeidet hos alle vitenskapelige ansatte, og med hensyn til å identifisere og gjennomføre tiltak som treffer godt på det vi måles på.

Studieprogram	1.prisøkere/ studieplass	Gjennomførings- grad	Andel Utteksling	Studie- barometeret
INSITUTT FOR ARKTISK OG MARIN BIOLOGI				
Bachelor i biologi	69 søkere 1,2 pr plass	38,90	25	4,2
Master i biologi	196 søkere 2,5 pr plass	62,16	2,86	4,4
NORGES FISKERIHØGSKOLE				
Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap	167 søkere 2,8 pr plass	52,54	2,27	3,9
Master i fiskeri- og havbruksvitenskap	64 søkere 3,2 pr plass	76,19	15,79	4,1
Bachelor i bioteknologi	12 søkere 0,7 pr plass	27,80	30	4,3
Master i marin bioteknologi	62 søkere 6,2 pr plass	25,00	0	Lav svarprosent
Master international fisheries management	81 søkere 2,0 pr plass	53,33	0	Lav svarprosent
Integrert master i akvamedisin	43 søkere 2,2 pr plass	81,82	0	4,6
HANDELSHØGSKOLEN				
Bachelor i økonomi og administrasjon Tromsø	186 søkere 1,2 pr plass	52,63	6,33	3,6
Bachelor i økonomi og administrasjon Alta	46 søkere 0,5 pr plass	45,45	0	3,4
Bachelor i økonomi og administrasjon Harstad	42 søkere 0,4 pr plass	25,00	7,14	4,3
Bachelor i økonomi og administrasjon Narvik	27 søkere 1,1 pr plass	54,17	0	3,4
Master i økonomi og administrasjon Tromsø	171 søkere 4,3 pr plass	66,67	6,45	4,3
Master i økonomi og administrasjon Harstad/Alta	47 søkere 2,4 pr plass	18,80	0	Lav svarprosent
Bachelor i ledelse, innovasjon og marked	166 søkere 1,8 pr plass	48,72	11,32	3,7
Master i ledelse, innovasjon og marked	106 søkere 5,3 pr plass	58,82	0	4,2
Bachelor i samfunnsøkonomi	14 søkere 0,5 pr plass	22,8	6,25	3,6
Master i samfunnsøkonomi	245 søkere 6,1 pr plass	30,00	0	4,0
Erfaringsbasert master MBA	128 søkere 2,1 pr plass	46,00 (2016 kull)	0	4,6
Erfaringsbasert master i ledelse	81 søkere 1,4 per plass	51,43 (2016 kull)	0	4,4

Gjennomføringsgrad er regnet ut etter andel som har fullført studiet på normert tid. Dersom man utvider dette med ett semester, vil noen av tallene se bedre ut. Dette gir store utslag for studier med få kandidater, eksempelvis master i marin bioteknologi.

Studiebarometerets tall er tatt i kategorien "alt i alt tilfredshet". For IFM og Master i marin bioteknologi er ikke grunnlaget stort nok til at tallene kan presenteres. Det samme gjelder spesifikke tall for Master i økonomi og administrasjon i Harstad/Alta.

Andel på utveksling er målt som andel ferdige uteksaminerte som har hatt utveksling i graden i 2019. Flere studenter kan ha hatt utenlandsk utdanning innpasset i graden, men denne er ikke avlagt som et godkjent utvekslingsopphold i løpet av studiet.

2 Hva lykkes BFE med innen utdanningsområdet

På spørsmålet om hva vi lykkes med, vil vi særlig fremheve utviklingsarbeid knyttet til studentaktiv læring og 21st century skills, samt hvordan vi jobber med å koble program, det kollegiale kvalitetsarbeidet og enkeltprosjekter bedre sammen.

2.1 Studentaktiv læring og 21st century skills

De siste årene har vi hatt en rekke utviklingsprosjekter med fokus på mer studentaktiv læring. Dette var tema i BFE sine to fyrtårnsprosjekter; uFisk og SimFish. Vi har inkludert god praksis fra de tidligere høyskolene om samarbeid med arbeidslivet gjennom case, praksis og oppgaver, og fakultetet har også hatt et større SAKS-prosjekt med dette som tema.

I 2019 søkte de tre instituttene sammen om å etablere et Senter for Fremragende Utdanning (SFU) der hensikten var implementering av transversale ferdigheter i studieprogrammene. Søknaden nådde ikke opp, men dette arbeidet har likevel hatt positive effekter for fakultetet sitt kvalitetsarbeid, og ambisjonene videreføres i den skala som er mulig innenfor dagens rammer.

Nedenfor gis det noen eksempler på hvordan vi jobber med studentaktiv læring og 21st century skills. Til tross for mange gode eksempler, etterlyses innarbeiding av relevante praksiselement i programmene i siste versjon av Studiebarometeret. Fakultetet tar dette til inntekt for at dette er en undervisningsform studentene trives med og ønsker mer av.

Praksisemner

I eksempelvis emnene FSK-2011, BIO-2014 og BED-2053 har studentene arbeidslivspraksis som en del av undervisningen. Det er inngått avtaler med sjømatnæringen, forvaltningsapparatet og reiselivsklyngen Arctic-365 for å få til dette. Akvamedisinstudentene har et eget emne som arrangeres som et feltkurs og som avspeiler arbeidssituasjonen ferdigutdannede fiskehelsebiologer vil møte som feltarbeidere i norsk havbruksnæring.

Spill- og problembasert læring

I flere emner jobber studentene med større prosjekter, for eksempel et større arrangement (BED-2120, bedriftsutvikling og intraprenørskap (BED-2139), og en foretaksstrategi (BED-2003). På denne måten tilegner studentene seg ferdigheter i samarbeid med eksterne aktører samtidig som disse erfaringene brukes om «knagger» for den generelle kunnskapen og kompetansen studentene skal lære seg.

På samme måte brukes spill som undervisningsstrategi i flere fag for å jobbe med tverrfaglige problemstillinger. Spill er en studentaktiv læringsform, samtidig som kunnskapen fra flere fagområder må aktiveres samtidig.

Innenfor biologifagene har en rekke emner praktisk undervisning knyttet til lab, felt og tokt. På denne måten aktiviseres flere læringsstrategier, og studentene får gjennomføre metoder som kunnskapsfeltet benytter. Studentene gjennomfører dette mer og mer selvstendig jo høyere opp i sine studieløp de kommer.

Innovasjon og entreprenørskap

Emnet «innovasjon i praksis» er tilgjengelig for UiT studenter på alle fakulteter og institutter. I emnet arbeider studentene i en gruppe med andre studenter, hvor de velger blant reelle caser fra næringslivet som de jobber med i løpet av semesteret. Metodikken det jobbes etter er

hovedsakelig "Design Thinking" og "Lean Startup". Studentene bruker i emnet mye tid utenfor campus i form av bedriftsbesøk, undersøkelser og tester, intervjuer m.m. Studentene har også ha et eget budsjett til prototyping og testing.

«Idegeneratoren» er et prosjekt finansiert av Tromsø fylkeskommune. Målgruppen for prosjektet er studenter ved UiT Norges arktiske universitet og næringsliv i Troms og Tromsø-regionen. Gjennom prosjektet skal vi skape et nytt og spennende innovasjonstilbud i regionen, og aktivitetene skal supplere regionens eksisterende tilbud innenfor innovasjon og entreprenørskap. Prosjektets hovedmålsetning er som følger: Bidra til et mer innovativt og konkurransedyktig næringsliv i Troms og Tromsø-regionen.

Formidling

Det ble gjennomført en workshop for studenter våren 2019 en styrket studentenes kompetanse innen kommunikasjon og formidling; UiT Spire. Planen for workshopen var å trygge studentene i formidlerrollen via ulike metoder innen drama, fortellerteknikk og presentasjonsteknikk, samt gi dem i oppgave å utarbeide et populærvitenskapelig foredrag om vitenskapelige tema de studerer eller brenner for. I henhold til evalueringene og tilbakemeldingene fra deltakerne og bidragsytere var prosjektet meget vellykket.

Nærings- og samfunnspanel

I forbindelse med SFU-søknaden har BFE etablert et nærings- og samfunnspanel som møtes jevnlig. Dette er eksterne aktører som er særlig relevante i avtakerfeltet, i tillegg til kollegaer og studenter fra våre ulike program. Panelet har seminarer, diskusjoner og workshops der det overordnede målet er å gjøre våre utdanninger mer relevant for arbeidsmarkedet. To av våre næringslivsmentorer har en sentral rolle i dette arbeidet.

2.2 Faglig ledelse og kollegialt samarbeid

På alle tre instituttene har det i inneværende strategiperiode blitt utviklet bedre strukturer for ledelse og utvikling av programmer. Disse endringene har hatt som formål å koble diverse utviklingsprosjekter tettere til linja og programmene som helhet, «avprivatisere» emner, og generelt sørge for hensiktsmessige arenaer for å jobbe med utviklingsarbeid.

På HHT har det blitt etablert utdannings- og utviklingsteam (UUT) for hvert fagområde på tvers av campuser. Målet med å opprette undervisnings- og utviklingsteam er å etablere en delekultur, å styrke undervisningen gjennom å etablere en struktur der lærerne tar ansvar for mer enn "sine egne" emner, bedre samordningen mellom undervisning og forskning ved å etablere enheter med ansvar for begge områdene og bedre kommunikasjonen mellom ledelse og vitenskapelige ansatte ved å gjøre flere fast vitenskapelige ansatte delaktige i instituttets ledelse og drift.

På NFH har en av nestlederne fått et særlig ansvar for utdanning, og det har blitt oppnevnt studieprogramledere for alle program (tidligere var dette instituttleder). Dette har gitt nytt driv i kvalitetsarbeidet på programmene. For å avklare rolle- og arbeidsdeling mellom programleder, programstyret og studieadministrasjon er det utarbeidet et årshjul med etablering av en tydelig plan om hvilke oppgaver som skal løses, når de skal løses og hvem som har ansvaret under utvikling. NFH har også jobbet med å flytte ansvaret for emneevaluering fra studieadministrasjon til fagmiljøene

Også på AMB har en nestleder fått et særlig ansvar for utdanning. I tillegg har instituttet etablert «kurskafeer» som arbeidsmetode for fagfelleevaluering av undervisning og

studieprogram. Kafeen fungerer slik at kursansvarlige presenterer emnet, etterfulgt av en diskusjon blant kollegene. Sentrale temaer er emnets faglige innhold, gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelser (LUB), arbeidskrav og vurderingsordninger. Det legges opp til diskusjoner rundt styrker og utfordringer for hvert spesifikke emne. Kurskafeene fungerer også som en viktig kollegial arena for å bygge eierskap til emnene i programmene, og for å skape sammenheng mellom de ulike emnene.

I tillegg til instituttenes eget arbeid har det i 2019 blitt etablert en felles strategisk arena for arbeidet med utdanningskvalitet på BFE. Dette omtales som KAUK (kommissariat for utdanningskvalitet), og ledes av prodekan utdanning. Hensikten er å sikre koordinering og erfaringsdeling mellom instituttene. Instituttene har ulike profiler på sine programmer, ulike styrker og utfordringer. Ved å jobbe sammen på tvers utnytter vi ressursene bedre, og slipper å utvikle noe som allerede finnes. Et av tiltakene KAUK arbeider med, er å arrangere en felles fagdag for utdanningskvalitet for hele fakultetet høsten 2020.

3 Særskilte utfordringer

Som det framkommer av tabellen på side 2 har BFE et stykke igjen å gå for å nå måltallene for gjennomføringsgrad og internasjonalisering på noen programmer. I tillegg til dette er utfordringene våre knyttet til pågående arbeid med faglig ledelse og kollegialt samarbeid. Selv om det er etablert mer hensiktsmessige strukturer, jobber vi fortsatt med kulturen for utdanningskvalitet «over hele linja», herunder arbeidet med å involvere studentene enda tettere i dette arbeidet.

3.1 Gjennomføringsgrad

For å styrke gjennomføringsgraden har BFE jobbet med førstesemestermottak (se under), og utdanningskvalitet generelt (se over). I tillegg til dette gjennomførte BFE i 2019 en undersøkelse blant alle førsteårsstudenter som hadde sluttet. Resultatene har vært nyttige, og gir grunnlag for å sette inn tiltak der dette trengs mest. En stor andel av dem som sluttet, hadde byttet til et annet studieprogram. De som valgte å slutte i sin helhet skilte seg fra de andre studentene ved å ikke oppleve oppmuntring og støtte til å ta høyere utdanning fra familie og venner, og opplever heller ingen indre motivasjon ved å lære på høyere nivå. Undersøkelsen er delt med universitetsledelsen og også presentert i Strategisk utdanningsutvalg.

De programmene som fortsatt har for lav gjennomføringsgrad nå er kjennetegnet av et lavt antall studenter (store utslag) og/eller at programmet har behov for revisjon. Blant annet er både bachelor og master i samfunnsøkonomi under revisjon, dette kommer vi tilbake til.

3.2 Internasjonalisering

BFE hadde i 2019 en tredobling av antall utreisende sammenlignet med 2018. De utreisende kommer gjerne fra samme program, noe som avspeiles i store variasjoner i nøkkeltallene mellom program. Av dette ser vi nytten av å ha avtaler som passer særlig for hvert program, men også hvordan utveksling «smitter»: Når en først vil reise ut, utløser det gjerne at flere vil dra.

Vi ser noen utfordringer knyttet til arbeidsdelingen med fellestjenesten for mobilitet. Faglig kvalitetssikring av avtaler og oppfølging av disse ligger i linja, samtidig som vi ikke har dedikerte ressurser til dette arbeidet. Det har medført at noen studenter har opplevd store utfordringer ved å planlegge utveksling til et studiested hvor det i mellomtiden har vært

endringer hos partnerinstituttet. Studentene har fått problemer både med opptak i utvekslingslandet og med innpassing her hjemme. Dette er skadelig for omdømmet til det å reise ut, og sprer seg dessverre raskt. For å bøte på dette, har HHT etablert et team for å jobbe med utveksling fra instituttet sin side, og det synes hensiktsmessig å få til en slik organisering også på de andre instituttene.

3.3 Roller og systemer

Som nevnt i kapittel 2 opplever fakultetet å lykkes med bedre struktur for faglig ledelse og kollegialt samarbeid. Vi har fortsatt noen utfordringer til dette, som henger sammen med at dette arbeidet ikke er ferdigstilt.

Organisering av UUT og programledere krever ny arbeidsflyt for oppgaver som må kvalitetssikres. Vi balanserer mellom hensynet til effektivitet (ikke ha for mange instanser, grupper og ledd) og forankring (behovet for å ha felles eierskap til kvalitetsarbeidet). Fordi instituttene har organisert dette arbeidet på ulike måter er de praktiske utfordringene også noe forskjellige. HHT holder på å finne løsninger for programkoordinering ettersom UUTene er disiplinært organisert, NFH jobber med arbeidsdelingen mellom programledere, programstyret og studieadministrasjonen, mens AMB jobber med å få på plass teambaserte løsninger der hver fagansvarlig også har en co-pilot.

En felles utfordring er å involvere studenter tettere i utviklingsarbeidet. Vi har studenter representert i alle kollegiale organ og i de fleste utviklingsprosjekt. Likevel synes vi det kan være utfordrende å få kunnskap om hvor skoen trykker hos studenter flest. Mange av våre studenter jobber ved siden av studiene og har begrenset med tid til å involvere seg i prosjekter som er tidkrevende. Dette har vi forståelse for, og vi har i noen sammenhenger engasjert studenter som internships for gjøre det mulig å kombinere utviklingsarbeid med studier.

En annen felles utfordring er at UiT sin forskrift for bruk av arbeidstid ikke gjenspeiler den type utviklingsarbeid som nå forventes. BFE håper oppfølgingsarbeidet av den gruppen som er nedsatt for å se på dette gis prioritet. Dette henger også sammen med ønsket om å inkludere pedagogisk utviklingsarbeid i karriere- og arbeidsplaner (se under).

3.4 Lavere årskull i kommende år

Som kjent er årskullene for 19-åringer synkende i årene som kommer. Dette gjelder ikke særlig for BFE, men er en utfordring som treffer hele UiT. Som det framkommer av tabellen i vedlegget vil dette gi for få søkere per studieplass gitt alt annet likt. I tillegg til å jobbe med rekruttering (som vi avgrenser denne rapporten fra), utfordrer det oss til å jobbe med nye formater og aldersgrupper. BFE har særlig ved HHT gode erfaringer med nettbaserte tilbud som treffer segmentet med unge voksne i arbeid godt. Lignende tilbud har vi imidlertid ikke for de marine og naturvitenskapelige fagene. Dette er en utfordring vi er oppmerksomme på, og som vi gjennom Koronakrisen får brå erfaringer med å bryne oss på.

4 Spesielle kvalitetsområder det arbeides med

I årsplanen for 2020 er det definert tre hovedområder vi særlig vil prioritere i 2020; pedagogisk kompetanse for våre undervisere, kvalitetsutvikling av studieprogram samt internasjonalisering.

4.1 Pedagogisk kompetanse for våre undervisere

BFE har i sin strategi en ambisiøs målsetting om at 80 % av våre undervisere skal ha utviklet en pedagogisk mappe eller tilsvarende innen utgangen av perioden. Å utvikle sin pedagogiske mappe er som kjent nødvendig for opprykk og for å kunne bli merittert underviser. Det er også en ypperlig anledning til å involvere alle ansatte i utviklingsarbeid, samt å synliggjøre for den enkelte at de allerede deltar i arbeid som er meritterende. For å få til dette har fakultetet lenge jobbet med en løsning der ansatte som ikke har dette som krav i sin kontrakt kan få veiledning og hjelp til dette. I samarbeid med Result holder vi nå på å utvikle og gjennomføre et kollokvie- og seminarbasert opplegg for dokumentasjon gjennom mappe. Vi anser dette som en pilot, og vil gjennomføre med et større antall deltakere neste år.

For den andre vil vi inkludere utviklingsarbeid i den enkeltes karriere- og arbeidsplan, ved at arbeid som likevel må gjøres (endre et emne, innføre nye vurderingsformer etc) organiseres som et utviklingsprosjekt som dokumenteres. Hensikten er å sørge for at den enkelte ansattes, studieprogrammets, instituttets og fakultetets prioriteringer drar i samme retning.

4.2 Kvalitetsutvikling studieprogram

Kvalitetsutvikling studieprogram inkluderer å fortsette med ulike utviklingsprosjekter i tråd med det som er beskrevet i kapittel 2, med fokus på studentaktivitet, 21st century skills og høyere læringsutbytte for studentene. I behandlingen av studiebarometeret for 2020 ønsket fakultetsstyret at vi i enda større grad vektlegger samarbeid med nærings- og arbeidsliv. Dette vil vi gjøre ved å fortsette arbeidet med partnere for praksisemner og nærings- og samfunnspanelet, i tillegg til å reengasjere våre næringslivsmentorer.

Som beskrevet tidligere er det også et prioritert område å ferdigstille arbeidet med hensiktsmessige strukturer for å koble utviklingsarbeidet bedre til linja og det enkelte program. En ramme for å gjøre dette er implementeringen av nytt kvalitetssystem, herunder kvalitetsrapport og kvalitetsdialog som denne rapporten bygger på. Vi har særlig fokusert på å la dialogen begynne i fagmiljøene og ikke bare rapportere på ledernivå.

4.3 Internasjonalisering

For å øke andelen studenter som har utveksling som en del av sin grad er inngåelse og vedlikehold av gode avtaler et prioritert område. Vi jobber med å promotere utveksling tidligere i programmet, sørge for at faglærere kjenner tilbudene godt og kan snakke om dem der det er hensiktsmessig, og å bruke studenter som har vært ute mer aktivt i å dele sine erfaringer. Hvert institutt har egne handlingsplaner for å følge opp dette området.

5 Langsiktige planer for studieporteføljen

Fakultetet tar mål av seg å ha et oppdatert programtilbud, samtidig som de langsiktige kompetansekrav ivaretas. Gjennom jevnlige evalueringer og revisjoner av program medfører dette at vi fryser noen program for opptak, at program endrer innretning, at de ev. legges ned og at ideer til nye program kommer opp. Per mars 2020 kan følgende nevnes:

- For Master in Business Creation and Entrepreneurship er det ikke tatt opp nye studenter ved de tre siste opptakene. Fagområdet er imidlertid viktig, og blir delvis innarbeidet i andre program ved HHT. I den overordnede handlingsplanen har BFE sagt at vi vil vurdere en ny innretning i samarbeid med andre fakultet

- Master in Economics er endret fra engelskspåklig til norskspråklig fom opptaket 2019 for bedre å kunne nå målgruppen, se også kapittel 9
- Det planlegges en ny erfaringsbasert master i Ocean Leadership, mulig første opptak høsten 2021, se kapittel 6.
- Master in International Fisheries Management har siste opptak i 2020, og er under revisjon med sikte på endret programinnhold for studentopptaket i 2021.
- En tilbud innenfor Havbruk (RAS-teknologi) er etterspurt og under planlegging. Det er også etterspørsel etter EVU i havbruksnæringen, både på Helgeland og ellers i Nord-Norge. Vi vil se på hvorvidt dette kan kombineres
- Bachelor i Ledelse, innovasjon og marked og master i Regnskap og Revisjon har første opptak i 2020, studiested Harstad.
- Arktisk semester (tverrfaglig), som tilbud for innvekslingsstudenter utredes.
- Blant våre nettstudenter etterspørres muligheten for å ta en hel bachelor på nett. HHT har etter hvert bygd opp teknisk og pedagogisk kompetanse til å gi gode tilbud, og vi vil utrede muligheten for å gi hele grader på campus virtuell

6 Integrering av bærekraftselementet

Bærekraft er sentralt i fagområdene på BFE, også før FNs bærekraftsmål. Under redegjør vi for nyere tiltak for å integrere bærekraftselementet i våre utdanningsprogrammer.

6.1 Tverrfaglige semesteremner

Bachelor i fiskeri- og havbruk gjennomføres nå i ny drakt. En av endringene er at semester 3-5 gjennomføres som 30 stp semesteremner med navnene bærekraftig fiskeri, bærekraftig havbruk og bærekraftig sjømat. Fiskeri- og havbruk har i navnet alltid vært tverrfaglig, men programmet har hatt et flerfaglig design med svak kobling mellom de ulike emnene. Ved å organisere emnene rundt bærekraft og de problemstillingene som følger av det, blir de ulike disiplinene i større grad «innspill» og dimensjoner enn fagområder i seg selv. Så langt har vi kun evalueringer fra semester 3. Selv om det har vært enkelte startutfordringer med et så stort emne, er tilbakemeldingene fra både fagmiljø og studenter gode.

6.2 Etikk, samfunnsansvar og bærekraft (ESAB)

Handelshøgskolen har gjennom programstyret vedtatt at etikk, samfunnsansvar og bærekraft skal integreres i programmenes emner. Dette er et krav fra UHR-ØA som tilsier at ESAB skal tilsvare minimum 7,5 studiepoeng i bachelorprogrammet for økonomi og administrasjon for at sidetittelen siviløkonom skal kunne gis. Utdannings og utviklingsteamene (UUT) har gjennom sine ledere organisert arbeidet med å identifisere og beskrive ESAB-aspekter i emner tilhørende respektive UUTer. Det er tatt utgangspunkt i NOKUT sine retningslinjer og vært tydelig på at et 10-studiepoengs emne skal tilsvare 250-300 timer for studenten. Deretter har de fagansvarlige gjennomgått læringsutbyttebeskrivelsene og integrert ESAB elementene.

Dette arbeidet ble gjort i løpet av høsten 2019, og en har i etterkant hatt en gjennomgang av dette arbeidet. Det er nå implementert i alle relevante emner og tilfredsstiller UHR-ØA sine krav.

6.3 Nytt tverrfaglig emne

HHT og AMB har sammen søkt DIKU om midler til et nettbasert bærekraftskurs. Dette emnet skal være samlingsbasert med deltagere fra næringslivet som hovedmålgruppe. AMB skal

levere sammen med Nofima, 10 stp på bærekraft og sirkulær økonomi. Det langsiktige målet er å videreutvikle denne delen til en selvstendig modul til et nettbasert valgemenne også for biologistudentene, for slik å øke fleksibiliteten, og samtidig innlemme entreprenørskap og innovasjon i studietilbudet. Fra HHT sin side blir emnet en anledning til å ta inn aspekter ved miljømessig bærekraft i sine studier. Samarbeid på tvers på denne måten mener vi også kan utløse nye prosjektsamarbeid.

7 Tverrfakultære utdanninger

Det foreslåtte programmet (erfaringsbasert master) innenfor Ocean Leadership er et samarbeidsprosjekt mellom BFE, NT-fak og Jurfak. En arbeidsgruppe bestående av en fra hvert fakultet har jobbet med en skisse, og det skal det arrangeres en workshop for større deler av fagmiljøene. Workshopen ble utsatt grunnet Koronasituasjonen, men skal gjennomføres digitalt i slutten av mars

BFE er også med i en søknad til DIKU om et 30 stp EVU-emne «Smartkyst». Det består av to emner a 15 studiepoeng; Realisering av det grønne skiftet, og Tverrfaglig prosjekt i grønn omstilling. Initiativet ledes av NT, og i tillegg til BFE er HSL med.

I 2018 fikk BFE sammen med IVT SAKS-midler til å se på muligheten for å etablere en master i industriell økonomi. Dette arbeidet har ikke konkludert.

8 Integrering av førsteårsstudentene

BFE har i samarbeid med Studentrådgivninga ved Studentsamskipnaden arbeidet for å bedre overgangen for studentene fra videregående skole til universitetet. I 2017 gjennomførte vi en pilot med mentorordning for førstesemesterstudenter, der en student som har kommet lengre i løpet fungerer som kontaktperson for en gruppe studenter. Mentoren får betalt for dette, og følges opp av studieadministrasjonen. I piloten var det AMB, NFH og HHT Harstad som deltok. Basert på erfaringene herfra innførte BFE mentorordningen for alle program fra og med 2018.

Mentorer og studentgrupper treffes jevnlig første semester, og snakker om temaer knyttet til det å være student, bli kjent i byen, studieteknikk og fagspesifikke metoder, studievevaner, osv. Arbeidsoppgavene består av enkelte hovedpunkter, men er også fleksible nok til å kunne tilpasses det enkelte program og kull. Vi opplever at mentorordningen øker kulltilhørigheten, bedrer det sosiale miljøet og hindrer uønsket frafall. Mentorprogrammet får også gode tilbakemeldinger fra studenter, slik disse sitatene fra evalueringen i 2019 gjenspeiler:

«Mentor med gode kunnskaper om fagene. Har fungert som ekstra undervisning i små grupper, hvor vi kan bestemme hva som skal bli tatt opp. Dette synes jeg har vært utmerket. Det gjør det lettere å stille spørsmål underveis og man blir godt kjent med den mentorgruppa man er med i.»

«Imøtekommende, tar opp de problemstillinger som vi kommer med. Forklarer ting mye enklere enn forelesere. Gir masse gode tips som har vært nyttig når jeg skal etablere gode studievevaner. Har også utvidet nettverket mitt pga. mentorordningen.»

«De har virkelig stått på for at vi skal få en god start på studiet, og de har vist oss hvor og hva vi kan jobbe med i ettertid av studiet, som har økt motivasjonen til å fortsette»

«Veldig bra å bli kjent med andre i som studerer på et høyere nivå. Fint å få være med på bedriftsbesøk ol.»

I tillegg til mentorordningen har instituttene og campus ulike måter å møte førstesemesterstudentene på gjennom fag de tar, gjennom samarbeid med linjeforeninger og egne arrangementer. For eksempel arrangerer NFH «uke 42» der det arrangeres ulike møter med informasjon om tilbudene studentene kan delta i både faglig og sosialt, samt promotering av utveksling.

9 Fakultets innsats for å spre erfaringene fra prosjektet '21st Century Skills'

SFU prosjektet C21Enhance har som mål styrke undervisning, læring og vurdering av transversale ferdigheter som kritisk tenkning, kommunikasjon (skriftlig, muntlig, digital), samarbeid og kreativitet i BFE sine studieprogram. Systematisk emne og programdesign der slike ferdigheter er godt integrert og undervist vil gi bedre studenter, etterspurte kandidater og kompetanse for livslang læring.

Prosjektsøknad ble sendt til Diku i 2019, men ble ikke finansiert. Imidlertid har fakultetet fått innvilget strategiske midler til å fortsette arbeidet. Internt har dette arbeidet ledet til utviklingsarbeid på emne- og programnivå (se kapittel 2). For å dele disse erfaringene og kunne være en ressurs for andre fagmiljøer deltar vi på konferanser og workshops, og tar mål av oss å publisere flere erfaringer. Enkelte arrangementer har vært åpent annonsert, og den 27. februar arrangerte BFE et seminar i samarbeid med nærings- og samfunnspanelet (kap. 2) med betydelig deltakelse fra ulike deler av UiT.

I tillegg til dette har BFE foreslått for Jurfak at vi kan arrangere årets fyrårskonferanse sammen, da deres fyrårssprosjekt også omhandler 21st century skills. Grunnet Koronasituasjonen er dette satt noe på vent.

Det arbeides dessuten med å utvikle en nettside medfokus på 21st century skills.

Generelt er BFE sine erfaringer at 21st century skills må gjennomsyre de undervisnings- og vurderingsaktivitetene vi har heller enn å være egne tilbud. Fremtidsrettede ferdigheter må utvikles i relasjon til de fagene man studerer. Dette er også grunnen til at BFE jobber med å koble porteføljen av utviklingsprosjekter tettere til linja og programansvaret. Fakultetet ønsker å være disponibel for å snakke om dette, for eksempel i kurstilbudene som gis fra Result.

10 Oppfølging av SAMEVAL-evalueringen

Fagstaben i samfunnsøkonomi holder på med et prosjekt for å revidere bachelorgrad og mastergradsprogrammet i samfunnsøkonomi og således svare på den evalueringen som ble gjort gjennom SAMEVAL/KOMBIVAL. Tilbakemeldingen her fra var at UiT i liten grad utnytter geografisk beliggenhet og regionale problemstillinger, og i for stor grad forsøker å være på et høyere teoretisk nivå enn vi mestrer. Selv om en slik tilbakemelding ikke er

hyggelig å lese, stemmer det at samfunnsøkonomiutdanningen ved UiT er bygd opp etter mal fra UiO som har et sterkt grunnforskningsmiljø på feltet. Programmene var i instituttets og fakultetets søkelys også før evalueringen kom, grunnet lave søkertall, høyt frafall og strykprosent. Programmene er nå under revisjon.

10.1 Endringer som planlegges vedrørende bachelorprogrammet

Revisjonen av bachelorgradsprogrammet innbefatter at en vurderer om opptakskrav i matematikk skal innføres (på lik linje med lærerutdanning for eksempel). Dette vil sikre at studenter på denne utdanningen har et minimumsnivå av tekniske ferdigheter, og kan hindre det at de som ikke kommer inn på bachelor i økonomi/administrasjon fyller opp plasser på programmet. Videre engasjerer man i samtaler med flere interessenter fra yrkeslivet med tanke på å kunne produsere kandidater som har kompetanse som er etterspurt av arbeidsgivere. En spørreundersøkelse er utviklet for å få studentenes mening på innholdet i programmet, og også for å avdekke hvorfor studenter ved Handelshøgskolen ikke valgte samfunnsøkonomi som bachelorprogram.

Foreløpige konklusjoner fra dette arbeid er at man må få mer teknologisk innhold i programmet (for eksempel programmering) ettersom dette er etterspurt i arbeidslivet. Videre må man legge om kurs fra det akademiske til å ha en relevans for regionen der vi bor. Da vil problemstillinger i hovedsak komme fra virksomheter i landsdelen, samt aktuelle temaer knyttet til regional forvaltning. Utdanningen vil legge vekt på formidling av samfunnsøkonomisk analyse til samfunnet for øvrig, og ikke kun de som skjønner samfunnsøkonomi. I tillegg vil man forsøke å oppfordre studenter til å ta en tverrfaglig utdanning

10.2 Endringer som planlegges vedrørende mastergradsprogrammet

Det første tiltaket som gjennomføres fra høsten 2020 er at programmet skal gå på norsk. Tanken bak et engelskspråklig program har vært et man skulle tiltrekke seg flere og bedre studenter til studiet. Dette har ikke skjedd, og det kan tenkes at språket oppleves som en hinder for noen norske søkere. Fra høsten 2021 blir programmet lagt om for å kunne gi bedre kobling mellom metoden, teorien og empirien i programmet. Samtidig vil man prøve å innarbeide FNs bærekraftsmålene i programmet, samt sikre at studenter får analytisk kompetanse som etterspørres i arbeidslivet. Revidering av programmet skjer i samråd med studenter og representanter fra arbeidslivet.

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding utdanning 2020

Det juridiske fakultet

Innledning

Kvalitetsmelding 2020 er utarbeidet av dekanatet og administrativ ledelse ved Det juridiske fakultet og vil i løpet av våren 2020 bli lagt frem for studieutvalget/programstyret og fakultetsstyret¹. Det gis i meldingen vurderinger av hva fakultetet har lyktes godt med innenfor utdanningsvirksomheten, og hva som skal ha særlig oppmerksomhet i det videre arbeidet. Dette er tett knyttet til fakultetets overordnede strategi og tilhørende handlingsplaner, samt fakultetets årsplan for 2020 som ble vedtatt av fakultetsstyret i februar d.å.²

Meldingen består av to deler. Del 1 er fakultetets tilbakemeldinger på spørsmål som universitetsledelsen har stilt til alle fakultet. I Del 2 gis det tilbakemeldinger på spørsmål og problemstillinger som universitetsledelsen spesifikt har bedt Det juridiske fakultet om å besvare.

Foruten vårt femårige integrerte masterprogram i rettsvitenskap tilbyr fakultetet en Master of Laws in Law of the Sea (90 studiepoeng, heretter havrettsmasteren), et toårig masterprogram innen miljørett Nordic Master's Programme in Environmental Law (heretter NOMPEL) og ph.d-program i rettsvitenskap. Fakultetsstyret har nylig vedtatt endringer i eksamensordning og studieplan for masterprogrammet i rettsvitenskap som har direkte relevans for flere av de områdene som er omtalt i denne meldingen.

Del I

Hva fakultetet har lyktes med innenfor utdanningsområdet

Fakultetet har oppnådd gode resultater innen utdanningsvirksomheten på en rekke områder. Dette er på grunnlag av et godt, bevisst og systematisk arbeid over flere år. I vår strategi for 2018-2022 [Rettsikkerhet og kompetanse](#)³ er det eksplisitt nedfelt at fakultetet skal være internasjonalt ledende på utdanningskvalitet. At dette er et uttalt og omforent satsingsområde er viktig for de prioriteringer og resultater som er oppnådd. Fakultetet har to ganger fått UiTs fyrårsmidler og har i tillegg søkt og mottatt eksterne midler til utdanningskvalitetsprosjekter flere ganger. I det følgende omtales noe av dette. Vi viser også til gjennomgangen i avsnittet om studiekvalitetsområder som fakultetet arbeider spesielt med.

➤ Utdanningskvalitetsarbeidet og studentinvolvering

Vi lyktes godt med den generelle satsningen på utdanningskvalitet, og kan vise til gode resultater. Studiebarometeret viser at vårt femårige masterprogram i rettsvitenskap har høy svarprosent, og

¹ Fakultetet er kjent med at Kvalitetsmeldingen ifølge UiTs reviderte kvalitetssystem skal behandles av fakultetsstyret før den sendes videre til rektoratet/universitetsledelsen, men dette har vært vanskelig dette første året og fremgår heller ikke i bestillingen fra universitetsledelsen.

² ePhorte 2020/264.

³ https://intranett.uit.no/Content/617619/cache=20192202133318/jurfak_strategi_2018_2022_web.pdf

overordnet tilfredshet har gått opp fra i fjor. Studieprogrammet topper fortsatt listen over studieprogram med mest fornøyde studenter i landet innenfor dette fagområdet, og dette studieprogrammet inngår på UiTs «Topp 5 liste» for 2019. De siste to årene har vi også oppnådd tilstrekkelig svarprosent fra studenter på havrettsmasteren, og også dette programmet får gode resultater i Studiebarometeret. I 2019 satte vi rekord med seks studenter som disputerte, hvorav alle på normert tid (innen seks år etter oppstart), noe som viser at vi lykkes med arbeidet på ph.d. programmet.

I studiekvalitetsarbeidet og annet utviklingsarbeid har fakultetet stor oppmerksomhet på *studentinvolvering*, og mener at dette er noe vi lykkes godt med og har godt utbytte av. Studiebarometeret gir en stabil og god score på spørsmål om studentenes opplevde medvirkning for masterprogrammet i rettsvitenskap. Fakultetets ledelse har fastsatte månedlig møter med studentrepresentantene, og studentene er ellers tett involvert i konkret studiekvalitetsarbeid. For eksempel ble utviklingen av fakultetets ordning for ivaretagelse av førsteårsstudentene basert på innspill fra spørreundersøkelser blant viderekommende studenter (jf. omtale senere i meldingen), og i et nylig utviklingsarbeid knyttet til fakultetets praksisordning har studentrepresentanter vært tett involvert i både utvikling, utprøving, evaluering og fastsetting av en justert ordning (se mer i omtalen av pågående fyrtårnsprosjekt senere i meldingen). Fakultetets begynnerkollokvieordning er også et viktig tiltak for å øke studiekvaliteten, og denne ordningen er i sin helhet basert på studentinvolvering (jf. omtale senere i meldingen). Også i pågående arbeid med justering av eksamensordning for å dempe karakter- og eksamenspress er studentene tett involvert i alle faser (se omtale senere i meldingen). Videre er det i arbeidet med studentevalueringer av undervisningen stor oppmerksomhet om at dette ikke bare skal være et forhold mellom den enkelte faglærer og studentene, men at evalueringsresultatene skal følges opp av studentenes tillitsvalgte, de faglige lederne av de ulike studiene, i programstyrene, i fakultetsledelsen og i fakultetsstyret.

➤ Studentaktiv læring

Studentaktiv læring er også et område vi mener vi lykkes godt med. Fakultetets undervisningsmodell i alle våre studieprogram bygger på at studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og fakultetets ansatte. Studentene har stort ansvar for egen læring, og kravene til dette formidles og vektlegges tydelig allerede fra studiestart, og i selve studieplanen. Undervisningen er ment som et supplement og inspirasjon til deres egenstudier. Hovedmengden av undervisningen foregår i grupper, mens kun en mindre andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet. Forholdet mellom gruppeundervisning og forelesninger er 2:1. Gruppeundervisningen er problembasert og baseres i høy grad av studentaktivitet. Gruppene ledes av en underviser, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar i presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende. Rettssalen er også en viktig del av infrastrukturen omkring studiene som åpner for ulike former for studentaktiv læring, og brukes både bevisst og flittig i våre studieprogram. Som en naturlig følge av betydningen av studentaktiv læring, og at mye av læringen skjer gjennom egenstudier utenfor undervisningsrommet, har deler av fakultetets pågående fyrtårnsprosjekt nettopp oppmerksomhet om å gi økt støtte og kompetanse til studentenes eget læringsarbeid (jf. nærmere beskrivelse senere i meldingen).

➤ *Godt studie- og læringsmiljø*

Vi mener vi har lyktes med å skape et godt studie- og læringsmiljø. Dette bekreftes i funn fra både egeninitierte evalueringer og i Studiebarometeret. Studentene har sine hovedarbeidsplasser i læringssenteret for jus og psykologi, som er godt tilrettelagt for høy studentaktivitet og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. I arbeidet med masteroppgaven har studentene arbeidsplass på egne masterlesesaler så langt kapasiteten tillater dette. Videre benyttes fakultetets rettssal aktivt under hele studiet.

Fakultetet legger som nevnt overfor stor vekt på studentinvolvering, og dessuten at studentene og fakultetets faglige- og administrativt ansatte samarbeider tett om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Måten fakultetet organiserer sine studier legger i seg selv til rette for nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene, og studentene bidrar aktivt i kvalitetssikring og –utvikling av studiene i forbindelse med evalueringer, undersøkelser, allmøter og i dialog, samt i avgjørelser og vedtak gjennom sin representasjon i fakultets styringsorganer.

➤ *Praksisordningen på masterprogrammet i rettsvitenskap*

Som eneste masterstudium i rettsvitenskap i Norge har vi fire ukers obligatorisk praksis. Ordningen er ressurskrevende, men viktig. Vi mener vi lykkes godt med ordningen og mottar veldig gode tilbakemeldinger fra både studenter og praksisstedene. Praksis er svært viktig med henblikk på faglig relevans, både med tanke på studentenes læringsutbytte og ved å knytte avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen. Vi viser for øvrig til at det innenfor pågående fyrtårnsprosjekt er en egen arbeidspakke relatert til praksis, hvor siktemålet er å bedre utnytte læringspotensialet som ligger i ordningen (se omtalt senere i meldingen).

➤ *Studiepoengproduksjon*

Antall studiepoeng pr. student pr. år (studentenes produktivitet) har for UiT de siste årene ligget nokså jevnt på omkring 43,5. Studentene ved Det juridiske fakultet har hatt en stabil produksjon på 47-48 studiepoeng pr. år de siste åreneⁱ (ph.d.-programmet samt gjentak av tidligere beståtte eksamener er ikke tatt med i disse tallene).

Tabell 3: Studiepoengproduksjon i perioden 2013-2019

Fakultetsnavn	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)
Avdeling vernepleie				41,08	44,86		
Det helsevitenskapelige fakultet	48,84	49,09	48,69	48,31	47,04	47,98	46,88
Det juridiske fakultet	47,16	47,04	47,83	48,19	47,29	48,41	48,31
Det kunstfaglige fakultet	52,83	53,12	56,77	55,34	53,5	50,76	
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	43,38	43,85	42,73	41,38	42,2	40,12	39,26
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	42,23	43,56	42,9	41,1	41,86	43,64	43,95
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag (IRS-fak)		40,67	47,86	48,45	47,69		
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi				45,72	44,7	42,3	44
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	47,01	46,74	45,46	46,16	45,74	44,61	44,93
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen							52,33
UiT (uspesifisert underenhet)	23,09	19,19	19,56	21,44	25,23	28,05	28,81
Sum	43,57	43,71	43,46	43,23	43,26	43,38	43,27

Kilde: DBH

Studiepoengproduksjonen totalt på fakultetet har vært økende over flere år, grunnet en kombinasjon av at studentenes studiepoengproduksjon per år har økt og at studenttallet har gått opp.

➤ Internasjonalisering/utveksling

Fakultetet har gode resultater innen internasjonalisering og studentutveksling. Per nå har fakultetet 41 utvekslingsavtaler for det femårige masterprogrammet og to avtaler for havrettsmasteren. Flere avtaler fremforhandles nå. Det har vært prioritert og arbeidet planmessig og målrettet innen dette feltet gjennom flere år. Det gis svært god administrativ støtte til både inn- og utreisende studenter, det gjennomføres informasjons- og velkomstmøter, og god informasjonsutveksling vektlegges generelt. Det er gjennomført reiser samt mottakelser av flere internasjonale besøk - med formål å videreutvikle og etablere samarbeid som inkluderer studentutveksling med god faglig forankring. Fakultetet deltar også i forbedringsarbeid og prosesser initiert av UiTs nye fellestjeneste for mobilitet.

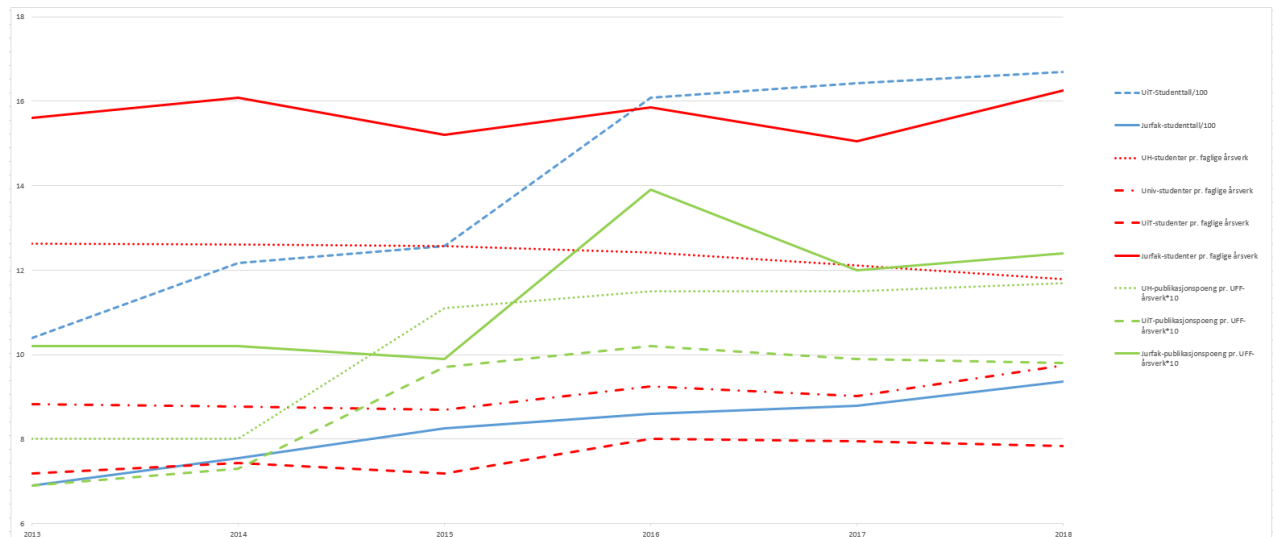
Etableringen av NOMPEL utgjør også et viktig bidrag i internasjonaliseringsarbeidet. Det er utført mye faglig og administrativt utviklingsarbeid, i nært samarbeid med våre partnere ved de to andre universitetene, og kompetansen ved fakultetet er økt innenfor et komplekst område.

Som oppfølging av UiTs virksomhetsplan har fakultetet i 2019 utviklet en egen handlingsplan for mobilitet. Denne bygger i stor grad på målsettinger innen internasjonaliseringsarbeid og mobilitet som allerede er nedfelt i fakultetets overordnede strategi- og handlingsplaner.

➤ God utvikling innen flere områder

Som vist i tidligere delkapitler er utviklingen innen studenttall, studiepoengproduksjon og studentproduktivitet god. For å komplettere og utvide dette bildet noe, er det utarbeidet en oversikt over utviklingen i studenttall, vitenskapelige årsverk og vitenskapelig produksjon. I den følgende grafiske framstillingen ser man at fakultetet har hatt en god utvikling, også sammenlignet med andre.

Figur 1: Oversikt utvikling studenttall, vitenskapelige årsverk og vitenskapelig produksjon

Kilde: DBH, data fra en rekke DBH-tabeller

I denne framstillingen er studenttallene blå, studenter pr. faglige årsverk røde og vitenskapelig produksjon grønn. Heltrukne linjer er data for fakultetet mens ulike stiplede linjer viser tilsvarende data for UH-sektoren, universitetene og UiT totalt. Tallene for antall studenter og publikasjonspoeng er skalert slik at alle tall kan framstilles i samme figur. Se figuren for informasjon om hvilke skaleringer som er brukt.

Særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområdet

➤ Forholdstall mellom studenter, faglige- og administrativt ansatte

Studenttallet er økende for UiT og fakultetet. På masterprogrammet i rettsvitenskap har det totale antallet studenter gjennom de siste årene steget hvert år; 845 studenter i 2016, 865 studenter i 2017, 905 studenter i 2018 og 910 studenter i 2019.

Fakultetet skiller seg fra både sektoren, universitetene og UiT med å ha et høyt antall studenter pr. faglige årsverk. Til tross for dette produserer studentene godt og er fornøyde med studiesituasjonen, jf. Studiebarometeret og ovenstående tall for studentproduktivitet og studiepoengproduksjon. Når det gjelder vitenskapelig produksjon viser figuren ovenfor at fakultetet de fleste årene har ligget over snittet for sektoren og hele tiden over snittet ved UiT, til tross for et høyt studenttall pr. faglig årsverk. Antall studenter pr. vitenskapelig (UFF) årsverk har de siste årene ligget på 15-16, sammenlignet med et gjennomsnitt ved UiT på 7-8ⁱⁱ. Mange studenter per vitenskapelig ansatte gjør at fakultetet er

avhengig av å benytte mange midlertidige og eksterne fagpersoner. Dette er utfordrende i seg selv og gjør at studieprogrammene er krevende å drifte.

I tillegg til at fakultetet har få vitenskapelig ansatte opp mot studenttallet, har i tillegg utviklingen i forholdstall mellom studenter per administrativt ansatte hatt en dramatisk utvikling de senere årene. Det skyldes at studenttallet har økt, mens antall administrativt ansatte har sunket. Dette har selvsagt konsekvenser for den administrative støttet både studenter og ansatte får.

I 2013 var forholdstallet mellom studenter og administrativt ansatte ifølge DBH-tallene 31,5. For 2019 ser vi at dette tallet har økt til 52,6. De administrativt ansatte på fakultetet har i denne perioden dermed fått over 20 studenter mer å betjene hver. Det er krevende i en situasjon hvor for eksempel tilretteleggingbehov øker, hvor det økt behov for studierelatert rådgivning og hvor fakultetet har svært mange eksamener som må håndteres fakultetsvis.

Fakultetet har dermed svært høye forholdstall både på faglig og administrativ side, noe som er utfordrende. Med så mange studenter per administrativt ansatt, går også servicenivået i administrasjonen kan yte de vitenskapelig tilsatte ned. Gapet mellom forventninger og hva som er mulig å levere er her økende.

➤ Informasjons- og formidlingsarbeid

Som direkte følge av ADM2020 er fakultetet nå helt uten egne stillingsressurser knyttet til formidlings- og informasjonsarbeid. Dette har vist seg å bety stadig større utfordringer i den daglige driften knyttet til påkrevet oppdaterings- og forbedringsarbeid med nye nettsider, intranett, studiekatalogen, portaler, Canvas, markedsføring og øvrig informasjons- og formidlingsarbeid både internt og eksternt. Dette påvirker viktige deler av studiekvalitetsarbeidet, men også med henblikk på synkende ungdomskull nasjonalt og tøffere konkurranse om de best kvalifiserte studentene er det uheldig å ikke ha dedikerte ressurser på fakultetet knyttet til formidling og markedsføring. Som omtalt overfor har fakultetet de senere år erfart et økende behov for å utføre slikt arbeid i egen regi, og vi er nå avhengig av at UiTs fellestjenester ivaretar dette arbeidet for oss. Også fakultetets forskergrupper har etterlyst formidlingstjenester som de tidligere har fått, men som fakultetsadministrasjonen ikke lenger har tilstrekkelige ressurser til å levere.

➤ Eksamensordning og eksamensavvikling

Eksamensordningen ved våre studier er begrunnet og fastsatt ut fra faglige hensyn for å best mulig ivareta sammenhengen mellom intendert læringsutbytte, øving og prøving – og svarer i overveiende grad til nasjonale føringer om varierte prøvingsformer. Eksamensordningen inkluderer i tillegg til skriftlig skoleeksamen en stor andel hjemmeeksamener og muntlige eksamener som er ressurskrevende for fakultetet å drifte. Både fordi fakultetet som del av ADM2020 har avgitt stillinger til fellestjenesten, og fordi fellestjenesten så langt primært støtter opp om skriftlige skoleeksamener. WiseFlow mangler dessuten god funksjonalitet for andre eksamensformer enn skriftlig skoleeksamen. UiT tilbyr heller ikke per nå gode digitale løsninger for vurderingsarbeid knyttet til øvingsoppgaver og andre arbeidskrav, noe som også medfører en betydelig ressursbruk hos oss. Vi tillater oss også å bemerke at det vil være svært positivt om fellestjenesten og UiTs digitale systemer i større grad støtter

opp om andre eksamensformer enn skriftlig skoleeksamener, altså de eksamens- og vurderingsformer som det ved UiT de siste årene har blitt oppfordret til økt bruk av.

➤ Tilrettelegging for studenter med særskilte behov

Fakultetet opplever utfordringer knyttet til studenter med særskilte behov for tilrettelegging, og især gir mentorordningen mye arbeid og uavklarte spørsmål. Både økonomisk og administrativt er slik tilrettelegging krevende. Fakultetet savner her felles avklaring, felles løsninger og ikke minst korrekt, felles informasjon ut til studentene. Fakultetet har her rettet flere henvendelser til nivå en, men føler at det er lite hjelp/avklaring å få. Fakultetet synes det er uheldig at disse utfordringene er overlatt til den enkelte enhet, både økonomisk og administrativt, og savner større grad av felles løsninger og felles ansvar på dette området.

➤ Fellessystemer som ikke passer til organiseringen av masterprogrammet i rettsvitenskap

Studiemodellen for masterprogrammet i rettsvitenskap er utviklet ut fra faglige studiekvalitets-hensyn, og er ut fra dette organisert i studieår, med store integrerte eksamener på slutten av hvert studieår. Innfor hvert studieår er det flere fagansatte som samarbeider og deler på undervisningsoppgavene. Dette gir utfordringer knyttet til opplæring og bruk av flere av UiTs digitale systemer og rutiner. Systemene støtter i all hovedsak opp om studier som består av enkeltemner med egne fagansvarlige per emne, og egne eksamener per emne. For oss betyr det at vi må utvikle alternative rutiner for bruken av systemer som Canvas, Leganto, EpN, m.v., og i tillegg ha en annen arbeidsdeling mellom faglig ansatte og studieadministrasjonen enn hva som ville vært tilfellet dersom vi hadde egne fagansvarlige per studieenhet/emne. Dette betyr også at vi i stor grad heller ikke kan dra nytte av opplæring/kurstilbud som UiT tilbyr, fordi dette er basert på fagpersoner med emne-ansvar. Fakultetet får dermed ingen besparelser i administrasjonen siden vi ikke har fagpersoner som kan gjøre slikt arbeid. Dette er særlig utfordrende ved at vi nå som følge av ADM2020 er færre administrativt ansatte som skal administrere et studium med mange studenter og få vitenskapelig ansatte (jf. også gjennomgangen av forholdstall overfor).

Studiekvalitetsområder som fakultetet arbeider spesielt med

Et studiekvalitetsområde som vi arbeider med nå er knyttet til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Her arbeider vi blant annet med å utvikle et effektivt og godt evalueringssystem i tråd med nasjonale krav og UiTs nye rammer. Tross gode resultater i Studiebarometeret, er vi bevisst på at studentenes rapporteringer om trivsel i studiene, ikke nødvendigvis er det samme som kvalitet. Vi vil ha økt oppmerksomhet om spredningsmålene i denne undersøkelsen, ikke bare gjennomsnittstallene, og ved å bryte ned resultatene i Studiebarometeret identifiseres områder det er viktig å se nærmere på i det videre studiekvalitetsarbeidet. En grundig analyse og sammenstilling av resultatene fra Studiebarometeret, andre nasjonale undersøkelser og egne undersøkelser er viktig, og noe fakultetet har mål om å videreutvikle som del av det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet. Økt kompetanse og bruk av Tableau er også en målsetting. Det vil i dette arbeidet også legges vekt på å se disse undersøkelsene tettere i sammenheng slik at de i størst mulig grad kan komplettere hverandre og også kan motvirke evalueringstretthet. Fakultetet har gjennom det siste året også prøvd ut litt

forskjellige måter å gjennomføre evalueringsarbeidet på, herunder dialogbasert evaluering på ph.d.-programmet. Erfaringene fra dette, sett i sammenheng med erfaringene fra tidligere ordninger, gir et godt grunnlag for videreutvikling av evaluerings- og kvalitetsarbeidet. Tettere involvering av avtakerfeltet i evaluerings- og utdanningskvalitetsarbeidet er også en målsetting fremover.

Når det gjelder ph.d.-programmet arbeider fakultet aktivt for å opprettholde den gode gjennomstrømmingen som 2019 tallene viser. Viktige tiltak er å sørge for løpende dialog mellom prodekan for forskning og ph.d.-studentene gjennom obligatorisk midtveiseevaluering og annen aktivitet, i tillegg til medarbeidersamtaler og semestervise dialogmøter. Prodekan har også egne oppstartssamtaler med nye stipendiater. Retningslinjene for den obligatoriske midtveiseevalueringen er blitt revidert. Dette med sikte på å tydeliggjøre ansvaret for den eksterne leseren og sørge for grundigere rapportering etter evalueringen med klare og tydelige råd til ph.d.-studentene. Fakultetet vil i løpet av 2020 igangsette revisjon av ph.d.-programmet. Målet med revisjonen er å legge til rette for mer internasjonalisering og mulighet for mer individuell fagspesifikk tilpasning i opplæringsdelen. Det er også et behov for en generell gjennomgang og oppdatering av ph.d.-emnene og pensum. Revisjonen skal ut over dette bidra til å tilpasse programmet for et tettere nasjonalt samarbeid om ph.d.-opplæringen.

Videre forsøker fakultetet stadig å arbeide med konkrete studiekvalitetsprosjekter. Per tiden foregår flere slike. Som det fremgår i kvalitetsmeldingen Del 2 arbeider vi for tiden mye med vurderingsformer og det å redusere gjentak og eksamenspress.

Sommeren 2019 ble fakultetet tildelt UiTs fyrtårnsmidler for prosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*⁴. Prosjektet bygger videre på oppnådde resultater og erfaringer fra fakultetets forrige fyrtårnprosjekt, samt øvrig pedagogisk utviklingsarbeid og faglig innovasjon ved fakultetet. Gjennom fem ulike arbeidspakker, er målet å forbedre kvaliteten på hele masterstudiet i rettsvitenskap med tanke på den læring og de kunnskaper fremtidens jurister trenger for å kunne være en skaper, en samarbeider, en kommunikator og en kritisk tenker (senere også omtalt som de fire C'ene). Nedenfor beskrives kort de ulike elementene i dette prosjektet, de fem arbeidspakkene.

Arbeidspakke 1 – Kommunikasjon gjennom å skrive bedre juridiske tekster, bygger videre på erfaringene knyttet til mer og bedre skrivetrening i det første fyrtårnprosjektet. I juristers samfunnsoppdrag ligger en plikt til å skrive juridiske tekster på en måte som gjør at innholdet blir forstått, er etterprøvbart og kritiserbart, og blir akseptert.

Denne arbeidspakken har som siktemål å påvirke studentenes arbeid med skriving av tekster slik at de skriver mer og bedre, og lettere velger skriving som læringsstrategi. En erfaring fra fakultetets forrige fyrtårnprosjekt er at studentene skriver mer når vi støtter dem i aktiviteten. Mens det første fyrtårnprosjektet fokuserte på støtte i undervisningsrommet, går et sentralt element i dette prosjektet ut på å hjelpe studentene i å oppøve selvregulerings- og selvvrderingsegenskaper ved skriving og evaluering av egen tekst utenfor undervisningsrommet. Valget bygger på studentundersøkelser som viser at studentene bruker 70 % av studietiden på egenstudier.

Arbeidspakke 2 – Forskerlinje i rettsvitenskap, har som mål å utvikle studentenes generiske ferdigheter med fokus på de fire C'ene prosjektet utgår fra, slik at de gjennom tettere erfaring med forskning og forskeraktiviteter kan lære å finne de gode problemstillingene, argumentere og bidra til

⁴ https://uit.no/prosjekter/prosjekt?p_document_id=656590

videreutvikling av jussen og samfunnet. Med dette tilsikter vi en større grad av «employability», med andre ord å lukke et potensielt gap mellom det våre kandidater kan og det mottakerfeltet etterspør. I tillegg kan arbeidet bidra til å rekruttere forskertalenter tidlig, noe som fremheves som særlig viktig på profesjonsstudier som medisin og juss i rapporten til det nasjonale utvalget for forskerlinjepiloter, se <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b4a1b5385c34cf7aa9aacd950d3517d/rapport-fra-utvalget-for-forskerlinjepiloter.pdf>

Arbeidspakke 3 – Digitalisering og evaluering, knytter seg til at fremtidens jurist må påregne en omstilling hvor digital kompetanse er viktig og forventes. Digitale verktøy bidrar også til effektiv oppgaveløsning og læring. Podcasting av forelesninger er vanlig ved fakultetet, men i denne arbeidspakken ønsker vi å øke læringspotensialet ved å integrere podcastene med annen programvare som H5P. Videre er målet å utvikle flere interaktive læringsrom i Canvas på alle avdelinger, basert på erfaringer fra tidligere prosjekter. Arbeidspakke 3 skal dessuten gi økt kunnskap om informasjonssikkerhet hos studenter og ansatte, og bidra til en god sikkerhetskultur. Arbeidspakken skal også jobbe mot en god innføring av digitale hjelpemiddel i form av Lovdata til eksamen. Arbeidspakken har også mål om å videreføre varierte prøveformer samtidig som det tenkes nytt. En justering av vurderingsformene kan eksempelvis være med på å synliggjøre viktige egenskaper hos fremtidens jurister i større grad. Særlig ser vi behov for å synliggjøre studentenes ferdigheter knyttet til perspektiv-fag på en måte som framhever at kandidatene skal bli bærekraftige deltakere i arbeidslivet og aktive borgere i et demokratisk samfunn.

Arbeidspakke 4 – Praksis og avtakerfeltkontakt, springer ut av at masterstudiet i rettsvitenskap ved UiT er det eneste i Norge med obligatorisk praksis. Praksisperioden knytter avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen, og gir den enkelte student god mulighet til å bli bedre kjent med deler av avtakerfeltet. Vi ønsker å utnytte læringspotensialet praksisperioden gir bedre, særlig knyttet til sentrale ferdigheter som kommunikasjon og samarbeid. Vi ønsker videre å legge mer vekt på opplevelsene og erfaringene studentene gjør seg i praksisperioden, og refleksjonene deres før, under og etter. Siktemålet er å fremme større bevissthet rundt behovet for kritisk tenkning og ansvaret for å være en etisk borger. Vi skal utvikle en form for mappeevaluering i kombinasjon med et etterfølgende praksisseminar hvor studentene gruppevis skal presentere og diskutere erfaringene sine. Endringene ble frivillig pilotert høsten 2019. Et stort flertall av studentene valgte prøveordningen og gjennom evalueringer av forsøksordningen har vi nå et godt grunnlag for videreutvikling.

Arbeidspakke 5 – Samisk-juridisk fagspråk, representerer en viktig nyvinning. Arbeidspakken skal bidra til å utvikle samisk som rettspråk og juridiske termer på samisk, for derved å styrke rettsikkerheten for den samiske befolkningen. Utvikling av et samisk rettspråk er et bidrag til realisering av FNs bærekraftsmål nr. 16, om rettsvern til alle, se <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Denne delen av prosjektet er ment som et forprosjekt og som pådriver for en igangsetting av et større samarbeid, hvor målet både er utvikling av juridiske termer på samisk men også undervisning - ikke bare i samerett - men også på samisk. Prosjektet er avhengig av å skaffe ytterligere finansiering for å kunne iverksettes fullt ut.

I tillegg til fyrtårnprosjektet, arbeider fakultetet med å forsøke å skaffe midler til et prosjekt knyttet til EVU. Vi ønsker sammen med UiTs Avdeling for IT (ITA) å utarbeide dels en slags plattform eller konsept for ulike digitale videreutdanningstilbud, og dels å etablere tre-fem egne videreutdanningstilbud hvor denne plattformen er benyttet. Her arbeides det sammen med ITA for å skrive søknad om ekstern

finansiering. Første søknad til Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning (DIKU) fikk avslag, men vi arbeider nå med en forbedret søknad til søknadsfristen i juni 2020.

Som et siste større studiekvalitetsområde vi arbeider med, må samarbeidet med Universitetet i Bergen (UiB) og Universitetet i Oslo (UiO) nevnes. UiO fikk i slutten av 2019 tildelt status som SFU på prosjektet CELL, Centre on Experiential Legal Learning. Vi og Det juridiske fakultet ved UiB er med som samarbeidspartnere, og skal i løpet av 2020 klarlegge hvor stort omfang og hvilken art dette samarbeidet skal ha. Det kan være tale om å etablere et CELL Norge, med samarbeid om for eksempel utdanningskonferanser, fordeling av ansvar for særlige fagområder, samarbeid om prosedyretrening, med videre.

Fakultetets langsiktige planer for utvikling av studieporteføljen

For masterstudiet i rettsvitenskap har vi langsiktige planer om å få et større fokus på mer generiske ferdigheter, et arbeid som foregår i regi av det nylig startede fyrtårnprosjektet som er beskrevet over. Endringene i vurderingsformer ble vedtatt av fakultetsstyret i februar 2020, og disse skal gradvis implementeres i årene fremover. Her gjenstår arbeid med å utarbeide konkrete læringsutbyttebeskrivelser for fag som skilles ut til egen prøve, arbeid med å fastsette prøvingsformer og eventuelle arbeidskrav. Videre fordrer disse endringene noe omlegging av undervisningsrekkefølge. Endringene vil også ha store administrative konsekvenser, og lede til merarbeid og økte kostnader i årene fremover.

For det fellesnordiske masterprogrammet NOMPEL har vi langsiktige planer om revisjon og arbeid for økt rekruttering, til tross for at de første studentene på dette programmet ennå ikke har vært i Tromsø. De kommer hit høsten 2020 og da er målet å gi dem et best mulig tilbud, samt å danne oss et godt grunnlag for de endringer og justeringer som må gjøres fremover i samarbeid med våre universitetspartnere i Sverige og Finland.

Fakultetet har videre plan om å kunne etablere og starte opp flere videreutdanningsemner i årene fremover, og med dette bidra til å realisere UiTs EVU-strategi. Disse skal svare til et behov i samfunnet, og helst gjennomføres digitalt i størst mulig grad. Dette både for å gi et tilbud til hele landsdelen, og hele landet vårt, men også av miljøhensyn.

Det arbeides kontinuerlig med utvikling av nye og aktuelle fag som kan benyttes som spesialfag på masterstudiet i rettsvitenskap og som emner andre kan ta som videreutdanning. Her er det de ansattes kompetanse og samfunnets behov som særlig styrer utviklingen.

Videreutvikling av fakultetets alumni-nettverk og alumni-konferanse inngår også i fakultetets årsplan for 2020. Dette er viktig i tilknytning til utvikling av studieporteføljen med henblikk på faglig relevans, men også i sammenheng med rekruttering av eksterne sensorer i sensorkorpset, arbeidet med å røkte våre praksissteder og praksisveiledere, og ikke minst i å knytte avtakerfeltet, studieprogrammene og fakultetet tettere sammen.

Fakultets planer for å integrere bærekraftelementet i studietilbudene

Synliggjøring av utdanningsaktiviteter som støtter opp om FNs bærekraftsmål og integrering av bærekraftselementer i studietilbudene, er områder fakultetet gjennom sin årsplan har vedtatt skal ha prioritet i 2020. Dette vil i første rekke gjelde utdanningsaktiviteter innenfor miljø- og havrett, samisk, EVU/livslang læring og digitalisering.

Utvikling av et samisk rettsspråk, som er en del av det pågående fyrtårnprosjekt er et bidrag til realisering av FNs bærekraftsmål nr. 16, om rettsvern til alle, se <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Vår dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger

Fakultetet inngår nå i tverrfaglig undervisningssamarbeid om henholdsvis Urfolksmasteren, Fredsmasteren og *Master in Governance and Entrepreneurship in Northern an Indigenous Areas* (GENI).

For tiden arbeides det under ledelse av BFE med en tverrfaglig erfaringsbasert mastergrad i Ocean Leadership, hvor målet er at det skal også skal inngå en del juridiske emner. Foruten studiepoengsgivende tilbud, har fakultetet også gitt bidrag, sammen med flere av de øvrige fakultetene, til et ledelseskurs i logistikk som er en følge av samarbeidsavtalen mellom UiT og Forsvarets logistikkorganisasjon.

Fakultetets arbeid med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen

Fakultetet har over flere år hatt et særlig fokus på førsteårsstudentene, og Fyrtårnprosjektet *Kompetanse og læringsutbytte* som pågikk i perioden 2015-2017 hadde særskilt fokus på denne studentgruppen. De ulike tiltakene fra dette prosjektet er videreutviklet og videreført.

Etter vår mening er det flere ulike sider som er spesielt viktig å tenke på for førsteårsstudenter:

- vi må forberede dem til å bli student
- vi må legge særlig til rette for å få trygge, nysgjerrige og ivrige studenter
- vi må tidlig få studentene i gang med skrive trening, da det er svært viktig for læringsprosessen og en viktig ferdighet for fremtiden
- vi må skape trygge rom hvor studentene tidlig tør å trene også på muntlig fremstillingsevne

For å gjøre studentene bedre forberedt til det å bli jusstudent, har vi laget et digital kurs som studentene får tilgang til etter at de har takket ja til studieplassen og betalt semesteravgift. Da kan de før studiestart gjennomgå dette kurset. Gjennom kurset ønsker vi blant annet å motivere studentene til studiestart, skape en «vi-følelse», avklare forventninger, minske overgangen fra videregående skole til universitet, og legge til rette for et godt læringsmiljø allerede før start. Kurset består av korte videosnutter og skriftlig informasjon. Kurset ble utarbeidet på bakgrunn av to spørreundersøkelser om hva studentene hadde savnet da de kom som ny student, hva de tenkte at kunne ha gjort dem bedre forberedt, mv. Basert på dette inneholder kurset fire deler, den første en velkomstdel med

fysisk omvisning og intervju med viderekommende studenter. Videre en del om praktisk informasjon, en del om det å være jusstudent i Tromsø, herunder om oppbygning, forventninger og krav, og til sist en innføring i juss og metode. Store deler av kurset kan gjenbrukes over flere år, mens enkelte mindre videosekvenser er ferskvare og spilles inn årlig.

For å gjøre studentene bedre forberedt til undervisningen har vi i tillegg jobbet mye med rekkefølgen på ulike undervisningsopplegg. Vi endret for noen år siden, slik at alle studentene nå først får møte to ganger i en mindre studentdrevne kollokviegruppe, før første forelesning. Studentenes første møte med undervisning skjer dermed i en liten studentdrevet gruppe. Her får de bli litt kjent med noen studenter, og de får avklart noen begreper, hjelpemidler, forventninger, mv. før første forelesningsrekke.

Disse studentdrevne gruppene har vi videre arbeidet mye med. Vi kaller dem begynnerkollokvie, og vi legger ned mye arbeid i det å finne viderekomne studenter som kan ansettes i rollen, i opplæring og trygging av disse studentene - og i det å utarbeide gode arbeidsdokumenter for ordningen. Ordningen er nokså omfattende og varer hele første semester og med ett møte inn i andre semester. Målet her er å sikre oss at studentene selv har etablert kollokviegrupper, eventuelt å hjelpe dem med det. Plasseringen av begynnerkollokvietimene og innholdet i timene er ikke tilfeldig, og heller ikke opp til den enkelte kollokvieleder. Vi har laget et opplegg som skal følges, og dette revideres og oppdateres på bakgrunn av tilbakemeldinger. Det med å la alle møte to ganger i disse smågruppene først, samt det å knytte mange av begynnerkollokvietimene sammen med frivillige og obligatoriske skriveøvinger, har vist seg svært vellykket.

For førsteårsstudentene har vi videre et særskilt fokus på dette med skrivetrening. Dette fordi studenter har gitt tilbakemelding om at de finner det å skrive juss veldig vanskelig – særlig i begynnelsen av studiet - og fordi vi så at studentene i for liten grad benyttet seg av de frivillige tilbudene. Vi arbeider derfor med å få skriving inn som en naturlig del av all undervisning, både som aktivitet for den enkelte og som gruppearbeid. Medstudentevaluering benyttes og undervisningen knyttes tett sammen med de frivillige øvingene, slik at studentene startet arbeidet med frivillige øvinger i undervisningstimene.

Andre forhold som vi fokuserer særlig på for førsteårsstudentene er å forsøke å gi dem mestringsfølelse tidlig. Dels gjennom å hjelpe og pushe dem i gang med skriving og gjennom å ha mye studentaktive læringsaktiviteter. Videre gjennom å la dem øve på eksamensformene gjennom prøveeksamener både muntlig og skriftlig, og gjennom å ha digitale undervisningsaktiviteter som understøtter eksempelvis prosessbasert skrivetrening.

Ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med

Begynnerkollokvieordningen har vi svært gode erfaringer med, og vi får veldig gode tilbakemeldinger fra studentene på denne. Dette gjelder både ordningen som sådan, men især det at den starter opp før annen undervisning og dermed skaper en trygg faglig og sosial ramme, og at den bidrar til at studentene skriver mer juss.

Det å knytte undervisningsaktivitetene tettere opp mot alle frivillig skrivetreninger har vi videre hatt svært god erfaring med. Etter at vi gjorde dette, altså tok skriveoppgaver inn som en del av seminarundervisningen og begynnerkollokvieordningen, gikk tallet på studenter som leverte de

frivillige øvingsoppgavene inn til vurdering kraftig opp. Tallet på studenter på første studieår som leverte første øvingsoppgave inn til vurdering, gikk etter disse tiltakene opp fra 50 % av studentene til over 80%.

Det digitale innføringskurset har vi videre svært gode erfaringer med. Vi opplever at studentene er langt bedre forberedt når de kommer til oss, og vi opplever dem også som tryggere. De reiser ikke bare fra noe, men også til noe kjent. Undersøkelser blant studentene har vist at de er godt fornøyd med innholdet og rundt 80 % av nye studenter svarer at de har sett hele eller deler av kurset før oppstart på UiT. Rundt 50 % opplyste videre at de benyttet seg av kurset om igjen i løpet av første studieår.

Del 2

Tiltak for å dempe karakterpresset i utdanningen

Fakultetet samarbeider med studentforeningene om årlige såkalte «JUSSPUST»-aksjoner, hvor målet nettopp er å senke presset. Her fokuseres det på å skape hyggelige avbrekk og annet fokus i en presset eksamensperiode, eksempelvis gjennom terapihunder, yoga, frokoster for ansatte og studenter, uhøytidelige konkurranser mv. Både fakultetet og studentforeningene arbeider videre med å spre mer informasjon om både hvor nivået karaktermessig ligger for flertallet av studenter, og at studentene våre får jobb etter endte studier. Vi forsøker videre å bidra gjennom deltakelse på andre arrangementer, allmøter, diskusjoner og sosiale aktiviteter.

Fakultetet arbeider for å dempe karakterpresset gjennom å endre eksamensformer og innføre enkelte prøver med bestått/ikke bestått. Dels forsøker vi å minske trykket på de store avsluttende eksamener ved å ta ut enkelte fag fra disse store prøvingene. Målet er at presset på våren skal bli mindre ved at noen fag allerede er ferdig prøvd i høstsemesteret.

Fakultetsstyret vedtok 14. februar 2020 å redusere de meget krevende åtte timers eksamensdagene på tredje- og fjerde studieår, til seks timers varighet. Dette i tråd med tilbakemeldinger fra studenter og med mål om å ta bort det ekstreme presset studentene har følt til denne eksamen.

Innføring av vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått

På fakultetsstyremøte 14. februar 2020, vedtok vi å endre vurderingsuttrykk på ex. fac eksamen fra karakterskalaen A-F, til bestått/ikke bestått. Dette innebærer at første semester blir karakterfritt, så langt vi rår over det. Vi håper nå å få HSL-fakultetet med på å gjøre om vurderingsuttrykket på ex. phil på liknende vis. Da vil studentene våre møte et første semester uten karakterer, noe vi tror kan bidra til mindre karakterfokus og press.

På samme fakultetsstyremøte vedtok vi videre å innføre en ny egen prøving i faget rettshistorie på andre studieår, og i de semiobligatoriske fagene på fjerde studieår (rettsfilosofi, retts sosiologi eller komparativ rett). Begge disse nye prøvene skal ha vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått.

Arbeidet med å få inn prøvinger med bestått/ikke bestått er således i gang. Forhåpentligvis vil dette kunne lede til økt bruk av dette vurderingsuttrykket over tid, uten at fakultetet nødvendigvis har en målsetning om at hele studiet skal benytte dette vurderingsuttrykket. En slik endring ville uansett forandre en felles nasjonal tilnærming, og en endring av de karakterkrav som stilles til visse stillinger.

ⁱ [Studentproduktivitet, DBH](#)

ⁱⁱ [Studenter pr. faglige årsverk, DBH](#)

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding våren 2020

Fakultet for naturvitenskap og teknologi

V 1.0 30.03.2020

Del 1

Hva lykkes fakultetet med innenfor utdanningsområdet?

Fakultetet har studieprogramledelse med programstyrer og studieledere. Alle instituttene har en utdanningsleder i sin ledergruppe. Arbeid med utvikling av fakultetets studieportefølje og utdanningskvalitet utføres kollektivt av institutter i flere fora på tvers av institutt-tilhørighet både faglig og administrativt. Dette bidrar til helhetlig utvikling og erfaringsdeling i arbeid med fakultetets utdanningstilbud. De viktigste fora ved NT-fak for studiekvalitetsarbeid er studieadministratormøter, forskerutdanningsutvalget, rekrutteringsforum, undervisningslederforum, studieutvalget og studentutvalget.

Studieprogram

Over år er det flere studieprogram ved fakultetet som har fått gode tilbakemeldinger på studieprogramevalueringer og i Studiebarometeret. Dette viser at det legges ned et betydelig arbeid i utdanningene ved instituttene. Alle studieprogrammene ved institutt for informatikk (IFI) har fått høy score i Studiebarometeret 2019. Dette resultatet har vedvart over flere år. Disse studieprogrammene scorer godt over gjennomsnittet sammenlignet med studieprogrammer i datateknologi nasjonalt. Siv.ing-studiet i informatikk ble i 2017 kåret til landets beste masterstudie i informasjons- og datateknologi i teknamagasinet.no. Instituttet mener at suksessen delvis skyldes industrirelevante problemstillinger i undervisninga og at studentene tidlig i studieløpet ser at innholdet er arbeidslivsrelevant. Dette bidrar til å motivere og inspirere studentene.

Ved Institutt for teknologi og sikkerhet er det flere studieprogram som scorer høyt i Studiebarometeret i 2019. *Bachelor i luftfart (4.7)* Samfunnssikkerhet og miljø – bachelor (4.3) og Bachelor i Nautikk (4.4). Det er likevel viktig å nyansere dette bildet. Bachelor i luftfart har over 95% mannlige studenter ved sitt studie, og har uttalt mål om å øke kvinneandelen.

Ph.d.-studiet ved fakultetet

Totalt har ph.d.-studiet i realfag 174 aktive studenter, hvorav 42 ble tatt opp i 2019. 27 studenter fullførte sine doktorgrader i 2019, og sju studenter har fullført doktorgraden i 2020 per 31. mars. Av studentene som disputerte i 2019 og 2020 har seks studenter fått anbefaling fra sine respektive bedømmelseskomiteer om å omarbeide avhandlingen med en frist på tre måneder før ny innlevering og vurdering finner sted. Alle avhandlinger ble funnet verdig til å forsvares for graden ph.d. i realfag ved ny innlevering. Kun én student har fått anbefaling om at avhandlingen ikke blir godkjent og at det kreves større revisjon før ny levering finner sted.

Forskerutdanningsutvalget, programstyret for ph.d.-studiet i realfag, har i 2018 og 2019 vedtatt to større endringer som tiltak for å øke graden av gjennomstrømming av ph.d.-studenter ytterligere. Fra 2015 til 2019 har grad av gjennomstrømming steget fra 62,5 % til 81,8 %. De to tiltakene som er innført for alle stipendiater med oppstart etter vedtakstidspunkt, hhv. 22.06.2018 og 05.09.2019 er innføring av midtveisevaluering, og innføring av en mal for prosjektbeskrivelse som alle skal benytte seg av når de søker om endelig opptak til ph.d.-studiet i realfag.

Formålet med midtveisevalueringen er at ph.d.-studentene skal gjøre opp status og vise progresjonen i prosjektet i forhold til den planlagte framdriftsplanen og prosjektbeskrivelsen skrevet ved opptak til programmet. Studentene skal videre få en grundig respons på sitt doktorgradsarbeid, fortrinnsvis fra to evaluatore. Midtveis i studiet forventes det at en del arbeid i prosjektet er gjort og at prosjektet har kommet inn på sitt spor, samtidig som studenten har tilstrekkelig tid igjen til å forholde seg til kommentarer og kritikk på en fornuftig måte, samt å kunne gjøre eventuelle nødvendige endringer. Formålet er også å stimulere studentene til å arbeide systematisk på et så tidlig tidspunkt som mulig.

For å sikre at alle studenter har veiledningskomiteer med tilstrekkelig erfaring for å veilede er det også vedtatt at alle veiledningskomiteer må ha minimum en person som har vært hovedveileder for en kandidat til fullført doktorgrad tidligere. Dette skal sikre at alle studenter får den oppfølgingen og støtten det er behov for underveis i studieløpet.

Malen for prosjektbeskrivelse er utarbeidet med hensyn til at et ph.d.-prosjekt har flere aspekter studentene må bli kjent med og ta avgjørelser. Dette gjelder blant annet Data Management Plan, publiseringsplan, emner, eventuelt pliktarbeid og hvilke bidrag de ulike veilederne er tenkt å ha underveis. Målet med en slik mal for prosjektbeskrivelse er at stipendiatene skal komme tidligere i gang med prosjektet sitt og bli kjent med flere sider av det fra start, og avgjøre hvorvidt deler av det medfører risiko eller ei. Over tid er målet at grad av gjennomstrømming skal øke grunnet at flere vil komme raskere i gang med prosjektet.

Det er obligatorisk for alle som jobber med ph.d.-veiledning å gjennomføre veiledningskurs, enten arrangert av Result eller tilsvarende kurs. Ved de siste to gjennomføringene har nært 50 ansatte ved NT-fak deltatt på Result sitt kurs, og flere har fullført kurset tidligere. I forbindelse med veiledningskurset arrangerer NT-fak et årlig endags seminar for alle som jobber med ph.d.-veiledning på fakultetet. I 2019 deltok 70 stykker på seminaret, og i 2020 deltok 55 på seminaret.

Skolelaboratoriet og økt fokus på programmering i studiene

Fakultetets tilbud gjennom Skolelaboratoriet i realfag og teknologi har en positiv utvikling, både som støtte til skoleverket og til å bidra til økt interesse for MNT-fagene (matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag) i tillegg til å videreutdanne lærere i regionen. Skolelaboratoriet er en del av et nasjonalt nettverk som tilbyr undervisning og kompetanseheving for elever og lærere i alle alderstrinn, men hovedsakelig for videregående skole.

I 2019 har Skolelaboratoriet gjennomført undervisningsopplegg og arrangementer for omtrent 3500 elever. Skolelaboratoriet har hatt økende besøkstall, og kapasiteten er i perioder sprengt. Skolelaben har fått positive uformelle og formelle tilbakemeldinger på at aktivitetene bidrar til økt motivasjon blant elever. Dette kan ha bidratt til at flere elever søker seg til utdanninger innen realfag og teknologi.

Et av temaene i fagfornyelsen i skolen er mer programmering i skolen 'for fagenes skyld', og dette setter krav til kunnskap om programmering til lærere på alle nivå. Skolelaboratoriet har bidratt til videreutdanning i programmering av lærere i Nord-Norge. Instituttene ved NT-fak har gjennom Skolelaboratoriet hatt mulighet til å øke sin kunnskap til skoleverket, samt sin kjennskap til elever som er potensielle fremtidige studenter med hensyn til rekruttering.

I tråd med fagfornyelsen i skolen har man fått innføring av beregningsorientert programmering i flere emner, og utvikling av flere tilgjengelige beregningsoppgaver i de enkelte emnene ved fakultetet. På lektorprogrammet i realfag som starter høst 2020 er det emner som ivaretar programmering i alle fagkombinasjonene.

SFU og KvaNT-prosjektet

Fakultetet er partner i to Sentre for fremragende utdanning med oppstart august 2020. Dette vil bidra til økt fokus og satsing på kvalitet og variasjon i undervisninga. COAST (Centre Of Excellence in Maritime Simulator Training and Assessment) er en SFU knyttet til utdanningen av navigatører med et særlig fokus på bruk av simulatorer innen nautikkutdanningene. Institutt for teknologi og sikkerhet er fakultetets partner sammen med Universitetet i Sørøst-Norge, NTNU og Høgskulen på Vestlandet. Ved fakultetet er det andre utdanningstilbud som også i stor grad vil kunne dra nytte av arbeidet i COAST, herunder særlig kopling mellom utdanningstilbudene innen luftfart og nautikk, men også ved andre institutt som Institutt for geovitenskap og Institutt for kjemi er det stor interesse for bruk av VR og simulator i undervisninga.

iEarth (Centre for Integrated Earth System Science Education), SFU innen geofag, er Institutt for geovitenskap fakultetets partner sammen med Universitetet i Oslo og Universitetssenteret på Svalbard (UNIS). Fakultetet anser at tildelingen av to SFU hvor våre fagmiljø er partnere, viser at vi har stort potensiale til å være nasjonalt ledende i flere av utdanningstilbudene våre.

Fakultetet har en merittert underviser og en betydelig satsing på heving av utdanningsfaglig kompetanse gjennom prosjektet KvaNT – Kvalitet i utdanning i naturvitenskap og teknologi. KvaNT skal gå frem til sommeren 2021 og har et budsjett på totalt 12 MNOK som inkluderer stipendiatstillinger. Egenbidrag fra HSL og IVT som er samarbeidspartnere inn i prosjektet kommer i tillegg.

Har fakultetet noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder (for eksempel inntak, programledelse, undervisning, vurdering eller arbeidsrelevans¹)?

Generelle utfordringer i arbeidet med studiekvalitet:

NT-fakultetet arbeider langsiktig med studiekvalitet. Siden det nye kvalitetssystemet ved UiT trådte i kraft i 2019, er fakultetet i gang med å justere prosedyrer, retningslinjer og utfyllende bestemmelser.

Videre jobber fakultetet med å optimalisere arbeidsformer og arbeidsflyt i prosessen rundt oppretting eller endringer av studieprogram. Fakultetet ønsker at fakultetsadministrasjonen og eventuelt SEFU involveres i prosessen med institutt/studieprogramledelse på et tidligere tidspunkt for å kunne bistå bedre i dette arbeidet. Fakultetet har sett at tidlig involvering fra fakultetsadministrasjonen og SEFU i arbeidet med flere av studietilbudene, har vært en god arbeidsform som kan videreutvikles.

Fakultetet har over tid sett at det er utfordringer for instituttene i arbeidet med å utvikle gode læringsutbyttebeskrivelser for studieprogram. Våren 2019 arrangerte fakultetet workshop i NKR for å heve kompetansen på feltet hvor både fakultetsadministrasjonen, faglige ansatte og administrative ansatte ved instituttene deltok. Fakultetet ønsker at arbeidet løftes videre opp i studieplanarbeidet framover.

Fakultetet vil i større grad ta i bruk Tableau for å få mer enhetlig data i studiekvalitetsarbeidet. Heving av kompetanse og kjennskap til verktøyet blant studieprogramledelsen vil kreve behov for opplæring. Det etterlyses formelle opplæringsmuligheter for studieprogramledelse av flere institutter, og fakultetet ønsker å fremme muligheten for slik opplæring i regi av UiT eller andre tilbydere for UH-sektoren.

Medvirkning, studiehverdag og studiekvalitet

Under punktet *Medvirkning* i Studiebarometeret for 2019 får de fleste studieprogrammene ved fakultetet lav score. Medvirkning fra studentene innebærer blant annet å være aktiv og deltagende i emne- og programevalueringer, og fakultetet oppfordrer studentene til å bidra i dette arbeidet. For å støtte opp om medvirkning har fakultetet både for 2019 og 2020 konkretisert punkter vedrørende Studentdemokrati i sine årsplaner, samt del av overordnet strategi 2018-2022. Fakultetet har fokus på at studenter blir involvert i saker som angår dem både ved fakultetet og ved instituttene, eksempelvis i revideringer av studieprogram, løpende dialog mellom fakultetsledelsen og Studentutvalget, og årlig arrangement av tillitsvalgtkurs for studenter. Medvirkning skjer også gjennom at studentene er representert i styre og utvalg ved fakultetet.

¹ For kvantitative studiedata se: <https://rapport-dv.uhad.no/#/signin?redirect=%2Fprojects> (logg inn med: brukernavn@ad.uit.no)

Fakultetet har dialogbasert evaluering som foretrukket metode for studentmedvirkning, og har oppfordret instituttene til å gjennomføre midtveisevaluering. Utfordringene er å få større oppslutninga på evalueringer, og hvordan gjøre det mer attraktivt for studentene å bidra i dette arbeidet. Det vurderes hvordan tiltak fra evalueringene best skal gjøres tilgjengelig for studentene. Forslag har vært å bruke Canvas, e-post eller lignende.

Fakultetet mener at data fra Shot-undersøkelsen i større grad må anvendes i studiekvalitetsarbeidet. I Shot-undersøkelsen fra 2018 svarer NT-fak studentene at de ofte eller svært ofte føler seg utenfor, isolert eller savner noen å være sammen med. 25 % av studentene rapporterer at de har alvorlige, eller alvorlige og mange symptomer på psykiske plager. Ca 70% av studentene ved NT-fak oppgir at de er litt enig eller helt enig i påstanden om at det burde ha vært flere alkoholfrie studenttilbud. I tillegg til de nevnte forholdene, vil blant annet kunnskap om hvor stor andel av studentene som deltar i fadderordningen og bruken av rusmidler og risikoatferd knyttet til rus, være viktig å inneha når mentorordninger og sosiale tiltak for studentene planlegges og utvikles.

Data fra Shot-undersøkelsene kan bidra til et mer helhetlig bilde av studentenes livssituasjon. Analyser av disse dataene vil også kunne få fram kompleksiteten i årsaker til gjennomstrømming og frafall fra studiene.

Inntak:

Fakultetet har utfordringer med rekruttering til sine MNT-program, med særlig lav rekruttering til disiplinbaserte tilbud. Dette vil også gjenspeiles i inntakskvalitet på våre åpne studier. Dette bildet nyanseres med hensyn til at flere av fakultetets lukkede program krever svært høye skolepoeng for å komme inn. Poenggrensen for sivilingeniørprogrammet i informatikk, studieretning datamaskinsystemer, høsten 2019 var 57,7 for ordinær kvote og 46,5 for førstegangsvitnemål. For sivilingeniørprogrammet i Energi, klima og miljø var poenggrensen høst 2019 for ordinær kvote 54,8 poeng og 53,2 for førstegangsvitnemål. Rekruttering til MNT-fagene har falt de siste årene. Ved NT-fak har studenttallet som helhet gått ned med ca 10% fra 2015 til 2019, og fakultetet ser behov for at UiT posisjonerer seg bedre som utdanningsinstitusjon innen MNT-fagene. Dette må gjøres for å klare å ha tilsvarende aktivitet innen utdanningstilbudene slik som det er per i dag. Fakultetsledelsen har sammen med IVT-fakultetet sendt henvendelse til universitetsledelsen for utarbeiding av felles strategi og tiltak for å styrke rekrutteringen. Fakultetet har aktivt tatt del i ulike nasjonale fora eksempelvis Kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning (NFYE) og samarbeidspartnere som Nasjonalt senter for realfagsrekruttering (NSR) og Jenter og Teknologi, for å øke sin kompetanse på rekruttering og frafall.

Det er et mål å øke antall kvinnelige studenter ved fakultetet. I perioden 2015-2019 har det vært ca 20-25% kvinnelige studenter. Dette er ikke et representativt gjennomsnitt per studietilbud hvor enkelte tilbud har svært lav kvinneandel, eksempelvis studieprogrammene i informatikk og bachelor i luftfartsvitenskap. Fakultetet som helhet og fagmiljøene dette gjelder er særlig opptatt av problematikken, og har satt i gang eller planlegger tiltak for å få en jevnere kjønnsbalanse i studentgruppen.

Bachelor i geologi er fritatt fra forsøksordningen med R2 som tilleggskrav for opptak, og har gjeninnført det opprinnelige opptakskravet fra og med høsten 2020. Det er håp om at dette vil ha en positiv effekt på antall søkere til studieprogrammet som har hatt markant nedgang de siste årene.

Undervisning:

Fakultetet ønsker å få til økt fleksibilisering blant annet gjennom opptak av undervisning. Særlig for lektorutdanningen har det vært utfordrende å få til god tilrettelegging av undervisning i praksisperiodene i de to første studieårene. Tilrettelegging for dette studiet må koordineres med involverte institutter ved NT-fak, i tillegg til Institutt for arktisk marin biologi ved BFE-fak. Målet er at arbeidet med koordinering av

undervisning i praksisperioder skal styrkes i samarbeid med instituttene, ledelsen ved fakultetet og faglig ledelse ved lektorutdanningen.

KvaNT prosjektet, økt fokus på didaktiske kompetanse og opplæring ved fakultetet og SFU'ene COAST og iEarth innebærer at fakultetet er relativt godt rustet til utvikling og bruk av nye undervisningsmetoder for våre fagfelt. Utfordringen til fakultetet vil være å legge til rette for tilstrekkelige arenaer for erfaringsdeling og insentiver for ønsket utvikling.

Vurdering:

Fakultetet benytter seg av varierte vurderingsformer som muntlig og skriftlig skoleeksamen, mappeevaluering og hjemmeeksamen. Det er lav grad av formativ vurdering og ulik kvalitet på denne i de ulike studietilbudene.

Fakultetet erkjenner at det i for liten grad benyttes digital variant av både skole- og hjemmeeksamen. Fagmiljøene er tilbakeholdne med å ta i bruk UiTs digitale eksamensverktøy både ut fra kvalitet på de tekniske løsningene, tradisjon innen fagfeltet og ønske om at samme digitale verktøy skal benyttes i hele sektoren. Dette er nå i enorm endring under koronakrisen, ettersom man har blitt nødt til legge om til digital eksamen. Arbeidet som legges i dette nå ved UiT og ved fakultetene, vil kunne bidra til økt kunnskap og bruk av digital eksamen i framtida.

Arbeidsrelevans: Dette punktet besvares under Del 2.

Er det studiekvalitetsområder fakultetet arbeider spesielt med?

Studentmobilitet:

NT-fakultetet har lav utreisemobilitet med årlig ca 15 utreisende studenter de siste årene. og Majoriteten av studentene som reiste ut i perioden 2015-2018 var fordelt på få studietilbud ved to institutt; Institutt for fysikk og teknologi (IFT) og Institutt for geovitenskap (IG).

NT-fakultetet benytter seg også av utdanningsopphold for studenter ved Universitetssenteret på Svalbard (UNIS). Dersom utdanningsopphold ved UNIS inkluderes, hadde tallene for utreisende studenter ved fakultetet vært høyere. Det kan være vanskelig å kombinere utveksling og opphold ved UNIS i ett og samme studieprogram, og studenter må ofte velge det ene eller det andre. UNIS-opphold er tilgjengelig for noen få studieprogram ved UiT, og flere av dem tilhører NT-fakultetet. Fakultetet ønsker å ivareta både internasjonal utveksling og utdanningsopphold ved UNIS i mobilitetssammenheng.

Basert på utarbeidet rapport av arbeidsgruppe høst 2019 ved fakultetet skal det vedtas en handlingsplan og iverksettes tiltak for å øke studentmobilitet ved fakultetet. Arbeidsgruppa har blant annet diskutert hvorvidt det er hensiktsmessig å utvikle kvalitetssikrede emnepakker eller emnesammensetninger som blir forhåndsgodkjent. Fakultetet ønsker likevel å forenkle utvekslingsprosessen og ha gode rutiner både for student, faglig emneansvarlig og administrasjon. Dette er ekstra viktig ettersom funksjonen som internasjonal koordinator ved fakultetet er flyttet til fellestjenesten og instituttene må gjøre en større del av arbeidet tilknyttet utveksling selv.

Innovasjon i studietilbudene:

Fakultetet arbeider med en handlingsplan for innovasjon som skal vedtas 2020, hvor også innovasjon i utdanningene skal ivaretas. Fakultetet har fokus på at innovasjon ivaretas i arbeidet med revideringer og nye studietilbud.

Etablering og implementering av FUSI:

Fakultetet jobber aktivt for etablering og implementering av FUSI (Forvaltningsutvalg for sivilingeniør- og ingeniørutdanningene) som felles kvalitetsfremmende tiltak i samarbeid med IVT-fak. Herunder er målet å inkludere FUSI som del av fakultetets systematiske arbeid innen forvaltning av utdanningstilbudene.

Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?

Fakultetet er i gang med en større revidering av sin studieportefølje. Arbeidet har startet med diskusjon av struktur og innhold i studieporteføljen på ledersamling høsten 2019 og utvalgte utredninger fra fagmiljøene i 2019. Utvalgte utredninger er i prosess til forslag om nye og reviderte studietilbud med første opptak 2021/2022. Dekanaten har utarbeidet forslag til videre utvikling av studieporteføljen i et mer langsiktig perspektiv for å unngå duplisering av tilbud, og utnytte fakultetets ressurser opp mot utdanningsvirksomheten der det er mest hensiktsmessig.

Hvilke planer har fakultetet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?

Fakultetet skal ha fokus på bærekraft, innovasjon og det grønne skiftet i arbeidet med å utvikle studieporteføljen med basis i UiT og NT-fakultetets strategi og utviklingstrender i samfunnet. Fakultetet har allerede flere studier hvor sentrale bærekraftsmål er integrert og enkelte studier som er mer spisset mot bærekraftsmålene. Fakultetet har identifisert de mest sentrale bærekraftsmålene i sin aktivitet til å være *God helse, Ren energi for alle, Innovasjon og infrastruktur og Stoppe klimaendringene*.

Av spissede studietilbud er både studieprogrammene femårig integrert sivilingeniør i Informatikk og Anvendt fysikk og matematikk, studieretning *helseteknologi*, som gis i samarbeid med Helse-fak, særlig relevant innen målet *God helse*. Femårig integrert sivilingeniør i Energi, klima og miljø som er under revisjon vil være et spisset tilbud opp mot målene *Ren energi for alle* og *Stoppe klimaendringene*. Bachelor i Bærekraftig teknologi – ingeniør med oppstart høst 2020 er et nytt studietilbud ved fakultetet som vil være spisset opp mot målet *Innovasjon og infrastruktur*. Det nyopprettede studiet Master i luftfartsvitenskap med oppstart høst 2020 skal ha en bærekraftig profil i sitt studie med spissing av målet *Innovasjon og infrastruktur*.

Fakultetets studietilbud innen geofag har vært i søkelyset med hensyn til omdømme og tilknytning til olje- og petroleumsrettede næringer. Institutt for geovitenskap har forut for dette planlagt dreining av faglig profil til geofarer og klimaendringer som er tema i SFU iEarth. Det har også vært en dreining i profil av materiale til studentrekruttering.

Fakultetet er avsender av en tverrfaglig søknad utviklet sammen med IVT-fak og HSL-fak på DIKU-midler for prosjektet – *Det grønne skiftet i Lofoten* med utspring i ARC-miljøet. Dette EVU-prosjektet på 30 stp vil ha potensiale til gjenbruk og kunne flyttes til ulike kystregioner i hele Norge for omstilling av blå sektor.

I tillegg til de spissede studietilbudene er det mulighet til å ta emner og å skrive bachelor- og masteroppgaver blant annet i tema som omhandler klimaendringer ved fakultetets andre studietilbud (eksempelvis innenfor matematikk og statistikk, fysikk og kjemi). Fakultetet ser behov for en systematisk identifisering og eventuelt integrering av bærekraftselementer der dette mangler.

Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?

Over år har NT-fak hatt samarbeid med andre fakulteter hvor særlig fakultetets studietilbud innen samfunnsvitenskap benytter seg av emner i sine program som gis fra HSL-fak.

Fra høst 2020 er Lektor i realfag trinn 8-13 et eget program ved NT-fak. Lektorutdanningen er tverrfaglig og

60 av studiepoengene gis av HSL-fak. Det er et tett samarbeid med ILP om profesjonsemner, som innebærer fagdidaktikk og pedagogikk, samt praksis i utdanningen.

Fakultetets nye studietilbud Master i Luftfartsvitenskap har i utstrakt grad undervisningssamarbeid med HSL-fak og Helse-fak.

Bachelorprogrammet i droneteknologi – ingeniør, eies av IVT-fak, men det er betydelig undervisningssamarbeid fra NT-fak. Tilsvarende eies masterprogrammet i Technology and safety in the high north - sivilingeniør ved NT-fak, men med bidrag fra fagmiljø ved IVT-fak og programstyre med medlemmer fra begge fakultet.

Innen fagområdet helseteknologi bidrar Helse-fak med emner inn i begge studieretningene sivilingeniør i Informatikk og sivilingeniør i Anvendt fysikk og matematikk. Det har vært dialog i 2018 mellom fakultetene om videre arbeid innenfor helseteknologi-porteføljen ved UiT.

Fakultetet er partner i fellesgraden i ph.d. i Nautiske operasjoner sammen med USN, NTNU og HVL, og bidrar inn med emner i pilot av programmet Bachelor i maritimt management som eies av HVL. Bachelorprogrammet er en pilot på høyere utdanning etter gjennomført fagskole.

Forvaltningsutvalget for sivilingeniør- og ingeniørutdanningene (FUSI) er et formalisert samarbeid med IVT-fak, og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningene 8-13 et formelt samarbeid med HSL-fak.

Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?

Fakultetet har vært aktive brukere av NFYE i å øke sin kompetanse på å ivareta av førsteårsstudenter faglig og sosialt. Basert på dette er det igangsatt tiltak samt vurdering av flere tiltak for bedre å ivareta disse studentene. Alle av fakultetets studieprogram skal gjennomføre et faglig og sosialt tiltak i løpet av første semester, og tiltaket er gjerne tilpasset studiets fagprofil. Eksempler på dette har vært studieturer til EISCAT, Andøya romstasjon, vindkraftverk, en ukes seiling ved semesterstart med skonnert Anna Rogde, feltkurs eller fagsosiale pizzasammenkomster.

MentorIT er et student-til-student mentorprogram for førsteårsstudenter etter modell fra BFE-fak. Mentorprogrammet har vært gjennomført høsten 2019 ved alle utdanningene ved Institutt for informatikk. KvaNT har bistått med datainnhenting og forskningsbasert evaluering av gjennomføringen. Ordningen videreføres med mentortilbud inn i vårsemesteret 2020. Basert på evalueringsrapport vil fakultetet vurdere om ordningene med eventuelle endringer skal videreføres eller utvides til å gjelde flere av fakultetets studietilbud.

For kvinnelige studenter ved fakultetets informatikkstudier hvor det er særlig lav kvinneandel er det opprettet tilrettelegging og nettverksgrupper for disse studentene for å forhindre frafall.

Tidligere har fakultetet hatt egen lesesal for lektorstudenter for å vedlikeholde faglig og sosial tilhørighet.

Fakultetet vurderer å sette i gang flere tiltak overfor førsteårsstudenter utover eksisterende tiltak. Tilbakemeldinger fra førsteårsstudentene er at de ønsker alternative arrangementer både sosialt og faglig, og som heller ikke er over etter ei uke (Fadderuka).

Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?

Flere av de tiltakene beskrevet ovenfor mener fakultetet er gode. Vi vil imidlertid først etter noe tid kunne måle effektene av disse.

Del 2 Spørsmål spesifikt for NT-fakultetet:

Arbeidsrelevans

Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å sikre arbeidsrelevans i disiplinutdanningene?

I Studiebarometeret i de siste årene inkludert 2019 og i Kandidatundersøkelsen fra både 2019 og 2017, rapporterer studentene og de uteksaminerte kandidatene fra NT-fak at de ønsker mer samarbeid med arbeidslivet og at studiene bør være mer relevant for samfunnets og arbeidslivets behov.

I Kandidatundersøkelsen for 2019 vurderer ca tre fjerdedeler av kandidatene fra NT-fak utdanningen som relevant eller svært relevant. Institutt for geovitenskap skiller seg ut at ved at vel halvparten av kandidatene opplever utdanningen som relevant. En tredel av kandidatene ved fakultetet deltok i organisert utdanningssamarbeid med arbeidslivet hvor ca en fjerdedel hadde oppgavesamarbeid med en bedrift eller virksomhet, og ca 15 % deltok i andre former for utdanningssamarbeid med arbeidslivet. Andelen på dette området har gått litt ned fra 2017-undersøkelsen. Masterkandidatene vurderer sine ferdigheter som har med tilknytning til arbeidslivet som relativt svake.

Bildet må likevel nyanseres. I Studiebarometeret scorer informatikkutdanningene høyrere enn landsgjennomsnittet på spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet, og dette gjelder særlig under punktet bedriftsbesøk, karrieredager osv. Dette er likevel tiltak som kan karakteriseres som forhold som ikke er innebygd i studieplanene eller i undervisninga. For å imøtekomme dette skal det som tidligere nevnt være fokus på innovasjon i alle nye og reviderte studieprogram ved fakultetet. Videre skal studentene bevisstgjøres og informeres om eksisterende relevante emner innen innovasjon, entreprenørskap og prosjektledelse som mulige (valg)emner i studieprogrammene.

Fakultetet erkjenner at det er rom for forbedring i arbeidet med arbeidslivsrelevans i deler av fakultetets portefølje. NT-fak har adressert arbeidslivsrelevans i årsplan for 2020: «For hvert studieprogram, utrede og kartlegge aktuelt arbeidsliv og foreslå aktuelle former for samarbeid. Det tas sikte på å etablere noen avtaler.» Her vurderer fakultetet at det er potensiale i å knytte kontakt opp mot vertskommunene sine i utvidet syn Tromsø kommune, Harstad kommune og lokalstyret på Svalbard. Det vurderes også om det er muligheter for nærmere kontakt opp mot næringsparken på Mo i Rana.

For utdanningstilbudene innenfor disiplinlagene informatikk og geologi er det etablert alumniforeninger og fagspesifikke arrangement opp mot avtagerfelt enten i regi av linjeforeninger eller instituttet selv.

Hvordan sikrer dere at disse studentene blir bevisstgjort egen kompetanse?

Alle studenter ved fakultetets disiplinrettede bachelor- eller mastertilbud får i utgangspunktet en bred kompetanse. Siden studentene ikke utdannes til ett konkret yrke/profesjonsutdanning vil studietilbudene i mindre grad kunne forespeile karrierevei for ferdige kandidater. Vi viser til punkt over om at alle studieprogram skal utrede og kartlegge samarbeid med arbeidslivet.

Institutt for kjemi har tidligere kartlagt i hvilke jobber og hvor kandidatene havner etter endt studium.

I ph.d.- utdanningen er det åpnet i reglementet om at inntil 4 -7 studiepoeng i «generiske ferdigheter» kan inngå i stipendiatens opplæringsdel.

Fakultetet skal i samråd med nivå 1 og Norinnova utarbeide en enkel verktøykasse for ansatte og studenter som ønsker å kommersialisere resultater basert på egen forskning.

Rekruttering

Søkertallene til studier ved NT-fak har falt markant de senere årene. Spesielt ser vi en nedgang til petroleumsrelaterte tilbud og klassiske disiplinlag.

Universitetsledelsen ønsker tilbakemelding på hvordan fakultetet arbeider med å gjøre studietilbudene mer attraktiv (dette må gjerne sees i sammenheng med spørsmålet ovenfor om bærekraft)?

Siden fakultetet har hatt nedgang i antall studenter i de siste årene, har fakultetet hatt økt fokus på å gjøre relevante grep med tanke på rekruttering. Et av grepene er å gjøre studietilbudene mer attraktiv og markedsføre bedre de studiene som fakultetet allerede har. For å tiltrekke seg flere søkere er fakultetet i prosess med å revidere sin studieportefølje for å kunne gi et bredere tilbud innen eksisterende ressurser. Enkelte av revideringene som er gjennomført og planlegges gjennomført, har sin bakgrunn i sviktende rekruttering og samfunnsrelevans.

Fakultetet har hatt stort fokus på å forbedre studiekatalogen på nett slik at tekstene og informasjonen i størst mulig grad er blitt tilpasset nye studiesøkere. Instituttene har gjort en grundig jobb med dette høsten 2019, og det skal jobbes videre med dette i 2020.

NT-fakultetet samarbeider med Nasjonalt senter for realfagsrekruttering (NSR), og blant annet har fakultetet laget tre filmer med tema bærekraft i samarbeid med NSR. Filmene skal være en del av en kampanje rundt nettsiden *velgriktig.no*. Filmene er laget for å forsøke å rekruttere flere studenter til studieprogrammene i Energi, klima og miljø, Lektor i realfag og Bærekraftig teknologi, i tillegg til å øke UiT sin synlighet som studiested for MNT-tilbud.

I budsjettet for 2020 har fakultetet satt av 1MNOK til et større rekrutteringsarrangement rettet mot opptak 2021/2022. Arrangementet vil være for selekterte elever i videregående opplæring med en kapasitet på omtrent 200 elever over flere dager ved campus Tromsø.

Flere av rekrutteringsarrangementene ved NT-fakultetet er et samarbeid med Skolelaboratoriet i realfag og teknologi, Vitensenteret og eksterne aktører. I løpet av 2019 var NT-fak med å arrangere blant annet:

- *Kjemikonferansen* for Kjemi 1- elever i Nord-Norge, ca 200 stk
- *Matematikklekene* for 6. trinn i Tromsø kommune, ca 330 stk
- *Energy on the loose* for 9. trinn i Tromsø kommune, ca 500 stk
- *Utforsk UiT*, ca 1100 besøkende på NT-fak
- *Girl Tech Fest*, for jenter fra 5. trinn i Tromsø kommune, ca 250 stk

NT-fak bidrar også på rekrutteringsaktiviteter som er arrangert av Seksjon for studentrekruttering, marked og grafiske tjenester, for eksempel på Åpen dag på alle campus og utdanningsmesser i hele landet.

NT-fak har vært med i prosjektet Jenter og teknologi (<https://www.nho.no/samarbeid/jenter-og-teknologi/>) siden 2016. Fakultetet har hvert år arrangert inspirasjonsdag for jenter i videregående skole i Nordland og Troms og Finnmark. Målet med konferansen er å vise fram kvinnelige rollemodeller som kan inspirere kvinnelige søkere til å studere realfag og teknologi. I 2020 samarbeidet NT-fak med Helsefak som arrangerte «Gutteløft for helsefag» samme dag som «Jenter og teknologi».

Instituttene jobber også med studentrekruttering. Blant annet har IG har iverksatt flere rekrutteringstiltak, blant annet har de produsert fire filmer som viser samfunnsrelevansen av geologi. Instituttet jobber med sosiale medier der de belyser hva en geolog gjør, og dette tiltaket kan ha betydning for bevisstgjøring av studentenes egen kompetanse.

Videre er det flere områder som fakultetet jobber med knyttet til relevans og rekruttering:

- Arbeide systematisk med rekruttering til MNT-programmene frem mot søknadsfrist for opptak 2021/2022. Utarbeide felles strategi og plan sammen med IVT-fak og universitetsledelsen for å synliggjøre UiT som attraktiv studieinstitusjon for MNT-fagene.
- Støtte opp om og utvikle nye prosjekter og utdanninger med fokus på bærekraft.
- Bachelor i nautikk–ingeniør er under endring på grunn av lav søkning. Endringen gjøres for å komme på samme nivå med andre lignende utdanninger som stadig rekrutterer bedre.
- Master i Technology and Safety in the high North har blitt justert og omgjort til et siv.ing – studie med mål om å bli mer attraktivt.
- Det er tidligere blitt utviklet nye studier som helseteknologi og cybersikkerhet som i etterkant er tildelt studieplasser.
- Det jobbes med å utvikle studier innen AI (kunstig intelligens) (maskinlæring) for å etterkomme behov, men også for å være i forkant med å kunne tilby attraktive framtidige studier.
- Det er tildelt åtte nye studieplasser i siv.ing – studiet i Energi, klima og miljø.
- Den faglige profilen på studiene i geologi skal revideres for å ta hensyn til endringer i studievalg basert på 'det grønne skiftet'.
- Oppretting av eget lektorprogram ved fakultetet gir større mulighet for å synliggjøre studiet i studiekatalogen på nett, på utdanningsmesser og ved skolebesøk.

Noen sentrale tall for NT-fakultetet:

Oversikt over søkertall for studieprogram ved NT-fak:

År	Søkere	1.prioritet	Kvalifisert	Fått tilbud	Svart ja	Møtt	Registrert
2015	2171	484	1480	510	323	283	275
2016	2474	551	1735	601	388	347	341
2017	2584	576	1864	690	418	364	362
2018	2837	679	2012	609	402	345	333
2019	2634	628	1889	536	352	307	298

Tableau-rapport: Søkertall-Samordna opptak/oversikt over søkertall

Antall studenter ved NT-fak:

2015	2016	2017	2018	2019
1230	1217	1221	1159	1118

Gjennomføring på normert tid ved NT-fak:

Bachelor (start høst 2014, 2015, 2016)	5-årig master (start høst 2012, 2013, 2014)	2-årig master (start høst 2014, 2015, 2016 og 2017)
50%	25% (+to og tre semestre under 30%)	60%

Tableau-rapport: Andel kvalifikasjoner av antall startende; andel ferdig.

Antall avlagte grader ved NT-fak inkludert ph.d:

2017	2018	2019
305	278	274

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding 2019

Utdanning

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Innhold

1	Generell del.....	2
1.1	Hva lykkes fakultetet med innenfor utdanningsområdet?.....	2
1.2	Har fakultetet noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder?	3
1.3	Er det studiekvalitetsområder fakultetet arbeider spesielt med?.....	7
1.4	Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?.....	9
1.5	Hvilke planer har fakultet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?	11
1.6	Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?	11
1.7	Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?.....	11
1.8	Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?.....	12
2	Fakultetsspesifikke problemstillinger	12
2.1	Internasjonalisering - Hvordan arbeider IVT-fak for å øke studentutvekslingen?	12
2.2	Rekruttering.....	12
2.3	Universitetsledelsen ønsker tilbakemelding på hvordan fakultetet arbeider med å gjøre studietilbudene mer attraktiv	15

1 Generell del

1.1 Hva lykkes fakultetet med innenfor utdanningsområdet?

Fakultetet lykkes med å utdanne ingeniører og sivilingeniører som arbeidslivet etterspør. Vi tilbyr utdanninger som samfunnet har behov for og i all hovedsak får våre kandidater seg jobb etter endt utdanning. Siden fusjonen i 2016 har 895 ingeniører og 240 sivilingeniører fullført utdanningen ved fakultetet.

Fakultetet fikk sin første meritterte underviser i 2019, prodekan for utdanning. Hun leder arbeidet med kvalitetsutvikling av utdanningsområdet, blant annet gjennom fokus på utdanningsseminarer, kollegaveiledning, oppfølging av gjennomstrømningsprosjekt og arbeidet med handlingsplan for mobilitet.

NOKUT-prosessen:

Fakultetet er positiv til NOKUT-prosessen som er gjennomført med bachelor ingeniørfag bygg. Dette har vært en lærerik og samtidig arbeidsintensiv prosess. Sentrale deler i arbeidet har vært:

- Revisjon av studieplanen for bachelor ingeniørfag bygg
- Utvikling av system for å dokumentere at studentenes arbeidsbelastning
- Dokumentere førstestillingskompetanse innen sentrale deler av de ulike studieretningene
- Rekruttering og tilsetting av fagpersonale

Vi er godt fornøyd med at tilsynet nå er lukket. Erfaringene vi har høstet er nyttige å ha med i arbeidet med utvikling av de andre studietilbudene ved fakultetet.

Utviklingsarbeid knyttet til alternative opptaksveier og grunnleggende realfag:

I perioden 2018-2019 hadde vi flere arbeidsgrupper i virksomhet med utviklingsarbeid knyttet til fagmiljøet innen «Alternative opptaksveier og grunnleggende realfag». I en prosjektrapport fra 2018 er det foreslått å sette i gang fire prosjekt:

Sammen2021 er et faglig utviklingsprosjekt som blant annet er finansiert gjennom UiTs fyrtårnsmidler. Målsettingen er å utvikle 30% av innholdet i forkursfagene til fellesbruk uavhengig av campus. Prosjektet har varighet i 2019/2020 og 2020/2021. Prosjektet skal utvikle konsepter der tilgjengelig teknologi tas i bruk for å produsere film, video, animasjoner og liknende og koble det til egnet for- og etterarbeid, evaluering og oppfølging. Arbeidet skal fordeles etter spisskompetanse og spesielle interesser hos hver enkelt ansatt innenfor fagområdene.

Broen – rød tråd i utdanningene: Her handler tiltakene om å etablere dialog, samarbeid og samhandling om tema som kan ha innvirkning på studiekvaliteten. Foreslåtte tiltak er primært rettet mot koblingen mellom alternative opptaksveier og ingeniørutdanningene slik at ingeniørstudiene representerer en naturlig videreføring av basiskompetansen hos studentene. Målsetningen kan i stor grad tilpasses overgangen mellom bachelor- og masterstudiene.

Altopp som har dannet basis for etablering av en funksjon som faggruppeleder for alternative opptaksveier og grunnleggende realfag. Faggruppeleder ble utnevnt fra 01.09.19. Ordningen evalueres i løpet av våren 2020 for eventuell videreføring.

Nynosa som omhandler videre utvikling av studietilbudet innenfor norsk og samfunnsfag for utenlandske studenter, samt kompetanseutvikling i personalet. Arbeidet har ført til at vi i 2020 igjen lyser ut studiet, etter midlertidig stopp i opptaket i 2019.

Samarbeid med næringslivet:

Fakultetet har god kontakt med arbeidslivet via mange ulike kanaler, herunder sentervirksomhet (bygg og anleggsbransjen, logistikk og transportsystemer, bærekraftig energi), nettverk, bransjeorganisasjoner og næringsliv. Fakultetet deltar i regionalt utdanningssamarbeid og viserektor vil også ta initiativ til å arrangere regionalt kompetanseverksted og å etablere en regional dialogarena for å diskutere behov/ mulighetsrom for FoU.

Fakultetet har fokus på entreprenørskap og innovasjon og i 2019 fikk Bjarte Hoff og Trond Østrem Innovasjonsprisen i samarbeid med Grovfjord Mekaniske verksted.

Ph.d.- utdanningen:

Antallet ph.d.- studenter har økt betydelig, fra 10 i 2016 til 31 ved utgangen av 2019. Av disse har 5 egen finansiering. I tillegg er 4 stipendiatstillinger i prosess for tilsetting. I løpet av 2020 forventer vi at 5 ph.d.-studenter leverer inn avhandlingen sin.

Vi vil omtale ting vi lykkes med videre i rapporten, under tema der de hører hjemme.

1.2 Har fakultetet noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder?

Opptak:

IVT-fakultetet har en komplisert studieportefølje, med ulike opptaksveier. Vi har likevel god oversikt over studiene og følger dem opp.

Fakultetet samarbeider med fellestjenesten opptak og håper at UiT vil åpne for «restetorg» også knyttet til lokalt opptak. I løpet av sommeren får vi typisk henvendelser fra søkere som har fått avslag via samordnet opptak, men som ville vært kvalifisert til opptak gjennom Y-vei eller tre-termin. Likedan får vi henvendelser fra ungdom som ønsker å ta forkurs. Gjennomgang av demografien viser at det blir færre ungdommer i tiden framover og det blir færre 19-åringer som fullfører videregående skole med en nødvendig realfagsfordypning. Fakultetet mener at man må styrke bredden i opptaket og mener at tiden er inne for UiT til å tilby «restetorg» for lokalt opptak.

Tilsetting av stipendiater / opptak til ph.d.-programmet:

Det har vært utfordringer knyttet til prosessen rundt ansettelse av stipendiater/ opptak til ph.d.-programmet etter innfasingen av fellestjenesten for rekruttering. Utfordringene er blant annet knyttet til sakkyndig komités behandling av opptakskrav (karakterkrav) og til informasjon mellom de mange som etterhvert er involvert i ansettelses-/ opptaksprosessen. Vi håper seksjon for rekruttering (SREK) og seksjon for forskning og utdanningskvalitet i samarbeid vil få på plass gode rutiner som vil fungere for nivå 2.

Tilstedeværelse i undervisningen:

Fakultetet har en rekke nettstøttede studier og benytter i stor grad «omvendt klasserom/flipped classroom» som undervisningsmetodikk. Forelesninger digitaliseres og faglærer bruker oppsatte timer til oppgaveløsning med veiledning. Dessverre så har dette medført at en del studenter holder seg hjemme siden de likevel kan se forelesningene gjennom en digital plattform. Vi har forsøkt flere tiltak for å få studentene tilbake på campus, alt fra obligatorisk oppmøte til enkelte sosiale tiltak. Vi har også hatt fokus på «skadebegrensning» siden campus er under ombygging. Det er ikke til å unngå at det blir ekstra støy og støv knyttet til dette. Åpningstiden er utvidet på biblioteket, noe studentene har gitt uttrykk for at de setter pris på. Likedan ga vi tilbud om gratis middag på onsdagene de siste ukene før jul (i eksamensperioden).

Studiebarometeret – generelt:

Fakultetet har historisk hatt relativt høy svarprosent på Studiebarometeret, i 2018 var den på 57%, mens den i 2019 var sunket til 43%. To viktige faktorer for reduksjonen i svarprosent kan være at:

- studieadministrasjonen ikke hadde kapasitet til å ha samme påtrykk mot studentene for å få disse til å svare på undersøkelsen
- campus Narvik er sterkt preget av ombyggingsarbeidet og dette påvirker studentenes læringsmiljø. Scoren på studiebarometeret knyttet til lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid har gått ned hele 0,5 poeng fra 2018 til 2019.

Gjennomsnittlig score på «alt i alt tilfredshet» de tre siste årene:

2017: 3,8

2018: 3,9

2019: 3,6

Gjennomsnittet på landsbasis i 2019 er på 4,1 og gjennomsnittet ved UiT er på 4,0.

I 2019 scorer fakultetet bedre enn landsgjennomsnittet på veiledning/ tilbakemelding fra faglig ansatte og medstudenter og på vurderingsformer. Vi scorer dårligst på medvirkning og relasjonen til arbeidslivet. Utviklingen fra 2018 til 2019 er ikke positiv. Fakultetet vil følge studiebarometeret tett opp i 2020 og har allerede igangsatt tiltak for enkelte av utdanningene våre.

Alt i alt tilfredshet

Studieprogram	Årstall		
	2017	2018	2019
B-automasjon	3,6		3,9
B-bygg Mo	4		
B-Satellitteknologi	3,3		4,8
M-EL Electrical engineering	3,1	3,5	2,7
B-EK Elkraftteknikk	3,7	3,5	3,3
M-ID Engineering design	3,9	3,7	
M-IN Industrial engineering	2,7	3,7	3,3
B-bygg	3,7	3,8	3,4
B-DT datateknikk	3,9	3,9	4,4
B-droneteknologi	4,1	4	3,2
M-IB Integrert bygningsteknologi	3,8	4,1	4,2
M-IT Applied computer science	4,2	4,1	

B-Ma Maskin	3,8	4,1	
NB-ST Satellitteknologi	4,1	4,2	
NB-DT Datateknikk	4,4	4,2	3,4
NB-Bbygg	3,9	4,3	

Kommentarer til noen utvalgte studieprogram:

Bachelor satellitteknologi:

Emnesammensetningen er tilpasset virksomheten i næringsliv og forskning i landet innenfor romteknologi, med en faglig bredde som gjør at ferdige ingeniører har et bredt nedslagsfelt for å søke jobb. Behandling av satellitt-data har stor plass og dette vil åpne for virksomheter også utenfor satellitt-sektoren.

Vi står som medlem i bransjeorganisasjoner og treffer folk i næringslivet og holdes informert om nyheter. Vi deltar også i FRISK-gruppen og holder derved kontakt med norsk romvirksomhet i akademiske kretser. En student i første klasse stilte høsten 2019 på konkurransen «Jenter og teknologi» og vant en tur til Houston. Sju av våre studenter vant frem i ESA sitt REXUS/BEXUS program og får en betalt tur til European Space Research and Technology Centre (ESA ESTEC) i Noordwijk, Nederland. I tillegg har det blitt arrangert små studieturer til Andøya Space Centre for deltakelse i oppskytingen av G-Chaser raketten og bedriftsbesøk hos Kongsberg Satellite Services i Tromsø. Studieprogramledelsen har altså arbeidet aktivt for at studentene skal ha nær kontakt med eksterne relevante fagmiljø. Dette har tydelig gjort at studentene både ser relevansen av utdanningen sin og er overordnet tilfreds med studieprogrammet de går på, og resultatene fra Studiebarometeret 2019 er meget gode.

Master Electrical Engineering:

Studieprogrammet har gjennomgått en revisjon og kullet som har svart på studiebarometeret er det første etter revisjonen. Revideringen av studieprogrammet har skjedd i nær dialog med utvalgte næringslivsaktører. Emnerapportene reflekterer en høy, men akseptabel arbeidsbelastning. Enkelte emner som burde vært kjørt over et helt semester, blir konsentrert på grunn av andre intensive emner, og dette øker arbeidsbelastningen. En del emner har revidert innhold, og flere av foreleserne har ikke undervist emnet før. Reviderte emner med nye forelesere vil alltid kreve en viss innkjøringstid. Resultatene fra Studiebarometeret 2019 viser at omleggingen ser ut til å ha gitt ønsket målsetning om mer sammenheng og progresjon i emner og program som helhet. Dog ser det ut til at revisjonen har hatt så stort fokus at andre parametere i Studiebarometeret er dårligere. Spesielt dårlig score har vi fått for arbeidslivsrelevans og at studentenes innspill blir fulgt opp, fagmiljøet har fått i oppdrag å ta tak i disse forholdene.

Bachelor droneteknologi:

Droneteknologistudiet er både et teknisk og operativt ingeniørstudium. Ulike hensyn og ønsker kan gjøre det krevende å oppnå et helhetlig studium med tydelige læringsmål. Nå som det første studentkullet er uteksaminert, er det naturlig å gjennomgå erfaringer og eventuelt justere studieplanen. Antallet studiesøkere og antall nye studenter som begynner på dronestudiet er dessverre sterkt fallende. Utviklingen har vært diskutert med studentene, som mener at lav studentrekruttering ikke skyldes studiet i seg selv, men at studiet er for lite kjent blant potensielle studiesøkere. Usikre karrieremuligheter trekkes også fram som mulig forklaring. Ellers foreligger det planer for videreutvikling av dronestudiet, herunder et omfattende studieplanarbeid.

Arbeidsrelevans:

I 2019 scorer fakultetet dårlig på spørsmål knyttet til arbeidsrelevans:

- I hvilken grad opplever du det følgende?
 - Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet
 - Det er muligheter for å jobbe med prosjekter / oppgaver i samarbeid med arbeidslivet
 - Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere
 - Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere / kursholdere)

I presentasjonen av studieprogrammene på web vil fakultetet legge vekt på at det går fram hvilke jobbmuligheter som byr seg etter endt studium. Dette bør også være i fokus ved beholderkampanje og mottak av nye studenter.

Når det gjelder tilrettelegging for kontakt med arbeidslivet så slår tidspunktet for gjennomføring av studiebarometeret uheldig ut. Studiebarometeret retter seg mot studenter på 3. semester av bachelor- og masterutdanningene. Første år bachelor ingeniør inneholder mange fellesfag, vi har forsøkt å bøte på dette ved at deler av emnet ingeniørfaglig yrkesutøvelse retter seg spesifikt inn mot det aktuelle studieprogrammet. I tillegg oppfordres instituttene til å ha inne timelærere fra arbeidslivet. En rekke tiltak er under vurdering med tanke på å synliggjøre relevans tidlig i studiet

I forbindelse med bachelor- og masteroppgavene er det svært god kobling mot relevant næringsliv I vår årlige kvalitetsrapportering oppgir studielederne antallet bachelor og masteroppgaver som er skrevet i samarbeid med arbeidslivet. For 2019 er tallene:

- Bacheloroppgaver: 87%. Dette involverer 149 studenter og omfatter 89 oppgaver og 68 ulike bedrifter.
- Masteroppgaver: 41%. Dette involverer 29 studenter og omfatter 26 oppgaver og 21 ulike bedrifter.

I kandidatundersøkelsen fra 2019¹ oppgir 57% av studentene ved fakultetet at de har hatt en form for studierelatert kontakt med arbeidslivet, dette er i hovedsak knyttet til oppgavesamarbeid med virksomhet (bachelor- /masteroppgave).

I denne sammenheng vil vi spesielt trekke frem samarbeidet vi har fått til ved bachelor datateknikk i Bodø. Her har vi et nært samarbeid med næringsaktører, som også bidrar med lærekrefter og markedsføring av studiet.

Kandidatundersøkelse:

I kandidatundersøkelsen fra 2019 oppgir 81% av kandidatene at de er fornøyd med utdanningen ved IVT-fakultetet. 88 prosent av kandidatene fra Institutt for industriell teknologi oppgir at de er fornøyd

¹ Undersøkelsen går ut til kandidatene mellom 1 og 3 år etter avsluttet utdanning. Dette gjør at UiTs kandidatundersøkelser, i likhet med mange andre «lokale» undersøkelser i utdannings-Norge, skiller seg klart fra NIFUs nasjonale undersøkelser – som går ut til kandidater et halvt år etter uteksaminasjon.

med utdanningen, sammenlignet med 71-72 prosent ved Institutt for automasjon og prosess teknologi og Institutt for elektroteknologi.

7% av kandidatene ved IVT-fakultetet oppgir at de er jobbsøkere (ikke i arbeid), det er høyest blant fakultetene ved UiT. Det er vesentlige forskjeller i graden av arbeidsledighet på tvers av instituttene. Hele 14 prosent ved Institutt for datateknologi og beregningsorienterte ingeniørfag og 10 prosent ved Institutt for industriell teknologi oppgir å være arbeidsledige. For de øvrige instituttene ved IVT er imidlertid arbeidsledigheten nær snittet for UiT generelt – rundt 4 prosent.

Undersøkelsen viser også at 77% av kandidatene fra IVT-fakultetet har relevant arbeid og at 90% er tilfreds med nåværende jobb.

1.3 Er det studiekvalitetsområder fakultetet arbeider spesielt med?

Gjennomstrømming:

Bachelor:

Fakultetet har hatt fokus på gjennomstrømming over flere år. På bachelorutdanningene har ikke andelen studenter som fullfører på normert tid endret seg mye i løpet av de siste fire år:

Kull	Studenttall ved start	Studenttall ferdig på normert tid	Prosent ferdig på normert tid	+ 1 semester	+ 2 semester
Kull 2013	465	173	37,2%	39,4%	44,3%
Kull 2014	447	164	36,7%	38,7%	44,1%
Kull 2015	413	159	38,5%	40%	44,1%
Kull 2016	407	154	37,8%	39,8%	

Her er det store forskjeller mellom de ulike studieprogrammene, eksempelvis:

Bachelor bygg

Andelen som fullfører på normert tid har variert mellom 48,4% og 65% (A-vei, Narvik), resultatene på Mo er også gode, likedan resultatene på Y-vei.

Bachelor datateknikk

Datateknikk har hatt en positiv utvikling i perioden, fra 17,4% for kull 2013, til henholdsvis 42,11% for kull 2015 og 35,7% for kull 2016. Datateknikk har jobbet godt med revisjon av studieprogrammet, nye undervisningsformer, aktiv læring og oppfølging av studentenes læringsmiljø. De scorer også godt på studiebarometeret for 2019.

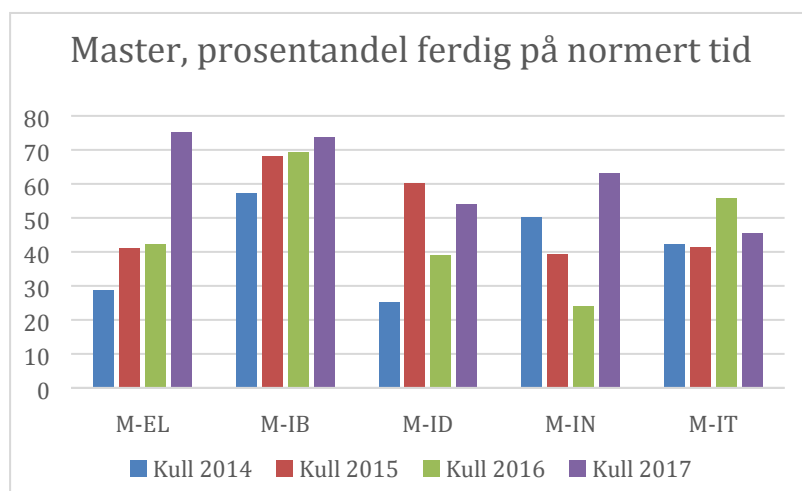
Det er viktig at vi klarer å formidle til studentene hva det innebærer å ta et fulltids bachelorstudium, mange studenter har jobb ved siden av studiene. Et tiltak kan være å kartlegging hvor mange studenter som reelt tenker å bli ferdige på tre år.

Master:

Kull	Studenttall ved start	Studenttall ferdig på normert tid	Prosent ferdig på normert tid	+ 1 semester	+ 2 semester

Kull 2014	58	25	43,1%	60,3%	69%
Kull 2015	127	61	48,0%	52%	57,5%
Kull 2016	92	37	40,2%	42,2%	46,7%
Kull 2017	82	51	62,2%	63,4%	

Her er også forskjellene store mellom de ulike masterutdanningene:

M-EL = Electrical Engineering

M-IB = Integrert bygningsteknologi

M-IN = Industrial Engineering

M-IN = Industrial Engineering

M-IT = Applied computer science

M-ST, Aerospace Control Engineering, er ikke tatt med i oversikten siden de har hatt under 5 studenter på flere av kullene, opptakstallene for 2019-kullet viser en bedring.

Vi ser en positiv utvikling for flere av studieprogrammene, hvor M-IB scorer bra. Bedringen fra 2014 og framover har sammenheng med at fristen for å gjennomføre sensur av masteroppgavene er flyttet slik at masteroppgavene blir ferdig sensurert innen rapporteringsfristen for vårsemesteret.

IVT igangsatte et gjennomstrømningsprosjekt i 2018, og prosjektet består av flere tiltak, noen engangsaktiviteter og noen mer langsiktige aktiviteter:

Delprosjekt 1: Ulike tiltak for bedre gjennomstrømning i Matematikk 1 og 2

Dette er et større prosjekt som også har fått støtte fra Læringsmiljøutvalget (LMU). Prosjektet er flerårig og har som mål å innføre mer fagrelevante problemstillinger i matematikkemnene, prøve ut opplegg for møteplikt som motiverer studentene til å arbeide mer jevnt med fagene, men også fagsosiale sammenkomster for å øke trivselen i storklassesituasjoner som ellers kan være kilde til frafall.

Delprosjekt 2: Seminarrekke om undervisningsutvikling samt mulighet for å delta på konferanser og møter med fagdidaktisk innhold. Seminarrekken er for alle fagansatte ved IVT der tema er ulike aspekter for forbedring og justering av undervisning. Eksempler på tema er hvordan læringsplattformen Canvas kan brukes til aktiv læring for studenter og hvordan man kan undervise bedre uten å måtte bruke mer tid. Vi har også hatt en karrieredel der ansatte får informasjon om og kan diskutere opprykksmuligheter. Ansatte som gjennom prosjektet har kunnet delta på konferanser, workshops eller møter har også delt hva de har lært. Ønsket målsetning er å gi inspirasjon til utprøving av nye undervisningsformer samt opprykksøknader.

Delprosjekt 3: Bidrag inn mot NT-fakultetets KVANT prosjekt.

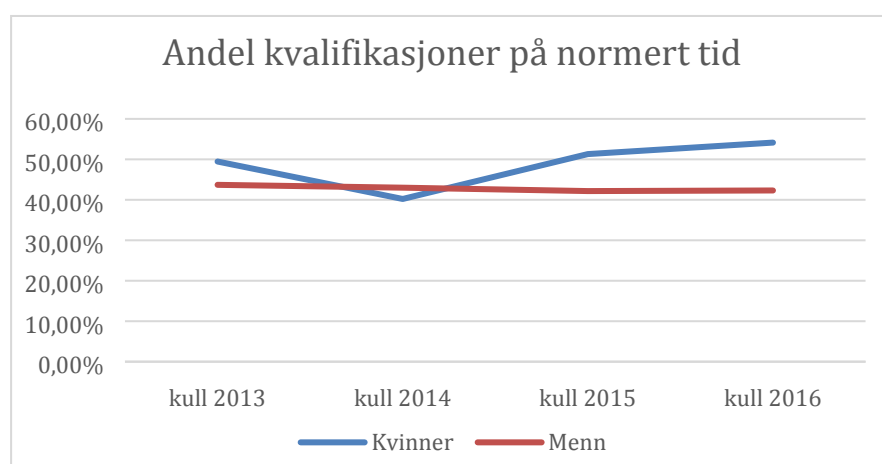
KVANT har 4 satsningsområder hvor IVT er med på utvalgte deler. IVTs bidrag i prosjektet er knyttet til to stipendiatstillinger i fagdidaktikk. Dette innebærer samarbeid med de to stipendiatene NT-fakultetet har i prosjektet, men også faglig samarbeid mellom veiledere.

Delprosjekt 4: Tettere administrativ oppfølging av studenter

Prosjektet inkluderer aktiviteter som formell kontakt med studenter som 'henger etter', kopi til studieledere som bes følge opp de aktuelle studentene og dialogmøter med instituttlederne.

Delprosjekt 5: Jenterekuttering

Som i et ledd i å øke andelen jenter til ingeniørstudier ble det arrangert jentedag ved IVT 17. oktober 2019 for samtlige jenter i 10. klasse i regionen. Innleid foredragsholder var Sunniva Rose og jentene fikk prøve seg på ulike ingeniørrelaterte aktiviteter. Også rådgivere ved skolene var invitert. Dette er et langsiktig tiltak fordi vi erfarer at jenter i ingeniørutdanningen jevnt over har større gjennomføringsevne enn gutter, jf. tabellen under.

Ph.d.-utdanningen:

I 2019 har fakultetet faset inn ordningen med midtveisevaluering av ph.d.- studentene. Av 11 planlagte midtveisevalueringer er 6 gjennomført og 3 i prosess. De siste 2 er utsatt. Vi får generelt positive tilbakemeldinger på ordningen fra studenter og veiledere.

Fakultetet følger også opp tidligere planlagte tiltak for å sikre høy gjennomstrømning på ph.d.-programmet, blant annet bruk av veilederteam, bedre prosjektbeskrivelse før oppstart av ph.d.-studier, bredere utlysning av stipendiatstillinger for å sikre tilfang av gode kandidater, samt årlig rapportering av progresjon etter midtveisevaluering. I tillegg er det satt krav om at alle ph.d.-veiledere skal gjennomføre kurs i forskningsveiledning, med oppdateringskurs minimum hvert tiende år.

1.4 Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?

Nye studietilbud:

I 2018 fikk IVT 600' i SAKS-midler for å utrede utvikling av 5-årig integrert master i Industriell økonomi, i samarbeid med BFE. Rapport fra arbeidet vil foreligge 30.04.20.

Gjennomgang av studieprogrammene:

I fakultetets årsplan har vi prioritert følgende:

- Synliggjøre utdanningenes arbeidsrelevans og hvordan ferdige kandidater kan bidra i samfunnsutviklingen («redde verden»)
- Utvikle studieprogrammene, med fokus på bærekraft, innovasjon og grønt skifte
- Gjennomføre årlig prosess med selvakkreditering av studietilbud jf. Studietilsynsforskriften

Det er et sentralt politisk ønske om at utdanningene skal ha mere fokus på praktisk forståelse. Vi må være åpne for at det har skjedd mye innenfor teknologisk utvikling og innovasjon som vi må vurdere i forhold til egne studieprogram.

Fakultetet vil følge opp studiebarometeret og sikre god studentmedvirkning i utvikling og drift av våre studier

Fakultetet har også satt opp følgende plan for ekstern gjennomgang av studieporteføljen:

Studieprogram	Institutt	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bachelor								
Bygg	IBEM	NOKUT-evaluering						
Datateknikk	IDBI		2020					
Droneteknologi	IIS-IVT			2021				
Automasjon	IIS-IVT		2020					
VVS	IIS-IVT						2024	
Prosessteknologi, Tromsø	IIS-IVT					2023		
Prosessteknologi, Narvik	IIT					2023		
Maskin	IIT		2020					
Elektronikk	IET	2019-2020						
Elkraftteknikk	IET	2019-2020						
Satellitteknologi	IET	2019-2020						
Master								
Integrert bygningsteknologi	IBEM		2020					
Electrical Engineering	IET							2025
Aerospace Control Engineering	IET		2020-2021					
Engineering Design	IDBI					2023		
Applied Computer Science	IDBI						2024	
Industrial Engineering	IIT			2021				
Årsstudier								
4 DV	IDBI			2021				
Norsk og samfunnsfag for utenlandske	IIT			2021				

7 av studieprogrammene skal etter planen ha slutført gjennomgangen i 2020.

IBEM vurderer å gjøre endringer i M-IB (Integrert bygningsteknologi) og utvide tilbudet innenfor vann og avløp (som mulig spesialisering, eller eget studieprogram). Dette må vurderes opp mot fagmiljøet og kravene i studietilsynsforskriften.

1.5 Hvilke planer har fakultet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?

I fakultetets årsplan har vi prioritert følgende:

- Bærekraft skal inn som tema i emnebeskrivelsen til grunnlagsemnet «Ingeniørfaglig yrkesutøvelse»
- Vurderinger vedr. bærekraft skal inn i bachelor- og masteroppgaver fra 2021. Innføres i de aktuelle emnebeskrivelsene i løpet av 2020.
- Årlig bærekraftdag arrangeres ved campus og legges til FNs «Earth day», 22. april.
- 1-2 bærekraftaktiviteter arrangeres på campus i samarbeid med bærekraftpilot.

1.6 Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?

Fakultetet samarbeider med NT-fakultetet om bachelorstudiet i droneteknologi og om forkurs i Tromsø. Likedan har vi hatt samarbeid med HSL-fakultetet og NT-fakultetet om etablering av lektorutdanning i realfag i Narvik. Dessverre har studietilbudet så langt ikke kommet i gang. IVT har kontaktet HSL med forespørsel om hvordan prosessen skal videreføres med mål om oppstart i 2021.

1.7 Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?

Fadderordningen i forbindelse med studiestart er en sentral del av skolestarten og oppbyggingen av det sosiale miljøet på campus. I løpet av oppstartsuka arrangeres også kurs i studiemestring, studieteknikk og motivasjon, og seinere i semesteret kurs i stressmestring.

Kommende høst vil vi be studielederne legge vekt på tema som avdekkes gjennom studiebarometeret, blant annet knyttet til:

- Forventninger/krav til en fulltids-student, blant annet med tanke på tilstedeværelse/ deltakelse og å møte forberedt
- Hvordan studentene kan gi innspill vedrørende studieprogrammet / tillitsvalgtordningen (medvirkning)
- Jobbmuligheter etter endt utdanning
- Å trekke representanter fra arbeidslivet inn i undervisningen på et tidlig stadium

Fakultetet har stilt midler til rådighet for instituttene til innleie av studentassistenter som kan bidra i veiledningen av førsteårsstudentene.

Sosiale tiltak, eksempler:

Institutt for datateknikk har jobbet aktivt det siste året med sosiale tiltak for å «spleise» studentene som går på bachelor og master. Av tiltakene kan nevnes:

- Fellesarrangement for studentene på ettermiddag / kveld med ulike tema, eks. internett og servere, grafikk, testing, spill
- Turneringer, eks. robocup-turneringer, hacke-konkurranse og spillturnering

Ved institutt for industriell teknologi er det etablert linjeforening som jobber med sosiale aktiviteter for studentene, blant annet bowlingkvelder. Dette er et populært tiltak for studentene som bor i byen, men vi når i liten grad nettstudentene.

Undervisningsrom:

Fagmiljøene ønsker primært at bachelor- og masterstudentene skal ha faste klasserom og helst i nærheten av hverandre slik at det blir enklere å etablere et faglig fellesskap hvor studentene kan møtes og jobbe sammen utenom timeplanlagt undervisning/veiledning. Vi håper å kunne legge bedre til rette for dette når campus er ferdig ombygget høsten 2020.

Linjeforeningen ved Institutt for industriell teknologi gjør en kjempejobb, de arrangerer blant annet bowling-kvelder hvor de trekker inn alle studentene, men de når bare studenter som er i Narvik.

1.8 Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?

Blant nye tiltak som er gjennomført i 2019 eller skal gjennomføres i 2020 kan nevnes:

- Vi har fått positiv respons på felles avslutning for avgangsstudentene som ble gjennomført for første gang i 2019.
- I 2020 arrangerer vi presentasjonsdag for bacheloroppgavene.

2 Fakultetsspesifikke problemstillinger

2.1 Internasjonalisering - Hvordan arbeider IVT-fak for å øke studentutvekslingen?

IVT har en svært lav andel av studenter som reiser ut på utveksling i løpet av sine bachelor- eller masterstudier. For 2019 er det registrert 10 utreisende studenter i DBH, fordelt mellom Institutt for industriell teknologi og Institutt for automasjon og prosess teknologi.

Fakultetet har etablert ei arbeidsgruppe som skal foreslå mulige tiltak som kan øke studentmobiliteten. Arbeidsgruppa består av ansatte, studenter, utvekslingskoordinator fra fellestjenesten «internasjonal mobilitet» og ledes av prodekan for utdanning. Gruppa har levert utkast til rapport som inkluderer handlingsplan for henholdsvis utreisende og innreisende studenter. Rapporten er nå ute på høring og arbeidet vil bli slutført i nærmeste framtid.

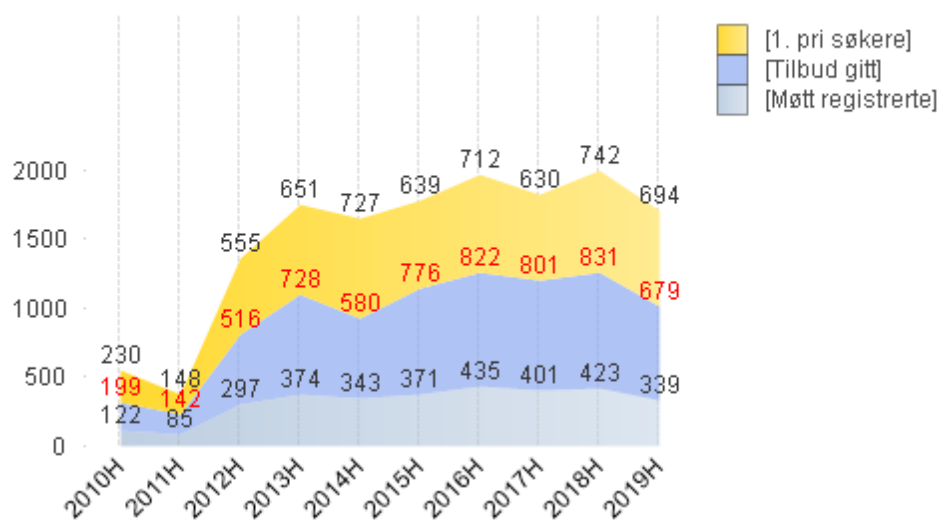
Fakultetet har registrert en utfordring i forhold til UiTs systemer når det gjelder mulighet for å kunne ta imot innreisende studenter fra land utenfor Skandinavia. Hvis dette skal være mulig så må vi kunne tilby enkeltemner på engelsk. Våre bachelorutdanninger er norskspråklige og det gis ikke åpning for at enkeltemner i norskspråklige studietilbud kan undervises på engelsk. UiT bør åpne for at dette kan være mulig. Våre studenter i et norskspråklig studie bør også kunne beherske engelsk fagterminologi siden arbeidsspråket ofte er engelsk, og mye av pensumslitteraturen er på engelsk.

2.2 Rekruttering

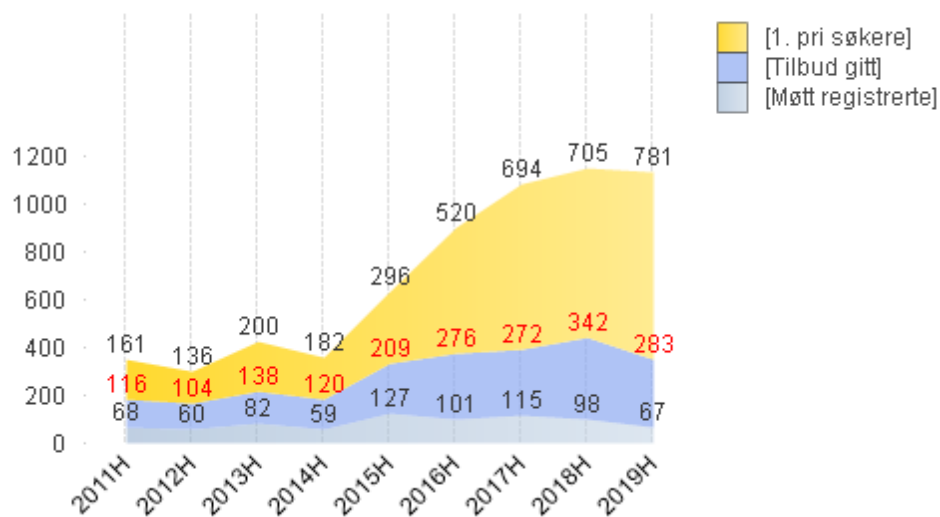
I bestillingen fra universitetsdirektøren heter det: «Søkertallene til studier ved IVT-fak har falt markant de senere årene. Spesielt ser vi en nedgang til de petroleumsrelaterte tilbudene.»

Bildet er litt mere nyansert, all den tid antall førsteprioritetssøkere faktisk har steget på master, mens på bachelor har tallene variert mellom 630 og 742 studenter de siste fire årene.

Bachelor:

Master:

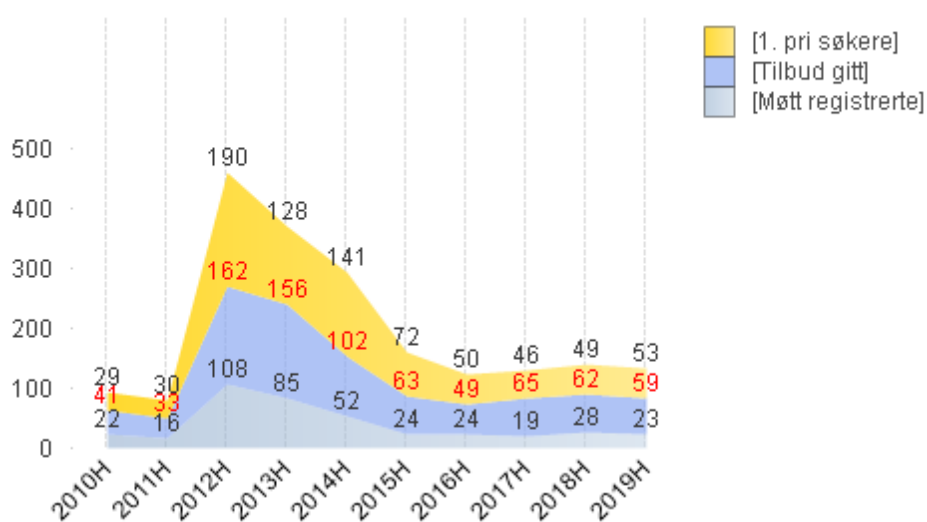

Basert på «universitetseffekten» så får vi flere internasjonale søkere til masterutdanningene. Erfaringen viser at denne gruppen har en større andel søkere som ikke er kvalifisert.

I 2019 innførte fakultetet opptaksbegrensninger på alle datastudier og på nettbasert bachelor bygg. Det er for tidlig å vurdere effekten av dette. Det vi har sett er at vi fikk en oppgang i antall søkere til bachelor bygg, A-vei.

Likedan var det i 2019 satt stopp i opptak til årsstudium i norsk for utenlandske studenter. Her hadde vi alene 145 førsteprioritetssøkere i 2018.

Når det gjelder prosess-studiene så var det største droppet i søkertallene unnagjort før 2015, basert på utfordringene i oljeindustrien. Siden 2015 har søkertallene vært rimelig stabile.

Fakultetets vurdering er at det ikke er søkertallene, men andelen møtt-studenter som har falt markant, og vi har utfordringer knyttet til gjennomstrømming.

Møtt-studenter:

Utfordringen ligger i perioden fra tilbud er gitt og til studenten har møtt. Fakultetet har ikke oversikt over hvilken informasjon som blir sendt ut til søkerne – den er standardisert og gis av sentral tjeneste. Spørsmålet er om informasjonen er godt nok tilpasset virksomheten på campus utenfor Tromsø. Her er det viktig med godt samarbeid mellom fellestjeneste og de ulike campus / studier.

Fakultetet kjører årlig beholder-kampanjer ved å leie inn studenter som ringer opp de som har fått tilbud.

Det er også viktig at det ligger god informasjon ute på UiTs / fakultetets nettsider om studietilbudene og om campus Narvik.

Et stor avvik mellom antall tilbud som er gitt ut og antall møtt-studenter ser ut til å være en utfordring for flere av UiTs studietilbud. Fakultetet ønsker at UiT undersøker og foreslår tiltak for å sikre en større andel møtt-studenter.

Studenttall:

Studenttallet ved fakultetet er redusert med 365 fra 2016 til 2019. Fakultetet oppfatter dette som kritisk og har sammen med NT-fakultetet tatt til orde for særskilt styrking av rekruttering og opptak til MNT-fagene ved UiT. Fakultetene er i dialog med prorektor utdanning og universitetsdirektøren rundt disse forholdene.

Oppsummert ser vi at nedgangen i studenttallet har flere årsaker, blant annet:

- Opptaksbegrensninger på datastudiene og nettstudiet ved bachelor bygg
- Midlertidig stopp i opptaket på norskstudiet for utenlandske studenter i 2019
- Lavere antall møtt-studenter
- Flere nettstudenter, vi har større frafall i denne studentgruppa.
- Innenfor noen studieprogram har y-veisstudenter og 3-terminstudenter lavere gjennomstrømming.
- Bedre kvalitetssikring av studenttall: Studieadministrasjonen har utviklet rutiner (delvis elektroniske- og delvis manuelle-) hvor vi monitorerer studieprogresjonen for alle IVT-fakultetets studenter på bachelor- og masternivå. Hvis en student nærmer seg en redusert progresjon på 60 studiepoeng (jf. UiTs studieforskrift) og samtidig ikke har produsert 10 studiepoeng eller mer i semesteret forut for målingen, så sendes det ut varsel til studenten med loggføring via FS. Dette gjøres hvert semester. Studenten anmodes i varselet om å ta kontakt med IVT-administrasjonen for søke rådgivning og hjelp til å komme i gang igjen med studiene.

2.3 Universitetsledelsen ønsker tilbakemelding på hvordan fakultetet arbeider med å gjøre studietilbudene mer attraktiv

Studier:

Det er gjort endringer i flere studieprogram, endringene er under innfasing, eks. bachelor i datateknikk hvor det er vekt på å styrke emneporteføljen tematisk med for eksempel kunstig intelligens.

Vi er i gang / skal i gang med revisjon av flere studieprogrammer hvor eksterne ressurser inngår.

Vi har gjort forsøk med opptaksbegrensning, det er ennå litt for tidlig å vurdere effekten av dette, her vil vi følge opp framover.

Markedsføring:

Fakultetet har laget en markedsføringsplan, tilhørende handlingsplan skal ferdigstilles i 2020. Når det gjelder tiltak må vi prioritere kanaler som vi antar vil ha størst effekt. Vi bør ha tiltak i regi av både fakultet og institutt. Det er likevel begrenset hva fakultetet får gjort basert på egne ressurser, siden vi har avgitt stillinger til fellestjenestene.

I 2019 hadde fakultetet satt av særskilte midler til markedsføring. Vi har kjørt kampanjer via sosiale medier og beholderkampanje. Videosnutter til presentasjon av campus og studieprogram er under produksjon.

Fakultetet har også bidratt i arbeidet med å utvikle maler for presentasjon av studieprogram.

I presentasjonen av studieprogrammene legger vi vekt på å synliggjøre jobbmuligheter etter endt studium.

Kvalitetsmelding- Helsefak

Del 1

- 1. For å kunne tilby utdanninger av høy kvalitet, er det viktig at fakultetene arbeider aktivt med å evaluere og videreutvikle sin studieprogramportefølje.**

Opptak

Fakultetet har mottatt flere tilbakemeldinger om utfordringer i utdanningsvirksomhet i forbindelse med opptak til studier. Bachelorprogrammet i sykepleie har vært bekymret for antallet kvalifiserte søkere etter innføring av karakterkravet 3 i norsk og matematikk i 2019. I fjor høst ble det tatt opp færre studenter enn i 2018, og ved tre av fire campus ble ikke alle studieplasser fylt grunnet for få kvalifiserte søkere. Fakultetet har igangsatt en informasjonskampanje om endrete karakterkrav rettet mot videregående skoler, og fakultetet regner med bedre søker- og opptakstall framover. Bachelorprogrammet i ernæring opplever også en nedgang i kvalifiserte søkere etter innskjerping av opptakskravene fra kun generell studiekompetanse til MEROD-kravene. De strengere opptakskravene har imidlertid bidratt til å redusere frafall under studiet.

En annen utfordring i forbindelse med inntakskvaliteten er studentenes språkkunnskaper. Til tross for at søkere oppfyller formelle kompetansekrav, er språkkunnskapene i flere tilfeller ikke gode nok. Dette gjelder både norsk- og engelskspråklige studieprogram. Ved bachelorprogrammet i farmasi har det vært misforståelser under sikkerhetsopplæringen til laboratoriekurs. Instituttet utarbeider for tiden rutiner for å håndtere utfordringen bedre. Ved Master in Public Health er for dårlige engelskkunnskaper årsaken til forsinket studieprogresjon. Institutt for samfunnsmedisin har anvendt strenge krav til språkkompetanse under opptaksarbeidet ved å legge mye vekt på resultater på språksertifikatene som søkere må sende inn. Siden opptaksarbeidet er overtatt av fellestjenesten er det uklart om det vil stilles like strenge krav til søkerne.

Master in Public Health har over flere år hatt gode søkertall. Det er imidlertid en stor overvekt av internasjonale søkere som ikke møter opp til studiestart. Årsaken til frafall er ofte problemer med visum og økonomiske garantier som stilles for studieopphold i Norge. Institutt for samfunnsmedisin ønsker seg god balanse mellom norske og internasjonale studenter, men sliter med rekruttering av norske studenter. Dette er også en gjennomgående problemstilling for andre disiplinfag ved fakultetet. Sammenlignet med profesjonsutdanningene sliter studieprogram som ikke gir en yrkestittel både med rekruttering og frafall.

Ved opptaket til masterprogrammet i psykologi i 2019 hadde man administrative utfordringer. Utdanningen ønsker seg naturligvis de beste studenter. Siden fellestjenesten tok sent kontakt med søkere sammenlignet med andre universiteter i Norge, hadde de best kvalifiserte søkerne takket ja til studieplasser ved andre universiteter før de mottok tilbud om studieplass fra UiT. Det ble også utfordrende å fylle studieplassene i det hele tatt.

Masterprogram i sykepleie (ABIOK) ble bedt av Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) om en opptaksordning som tar bedre hensyn til behovet om kompetanseheving i nærområdet. Konkret ble utdanningen bedt om en høyere vektning av arbeidspraksis ved søknader om opptak til studiet. UNN tilsetter sine framtidige spesialister i såkalte rekrutteringsstillinger. Kvalifiseringskravet til slike stillinger er 2 år med relevant praksiserfaring, samt gode referanser fra nærmeste leder. Fordelen med studenter med praksis fra slike rekrutteringsstillinger er at de allerede har god kjennskap til og arbeidserfaring i spesialiseringsområdet de ønsker å videreutdanne seg i, mens nyere utdannede kollegaer med alminnelig yrkespraksis velger en fagfordypning de ikke kjenner godt til. Fagmiljøet ved

utdanningen støtter UNN, og bekrefter at mye verdifull tid i praksisundervisning brukes til opplæring i basale ferdigheter. Det er stor enighet om at lengre arbeidserfaring innenfor spesialområdet vil øke både gjennomstrømming og utdanningskvalitet. Helsefak har i samråd med UNN kommet fram til at arbeidserfaring ut over et krav på to år bør gi poenguttelling. Henvendelsen fra UNN kom for sent for å sette i gang store tiltak ved opptak 2020. Imidlertid settes det av 20 % av studieplassene til UNN-ansatte. Mest sannsynlig vil det komme en ny ordning til opptak 2022.

Gjennomføring

Frafall under studiet kan oppstå når førsteårsstudenter har sin undervisning ved andre fakulteter, som det er tilfelle for bachelorprogrammet i biomedisin. Studentene utvikler ingen tilhørighet til eget institutt. For å ivareta førsteårsstudentene bedre jobber IMB med en mentorordning etter mal fra BFE. Gruppetilhørigheten styrkes ved å gi biomedisinstudentene tilgang til en egen lesesal fra og med 2. studieår.

En hyppigere årsak til frafall er dårlige karakterer og stryk på eksamen. Ved sykepleieutdanningen er mye av undervisningen ikke obligatorisk, og ifølge studieledelsen er det en åpenbar sammenheng mellom oppmøte til undervisning og eksamensresultater. Sporadisk oppmøte skaper derfor merarbeid for ansatte da disse må organisere kontinuasjonseksamener.

Mangel på disiplin kan også oppleves som forstyrrende fra studentenes side. Ved Master in Public Health har studentene i sine evalueringsskjema sagt ifra om at medstudentenes forsinkete oppmøte til undervisning er forstyrrende, og har bedt lærere om å bli strengere.

Utdanningsledelse

Ved de fleste utdanninger er studieledelsen godt organisert, med ulike styringsmodeller, ulike myndigheter og med ulikt arbeidsomfang. Master in Public Health ga tilbakemelding om at stillingsandelen som settes av til utdanningsledelse, er for lav for å kunne ivareta faglig ledelse og utvikling.

Bioingeniørutdanningen har nedsatt et programstyre, men funksjonen er enda ikke synlig for medlemmene. Årsaken er at medlemmene også er organisert i en faggruppe ved instituttet og behandler studiesaker underveis når faggruppen er samlet. Siden programstyremøtene ikke er samkjørt med frister for studiesaker, måtte programstyreleder ofte godkjenne vedtak på fullmakt. Programstyret har enn så lenge vært verken et faglig eller identitetsskapende forum, men et administrativt møtepunkt. Dette endres nå ved å planlegge møtene i samsvar med tidsfrister for studiesaker.

Praksis

I undervisning av praktiske ferdigheter finnes det ved enkelte studieprogram utfordringer med henblikk på praksisveilederens kompetanse, samt med organisering og vurdering av praktiske ferdigheter. Bachelorprogrammet i paramedisin ble opprettet i 2017 og har enda ikke nok kvalifiserte praksisveiledere. Den problemstillingen anses likevel som forbigående, da det vil tilbys videreutdanninger i praksisveiledning på bachelornivå. Utdanningen er misfornøyd med at mange simuleringsaktiviteter må gjennomføres i seminarrom istedenfor et eget simuleringsrom.

Det er stort fokus i alle utdanninger om å etablere studentaktive læringsformer i undervisningen. Dette er enklere ved formidling av praktiske ferdigheter sammenlignet med formidling av teoretisk kunnskap. Denne situasjonen er omvendt ved vurderingen. Enkelte utdanninger som f.eks. bioingeniørutdanningen sier ifra om forbedringspotensial i vurdering av praktiske ferdigheter.

Jordmorstudentene etterlyser mer ferdighetstrening. Utdanningen har mottatt prosjektmidler for å utvikle en fast simuleringsuke i 4. semester. Det er imidlertid en stor utfordring å få tilgang til lokaler på FOSS grunnet stor pågang av flere utdanninger. Praksis på en fødeavdeling er ikke alltid forutsigbart med tanke på antall og type fødsler.

Arbeidslivsrelevans

Alle profesjonsutdanninger er stadig under utvikling, særlig på grunn av nye forskrifter og retningslinjer, ny teknologi og nye samarbeidsmåter med andre helseprofesjoner. Utdanningene arbeider tett sammen med praksisfeltet ved utvikling/revisjon av eget studieprogram, i undervisningen og ved studentenes praksisopphold.

Situasjonen er annerledes for studenter ved disiplinstudiene. Bachelor i biomedisin har hatt en særskilt utfordring ved at de nye studentene ikke helt klart ser hva de kan bruke utdanningen til og hvilke jobbmuligheter de har, siden utdanningen ikke er et profesjonsstudium og på denne måten skiller seg fra de fleste andre studier ved Helsefak. I tillegg til tidlig integrering i forskningsgrupper er fagmiljøet i gang med å inngå avtaler for internships for å knytte studieprogrammet nærmere til yrkeslivet. Det arrangeres også en årlig karrieredag der foredragsholdere både innenfor og utenfor akademia forteller om sine karriereveier. Også studenter på Master in Public Health ønsker mer info om muligheter for jobb etter endt mastergrad.

Studenter ved bachelorprogrammet i idrett sa ifra om at de ønsker å lære mer om praktisk idrett, samt at de etterspør en bedre sammenheng mellom utøvelse og formidling av idrett, og praksisperioder i løpet av studiet.

RETHOS

Profesjonsutdanningene ved fakultetet jobber med implementering av [Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger](#) og forskriftene om nasjonale retningslinjer. Da arbeidet med implementering av nye forskrifter og reviderte læringsutbyttebeskrivelser begynte, virket arbeidsomfanget ikke så omfattende. Det medfører likevel vesentlige endringer, da studieinnholdet både på studieplan- og emnenivå må tilpasses. Dessuten krever revisjonen en gjennomgang av undervisnings- og vurderingsformer.

I henhold til Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger skal profesjonsutdanningene implementere 12 felles lærings-utbyttebeskrivelser. Mange av dem inngår allerede i utdanningene, mens samenes rettigheter, samisk kulturforståelse og e-helse er nye. Fakultetet har invitert utdanningene inn i samarbeid om å lage felles fleksible læringsressurser som kan brukes i alle utdanninger. Hensikten er at utdanningene skal avlastes, men i første omgang må læringsressursene produseres og dette sparer enda ikke ressurser. Det er nedsatt to arbeidsgrupper som jobber med samenes rettigheter/samisk kulturforståelse og e-helse. Gruppene er også invitert inn i et nasjonalt samarbeid om utforming av en database for digitale læringsressurser.

Mange utdanninger benytter revisjonen som anledning til å utjevne arbeidsbelastningen over hele studieforløpet og til å legge bedre til rette for utveksling og ferdighetsopplæring.

SUKSESSHISTORIER

- IFA har i flere år nå arrangert praksiseksamen, som gjennomføres helt til slutt i bachelorstudiet som en stasjonseksamen (OSCE), i samarbeid med farmasiutdanningen ved Universitetet i Bergen og Nord Universitet. Dvs. at eksamen foregår på samme dag og tid, med samme oppgaver. Sensorer ruller mellom utdanningene. Målet er å få dette til som en nasjonal eksamen for alle studiestedene.
- Ved profesjonsstudium i medisin har digitaliseringen av eksamenene ført til forbedringer. Alle teoretiske eksamener ble digitalisert i årene 2017 og 2018. Siden har eksamenskommisjonene gradvis flyttet sin oppmerksomhet fra sensur til utarbeidelse av gode oppgaver. Sensurarbeidet er nå i stor grad automatisert med innføring av flere eksamener basert på multiple choice questions (MCQ).

Enhet for legeutdanningen samarbeider med de andre studiestedene om utviklingen av en nasjonal database for eksamensspørsmål i MCQ. Den største progresjonen finnes ved samarbeidet om en felles nasjonal skriftlig avgangsprøve på 6. året. «Nasjonal delprøve» har vært gjennomført som et pilotprosjekt og en obligatorisk prøveeksamen i 4. år i vår. Fra og med våren 2020 vil denne nasjonale prøven være en del av den ordinære 6. års eksamen ved alle lærestedene.

- Bachelor i psykologi har vekket stort engasjement blant sine studenter i å synliggjøre deres kompetanse overfor arbeidslivet. Studieleder har nedsatt en arbeidsgruppe bestående av kulltillitsvalgte studenter som skal undersøke hvordan man kan integrere mer anvendt psykologi inn i utdanningsløpet, og hvorvidt det er realistisk med praksisperioder i utdanningen. Instituttet jobber med å formalisere arbeidsgruppen.

2. Endringer i studieporteføljen har strategisk betydning, og avgjørelser om etablering av nye studietilbud, nedlegginger og større endringer i studietilbudene skal sees i en helhetlig sammenheng med universitetets samlede studieportefølje.

- *Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?*

På grunn av implementering av [Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene \(RETHOS\)](#) revideres de fleste utdanninger ved fakultetet. De nye retningslinjer medfører endringer med henblikk på både faglig innhold og strukturen. Til tross for at studieprogram i den 1. fasen allerede har revidert sine studieplaner, vil det ta tid inntil alle endringer er implementert og evaluert.

Fakultetet har i fjor høst opprettet et forum for utdanningsledelse. Idéen har oppstått under arbeidet med felles læringsressurser som en følge av RETHOS. Fakultetet opplever i dette forum en form for samhandling mellom studieledere som ikke har vært der tidligere. Det kan godt tenkes at det også i framtiden vil åpne for tverrfaglig samarbeid, når RETHOS-arbeidet er avsluttet.

Masterprogrammet i telemedisin og e-helse ble etter gjennomgang av studieprogrammet i 2017 nedlagt, og fakultetet ønsker å utvikle et nytt studietilbud innen e-helse og velferdsteknologi. Det settes ned en arbeidsgruppe i vår til utvikling av EVU-emner innen e-helse. På sikt kan man tenke seg at disse emner vil inngå i et selvstendig masterprogram. Fakultetet har i flere møter med helseforetak og kommuner opplevd en etterspørsel etter et videreutdanningstilbud i e-helse.

Fakultetet har også blitt forespurt om oppretting av en ny studieretning i akuttpsykiatri innenfor masterprogrammet i sykepleie. Forespørselen måtte avlås på grunn av mangel på ressurser.

- *Hvilke planer har fakultet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?*

Utdanningene ved Helsefak er samstemte i sine svar om hvilke bærekraftsmål som spesielt ivaretas. Dette er god helse (3), god utdanning (4) og samarbeid for å nå målene (17). Disse mål inngår naturlig i utdanningene. Det er internasjonalt erkjent at morgendagens helsetjeneste står overfor nye og økende utfordringer tilknyttet demografiske endringer, økt andel eldre og kronisk syke, fragmenterte og lite koordinerte tjenester til pasienter og brukere og kostnadene til helsetjeneste øker stadig. Verdens helseorganisasjon (WHO) og samarbeidspartnere anser økt tverrprofesjonelt samarbeid i utdanning og helse- og sosialsektoren, innad og mellom nivåer og virksomhetsområder, som en strategisk innovasjon for å løse fremtidens globale utfordringer. Helsefak har jobbet strategisk og systematisk med tverrprofesjonell samarbeidslæring siden 2010. Tverrprofesjonell samarbeidslæring defineres som: "når to eller flere profesjoner lærer med, av og om hverandre for bedre samarbeid og kvalitet i tjenesten". En langsgående plan (2017) for

tverrprofesjonell samarbeidslæring danner grunnlaget for tverrprofesjonell undervisning og helseprofesjonsstudenters systematiske læring og utvikling av samhandlingskompetanse gjennom studieforløpet. Tverrprofesjonell samarbeidslæring er nå nedfelt som læringsutbytte i Retningslinjer for felles rammeplan (RETHOS). Noe av læringsinnholdet er på plass, som for eksempel fellesemne HEL-0700 (10 stp) for alle førsteårsstudenter og simulerte tverrprofesjonelle akutsituasjoner (Inter-Sim) for noen studentgrupper (medisin, sykepleie, radiografi og bioingeniørfag), ved noen av våre studiesteder. Helsefak jobber nå med utvikling og implementering av flere læringsaktiviteter midt i studieforløpet og i avsluttende praksisstudier. Dette er en omfattende øvelse som krever kompetanseheving blant egne undervisere og helsepersonell som veileder studentene i praksisstudier. Vi jobber med organisering for å muliggjøre nødvendig samarbeid på tvers av studieprogrammene. Utvikling, utprøving, vurdering og evaluering av ulike undervisnings- og læringsaktiviteter er sentralt, men krevende uten et SFU. Det jobbes med å finne andre måter å finansiere utviklingsarbeidet på hvor søknader om ekstern finansiering til DIKU er et av tiltakene.

I tillegg til Tverrprofesjonell samhandlingskompetanse vil betydningen av digitalisering i helse- og sosialtjenestene bli en viktig faktor for fremtidens kvalitet på helse- og sosialtjenester, pasientsikkerhet og sosial og finansiell velferd. Dagens helse- og sosialutdanninger mangler en enhetlig tilnærming til undervisning og kompetansehevede tiltak rundt digital sikkerhet. Forventningene til undervisernes digitale og pedagogiske kompetanse er klare (Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektor, 2017; Meld.St.4 Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2018). Likevel viser resultatene fra Digital tilstand 2018 (Rapportserie nr.6, 2019) at selv om fokuset på digitalisering har økt, etterspørres tiltak for digital- og pedagogisk kompetanseutvikling blant undervisere. Samtidig synliggjør læringsutbyttebeskrivelsene i de nye Nasjonale retningslinjer for helse og sosialfag (RETHOS) nye kompetansekrav for fremtidens utdanningstilbud. Helsefak har nedsatt en lokal arbeidsgruppe som jobber med læringsressurser innen digital sikkerhet og e-helse. I tillegg samarbeider Helsefak om en DIKU-søknad med USN, NTNU, OsloMet og HVL, hvor det søkes finansiering for utvikling av digitale nasjonale lærings- og undervisningsressurser for studenter og for utvikling av undervisningsfaglig kompetanse tilknyttet digital sikkerhet.

Det legges også stor vekt på mindre ulikhet (10), og utdanningene mener at god utdanning vil være et godt virkemiddel mot ulikhet. Utover dette trekkes følgende momenter frem:

- Likestilling mellom kjønnene (5): Dette har blitt et fakultetsmål for alle utdanninger. Ved flere utdanninger er menn underrepresentert, og ideelt sett burde det være balansert forhold mellom kjønnene, da pasienter består av både menn og kvinner. Det ble tidligere diskutert tilleggspoeng ved opptak eller kjønnskvalter. Istedenfor kjønnskvaltering har Helsefak i våren 2020 for første gang gjennomført en rekrutteringskampanje rettet kun mot gutter på videregående skoler. Det såkalte gutteløftet ble arrangert i samarbeid med NT-fak og på samme tidspunkt som «jenter for realfag».
 - Bærekraftige byer og samfunn (11): Folkehelse og forebyggende helsearbeid inngår i flere utdanninger på emnenivå, samt at folkehelse er et selvstendig masterprogram ved fakultetet.
 - Ansvarlig forbruk og produksjon (12): Studenter på bachelorprogrammet i bioingeniørfag gjøres i noen grad bevisst på reflektert bruk av engangsutstyr med henhold til miljøet.
- *Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?*

Masterprogrammet i telemedisin og e-helse har vært et samarbeid mellom fagmiljøer ved NT-fak og Helsefak. Dette samarbeid videreføres i dag i et mindre omfang ved studieretningene i helseteknologi i sivilingeniørutdanningene ved NT-fak.

I den planlagte arbeidsgruppen som skal utarbeide videreutdanningsemner innen e-helse vil det være representanter fra HSL, NT, Helsefak og Nasjonalt senter for e-helseforskning.

3. Universitetsledelsen er opptatt av at gode erfaringer ved fakultetene kan deles med andre. Derfor ønsker universitetsledelsen at fakultetene svarer på:

- *Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?*

Mentorordninger og veiledning

Formålet med gode mentorordninger er å integrere førsteårsstudenter tidlig i studiehverdagen, hindre frafall og sikre god progresjon i utdanningen. Med førsteårsstudenter menes det både unge mennesker i grunnutdanningen, men også masterstudenter som måtte samle minst to år med relevant yrkeserfaring for å oppfylle opptakskravet til masterprogrammet. Mange søkere har enda lengre arbeidserfaring og/eller fullført grunnutdanningen ved en annen institusjon. Avhengig av hvor mange år det har gått siden bachelorutdanningen og dersom den ble fullført ved en annen institusjon, både i inn- eller utlandet, kan også «erfarne» studenter føle seg som ny.

Forskjell finnes i oppleggene som tilbys til studentene. For bachelorstudenter er det mest viktig å bli kjent med sine medstudenter. Også studentdrevne kollokviegrupper fører til bedre trivsel og bedre eksamensresultater. Institutt for farmasi har gode erfaringer med en slik ordning innen kjemi. Ved IVP og IHO Narvik vil faglærere bruke mer tid til å veilede nye studenter i studentaktiv læring, studieteknikk og hvordan man drar nytte av hverandre i en gruppe. Noen utdanninger inviterer samtidig Studentsamskipnaden for informasjon om sine tilbud. IVP er aktiv med rusforebyggende tiltak der blant annet politiet og skikkethetsansvarlig ved UiT bidrar med informasjon og refleksjon.

Idrettshøgskolen satser på både sosiale arrangement for nye studenter sammen med tidligere kull og studentdrevne undervisning i regi av studenter på tredje studieåret.

IPS har i 2019 for første gang engasjert psykologer som mentorer for studenter de 6 første semestre i det profesjonsforberedende emnet. Studentene gir god tilbakemelding på denne oppfølgingen, og dette sikrer at studentene får godt innblikk i psykologrollen og de utfordringer de kan møte.

Bachelorprogrammet i ernæring har allerede involvert sine studenter så tidlig som under opptaksarbeidet ved at studenter ringer søkere til studieprogrammet.

Ved mottak av masterstudenter satser utdanningene tyngre på faglige opplegg. Dette kan for eksempel være rekrutteringsvideo [Masterminds](#) der masterprogrammet i psykologi gir innblikk i sine forskningsområder. Masterprogrammet i biomedisin har innført et nytt undervisningsopplegg i «Design Thinking» og innovasjon i emnet MBI-3012 *Advanced methods in experimental biomedicine*. Målet er å ruste studentene til å tenke på en annen måte rundt læring og innovasjon, samt å bli trygg på hverandre før de skal jobbe sammen på laboratoriet gjennom helt semester. Master in Public Health har et sammenlignbart opplegg, der heldagsseminarer om generiske temaer som scientific writing og critical thinking tilbys innenfor emnet HEL-3950 *Master Thesis*.

Ved IFA er lærere oppmerksom på at ikke bare studenter, som kjenner hverandre fra før av, sitter i lag. Studentene har en syv ukers praksisperiode i klinikk der studenter jobber parvis sammen. Parene blir satt opp slik at studenter med bakgrunn fra ulike studiesteder må jobbe sammen.

Til tross for alle gode erfaringer med studentdrevne kollokviegrupper og mentorordninger ønsker vi å nevne at etableringen av slike ordninger er ressurskrevende. Studieleidere må sette av mye tid til rekruttering og opplæring av egnede studenter. Ikke minst må det settes av lønnsmidler til studentene.

Sosiale tiltak

Studieprogram med små kull arrangerer i tillegg til faglige opplegg sosiale sammenkomster som frokost- eller lunsjmøter mellom studenter og faglærere.

- *Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?*

Ordninger som i flere sammenhenger ble nevnt som positive er studentdrevne mentorordninger. Internasjonalt samarbeid er også veldig populært. Dette gjelder ikke bare utveksling, men også faglig samarbeid og gjesteforelesere i studiet. I denne sammenheng kan Master in Public Health framheves, som i samarbeid med kollegaer fra andre universiteter har revidert to emner i global helse.

Institutt for vernepleie satser på sosiale sammenkomst med nye studenter med formålet om å finne frem til deres kvaliteter slik at de gjennom studietiden kan skape et regionalt fotfeste, for å bli værende i regionen. Ett eksempel er en student med lang svømmekarriere bak seg i Bærumsvømmerne som utdanningen har rekruttert til Harstad svømmeklubb som parasvømmer og «vill i vann»- instruktør. En vinn-vinn-situasjon for idrettsmiljøet, for barn og unge, UiT og studenten selv.

Del 2

I kvalitetsmeldingens andre del ønsker universitetsledelsen å få tilbakemelding på fakultetsspesifikke problemstillinger.

4. Hvordan jobber fakultet for å sikre veiledningskompetansen hos praksisveiledere?

Helsefak jobber systematisk, både nasjonalt og lokalt for å sikre veiledningskompetanse hos praksisveiledere for helse- og sosialfagstudenter.

Avtaleverk og dialogmøter med avtakerfeltet

Helsefak har samarbeidsavtaler med kommuner, foretak og private institusjoner. Det gjenstår noe arbeid før avtaler med alle aktuelle samarbeidspartnere er på plass. Avtalene er bygd på en felles mal og er ment å styrke samarbeid om utdanning, forskning og formidling. I avtalene står det at ansatte som veileder studenter bør ta veilederutdanning. Videre skal Helsefak tilby veilederutdanning og fakultetet har opprettet en 10 studiepoengs veilederutdanning, se punkt II under.

Fakultetet informerer om veilederutdanningen i ulike kanaler. I tillegg jobber vi for å få til en kulturendring for å få flest mulig til å ta formell veilederutdanning. I henhold til avtalene har fakultetet ulike ledelsesforankrede samarbeidsarenaer og her er veiledningskompetanse et sentralt tema. Årlige dialogmøter gjennomføres med kommuner og foretak. I tillegg har vi felles utdanningsutvalg med UNN og med Finnmarkssykehuset. Faste punkter på dialogmøtene er å «drøfte kompetansebehov og ønsker om fagutvikling og forskning». Her orienteres det om veilederutdanningen på Helsefak og det diskuteres hvordan det kan legges til rette for at de ansatte kan ta utdanningen. En problemstilling

praksisfeltet tar opp i dialogmøtene er at økonomi og bemanningsutfordringer er til hinder for at ansatte tar utdanningen. Det er også en utfordring for feltet å få ansatte til å ta en formell utdanning med eksamen. Inntrykket fra de siste dialogmøtene vi har gjennomført er at ledelsen i praksisfeltet i økende grad ser verdien av formell utdanning. Det er forskriftsfestet at veilederne i hovedsak skal ha en formell veilederutdanning (Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger). De siste to årene har man initiert prosjekter for å få flere til å gjennomføre veilederutdanningen. Prosjektene finansieres av midler som Helsefak har satt av til samarbeidet med kommuner og foretak.

Praksisveilederutdanning - formell kompetanseheving

I februar 2018 vedtok UHR-Helse og sosial «Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene». Retningslinjene ble utarbeidet av en bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra flere sektorer. Helsefak var tidlig ute og gjennomførte høsten 2017 et emne på 10 studiepoeng på masternivå i praksisveilederutdanning basert på forslaget til læringsutbyttebeskrivelser fra arbeidsgruppen. Små justeringer i læringsutbyttebeskrivelsene ble gjort i tråd med vedtatte retningslinjer i 2018 og emnet har opptak og avsluttende eksamen hvert semester. I 2017 utdannet vi 18 praksisveiledere og har siden hatt en jevn økning av uteksaminerte kandidater (2018: 48, 2019: 83).

Emnet er nettbasert med to dagssamlinger og muntlig eksamen. I samlingene trenes ferdigheter i veiledning. Helsefak gjennomfører samlinger og eksamen desentralisert ved tilstrekkelig antall studenter, dette for å imøtekomme kommunene med hensyn til økonomi og logistikk. I 2019 gjennomførte vi samlinger og eksamen i Harstad i tillegg til Tromsø.

Emnet tilbys alle profesjoner innen helse- og sosialfag og stort sett alle helsefaglige profesjoner har vært representert siden 2017, selv om den største deltakergruppen er sykepleiere. Noen vitenskapelig ansatte ved Helsefak har også avlagt eksamen i emnet.

Helsefak har hatt tett dialog med UNN og Regut-Nord for å tilrettelegge for Leger i spesialisering og andre som har behov for at emnet kan gjennomføres over to semestre. I 2019 var det for få studenter til oppstart, men i januar 2020 følger 20 studenter emnet som skal gå over ett år.

Emnet fikk i 2019 innpass som valgfritt emne i to studieretninger på masterprogrammene ved Helsefak (sykepleie ved studieretning kreftsykepleie og helsefaglig utviklingsarbeid). Muligheten for å gjøre emnet valgbart i de resterende studieretningene diskuteres jevnlig.

For å sikre veiledningskompetanse hos helsefagarbeidere og ambulansepersonell uten bachelorgrad, vil Helsefak tilby en praksisveilederutdanning i 2020 på bachelornivå.

Veilederutdanningen drives av HelPed. I tillegg til den formelle utdanningen bidrar HelPed på praksisveilederseminar, konferanser og med kollegaveiledning for fag- og praksismiljø som har ekstra behov i forbindelse med veiledning av studenter.

Nasjonal ressursbank og nettverk for praksisveilederutdanning

Helsefak har hatt en sentral rolle i en nasjonal arbeidsgruppe, som på oppdrag av UHR - Helse og sosial utviklet og leverte en «Ressursbank for praksisveilederutdanning» i 2019. Eksempler på emnebeskrivelser i tråd med nedfelte retningslinjer, læringsinnhold og vurderingsformer ligger åpent tilgjengelig i Canvas Commons. Hensikten med arbeidet er å kvalitetssikre praksisveilederutdanning nasjonalt.

UHR - Helse og sosial har tatt initiativet til etablering av et nasjonalt nettverk for praksisveilederutdanning. Dette for å øke sannsynligheten for at UH-institusjonene og fagmiljøene kan

komme til nasjonal enighet om dokumenterbar grunnkompetanse i veiledning for praksisveiledere. I tillegg skal nettverket samarbeide om videreutvikling av den nettbaserte ressursbanken og foreslå systemer for realkompetansevurdering av praksisveiledningskompetanse.

Arbeidet med etablering av nettverket ledes fra HelPed og skal komme på plass i løpet av 2020.

Samhandling og dialog mellom studieprogram og praksissted

Alle åtte institutt som har studieprogram med studenter i praksisstudier rapporterer om tett og jevnlig dialog med avtakerfelt for å sikre kvalitet når studentene er i praksis.

Studieprogrammene rapporterer noe ulikt med hensyn til detaljer om innholdet i kontakten med praksisstedene, men de fleste studieprogrammene (ergoterapi, fysioterapi, sykepleie på campus Narvik, ABIOK, profesjonsstudiet i psykologi, bioingeniørfag, paramedisin, profesjonsstudiet i medisin, vernepleier) har jevnlig kontakt med praksisstedene via: seminar, webinar, Skype-møter, arbeidsmøter og møter i praksis.

Kombinerte stillinger og behov for informasjonsmateriell nevnes av noen som viktig for samarbeidet. Campus Harstad løfter frem fokus på anvendelse av samarbeidsmidler for frikjøp av kommunalt ansatte i forbindelse med kompetanseutvikling i praksisveiledning.

Noen studieprogram beskriver gode erfaringer med fokus på læringsutbyttebeskrivelser og vurdering i dialogen med praksisveiledere. Det gis også et eksempel på at dialogen med praksisfeltet har bidratt til felles prosjektaktivitet.

De fleste studieprogrammene oppgir at de informerer og oppfordrer praksisveiledere til å utvikle sin veiledningskompetanse ved å delta i det etablerte utdanningstilbudet ved Helsefak.

Farmasi og medisin oppgir at de arbeider for å finne løsninger for praksis i privat virksomhet (apotek og allmennlegekontor) hvor rekruttering til praksisveilederutdanning er en utfordring. Odontologi har tilsvarende utfordring med praksis i eksterne tannklinikker, men jobber mot Fylkeskommunene for å finne en løsning.

Jordmorutdanningen har mottatt signaler fra praksisfeltet om at praksisveilederutdanning ikke er en prioritert etterutdanning med begrunnelse i dårlig økonomi.

5. Hvordan jobber/hvilke tiltak setter fakultet inn for å nå måltallene?

Helsefak	Produksjon	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		Oppnåelse av KDs krav
		Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	Prod	KD	
IFA	BA Farmasi							14	n/a	22	n/a	22	n/a	28	n/a	30	n/a	35	n/a	
	MA Farmasi							9		5		11		15						
	MA Farmasi (5-årig)	20	24	25	24	20	24	22	25	27	25	17	25	5	25	25	25	20	25	100 %
IHO	BA Ergoterapi	20	24	15	24	12	20	27	20	21	20	10	20	18	20	15	20	15	20	81 %
	BA Fysioterapi	20	22	25	22	28	22	23	25	21	25	22	25	20	25	33	25	35	33	101 %
	BA Radiografi	20	30	15	30	13	24	18	24	17	24	7	24	13	24	15	24	25	24	63 %
	BA Sykepleie	95	145	110	145	86	145	203	166	129	166	246	261	259	261	280	261	240	261	91 %
	MA Helsefag	20	n/a	30	n/a	26	n/a	49	n/a	26	n/a	47	n/a	19	n/a	30	n/a	5	n/a	
	Jordmorutdanning	15	25	15	25	19	20	17	20	13	20	17	20	13	20	15	20	20	20	76 %
	ABIKO	50	65	0	65	70	50	13	50	0	50	36	50	47	50	50	50	0	50	55 %
IKM	MA Telemedisin	10	n/a	5	n/a	7	n/a	3	n/a	10	n/a	5	n/a	10	n/a	5	n/a	5	n/a	
IKO	MA Odontologi	25	40	40	40	34	32	25	32	24	32	34	32	37	32	30	32	35	32	93 %
	BA Tannpleie	10	13	10	13	10	12	13	12	11	12	9	12	9	12	5	12	10	12	79 %
IMB	Bioingeniørutdanning	15	21	15	21	11	20	13	20	13	20	10	20	16	20	15	20	25	20	73 %
	BA Biomedisin					3	n/a	3	n/a	7	n/a	5	n/a	12	n/a	5	n/a	15	n/a	
	MA Biomedisin			5	n/a	12	n/a	14	n/a	4	n/a	5	n/a	9	n/a	8	n/a	10	n/a	
IPS	Prof. Psykologi	20	32	30	32	21	23	31	23	28	31	38	31	38	31	45	39	40	39	104 %
	BA Psykologi	35	n/a	45	n/a	37	n/a	57	n/a	31	n/a	53	n/a	44	n/a	35	n/a	35	n/a	
	MA Psykologi	5	n/a	10	n/a	7	n/a	11	n/a	5	n/a	12	n/a	11	n/a	5	n/a	5	n/a	
ISM	MA Public Health	20	n/a	30	n/a	17	n/a	14	n/a	9	n/a	16	n/a	18	n/a	15	n/a	10	n/a	
	BA Ernæring																	10	n/a	
IVP	BA Vernepleie											65	n/a	120	n/a	75	64	45	64	94 %
IH	BA Idrett											15	n/a	15	n/a	25	n/a	10	n/a	
	MA Idrettsvitenskap											5	n/a	10	n/a	10	n/a	10	n/a	
	BA Arktisk friluftsliv															10	n/a	5	n/a	
RKBU	MA Barnevern									5	n/a	7	n/a	8	n/a	5	n/a			
Fak.	Prof. Medisin	70	89	85	89	88	89	72	89	74	89	81	89	75	89	85	89	70	89	96 %
	Forskerlinje Medisin	5		10		4		3		9		10		9		10		5		

Fakultetet ser en sammenheng mellom opptakskrav og inntakskvalitet til studieprogram og oppnåelse av kandidatmåltall. Uavhengig av dette må alle studieprogram overbooke ved studiestart for å kunne oppnå måltallene. Overbooking må koordineres med hensyn til antall tilgjengelige praksisplasser for studentene.

Praksisplasser

Ved masterprogrammet i jordmorfag overstiger kandidatmåltallet antallet praksisplasser. Opptaket burde ligge på 22-24 studenter grunnet forventet frafall. For studieåret 2019/2020 var det et absolutt tak på 19 praksisplasser i tilbud fra Helse-Nord, og studentantallet ved opptak ble justert i henhold til dette. Under samarbeidsmøte mellom jordmorutdanninger i Norge i 2019 ble det besluttet å ta opp praksis for jordmorstudenter som en nasjonal utfordring. Et arbeidsutvalg jobber med å fremme sak for departementet. Utfordringen er også diskutert i samarbeidsmøte med fødeavdelinger i Helse-Nord og i SAMUT uten at det er kommet frem konkrete løsninger.

Overbooking

Årsaken til lavere kandidatmåltall for Master i odontologi enn KDs måltall kan i stor grad tilskrives overgang av studenter til profesjonsstudiet i medisin etter felles første studieår. Ved opptak av nye studenter overbookes det maksimalt, av det som er mulig innenfor eksisterende undervisningskapasitet for 1. studieår medisin og odontologi på Helsefak.

Det er mulig å ta opp kvalifiserte søkere som har studert odontologi i utlandet til innpassing på 2. og 3. studieår på lokalt opptak. Langt flere søkere får tilbud om dette enn de som aksepterer tilbudene. UiT konkurrerer med de andre to utdanningsstedene i Norge om de samme søkere til innpassing, da både UiO og UiB har utfordringer med odontologistudenter som tar overgang til profesjonsstudiet i medisin. IKO har forhåpninger om at ny studieplan for Master i odontologi i 2021 på sikt vil bedre kandidatmåltallene, da det ikke vil være like godt tilrettelagt for odontologistudenter å bytte til profesjonsstudium i medisin etter første studieåret.

For Bachelor i tannpleie er et stort frafall i løpet av 1. studieår en av årsakene til kandidatmåltall på 79%. IKO jobber med rekruttering av søkere til Bachelor i tannpleie med aktiv deltakelse på utdanningsmesser og andre arenaer for rekruttering. Ved siste opptak ble overbookingen av nye studenter økt til 20 søkere, og dette vil man fortsette med, så langt som undervisningskapasiteten tillater det.

IVP oppnår måltallene ved bachelorutdanningen i vernepleie ved relativt store opptak både på fulltids- og deltidsprogrammet og tett oppfølging av studentene gjennom hele studiet. Både fagmiljøet og administrasjon er lett tilgjengelige for studentene.

Føringer fra departementet

Masterprogrammet i sykepleie har revidert sin studieplan i 2017 i samråd med praksisfeltet, og første opptak til det reviderte studieprogrammet var i høsten 2018.

For masterprogrammet i sykepleie (ABIOK) er det utfordrende at Kunnskapsdepartementet legger seg på en linje hvor studentene som er tatt opp til et toårig masterprogram skal ha mulighet å slutte etter fullført spesialistutdanning med et omfang av 90 stp. (anestesi-, barne-, intensiv- og operasjonssykepleie) respektive 60 stp. (kreftsykepleie). Dette betyr at studentene jobber som spesialsykepleiere på sine avdelinger og ikke får permisjon til å fullføre utdanningen i sin helhet. Fagmiljøet informerer sykehusavdelingene om studentenes arbeid i fremtiden og om gevinsten for praksisfeltet, dersom studentene gis permisjon for å skrive masteroppgaver. Master i sykepleie har som mål at alle studenter som blir tatt opp ved studiet skal gjennomføre en full mastergrad i sykepleie.

**Kvalitetsmelding fra
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning,
mars 2020**

Del 1

1) Hva lykkes fakultetet med innenfor utdanningsområdet?

Fakultetet arbeider målrettet med å forbedre studiekvaliteten i studieprogrammene, og det gjøres arbeid med utvikling og tilrettelegging av undervisningsopplegg og undervisningsinnhold med sikte på å gjøre studieprogrammenes relevante for arbeidsmarkedet. På grunnlag av fakultetets handlingsplan har fakultetsledelsen gjennomført dialogmøter, og senere oppfølgingsmøter, med samtlige institutter om studiekvalitetsarbeid.

Flere av programmene har økt arbeidslivsrelevans ved å innarbeide en egen praksisdel. Også noen av de disiplinære studieprogrammene har utviklet, eller er i ferd med å utvikle, mer praksisrelevante og studentaktive læringsformer. Det kan eksempelvis nevnes at mastergradsprogrammet i historie har innført hospitering i bedrift som et element i studiet. Det arbeides videre med å få på plass praksisplasser i samarbeid med arbeids- og næringsliv. At fakultetet har kommet langt i arbeidet med å utvikle studieprogrammene, viser seg blant annet gjennom gode tall i Studiebarometeret der det fremgår at kandidater med utdanning fra HSL-fakultet i høy grad klarer å skaffe seg relevant arbeid i landsdelen, og også i landet for øvrig.

Fakultetet har prioritert rekrutteringsarbeidet og har tilført arbeidet større ressurser. Rekrutteringssituasjonen for flere av studieprogrammene har også utviklet seg i positiv retning. Blant annet kan bachelorgradsprogrammene i arkeologi, filosofi trekkes frem. Særlig gjelder dette filosofi som først hadde en oppgang, men som året igjen hadde nedgang. Dette er program som har vært gjennom større revisjoner, bl.a. med sikte på å heve studienes arbeidslivsrelevans og rekruttering til programmene. Om økt rekruttering kan tilskrives omleggingen av programmene alene, er usikkert, men tendensen er positiv, og det vil være interessant å følge med i utviklingen videre. Også omleggingen av de disiplinære språkstudiene må sies å være vellykket. Etter at paraplyprogrammet innen språk og litteratur med sine ulike studieretninger ble lagt ned og erstattet av egne program for hvert språkfag, er også de enkelte språkfagene blitt mer synlig for søkerne. Dette kan også ha hatt en effekt på rekrutteringen, som også var ett av siktemålene med revisjonen.

For profesjonsfagene ved IBS er rekrutteringssituasjonen gunstig. Også lærerutdanningene har jevnt over en bra utvikling, og spesielt har økningen innen

lektorutdanningen vært positiv. Når det gjelder lektorutdanningen, vil fakultetet fremheve at tysk er kommet til som nytt fag. Fakultet er også fornøyd med å ha fått på plass både kvensk og samisk som fag i grunnskolelærerutdanningen for 1.–7. trinn.

Også de erfaringsbaserte studieprogrammene MBA og MPA kan trekkes frem som spesielt vellykkede studieprogram. Dette både med tanke på programmenes fleksible innretning med blanding av digitale og fysiske samlinger som gjør det lettere å studere på deltid, måten studiene målrettes etter regional etterspørsel og behov, og ikke minst når det gjelder studieinnholdets relevans for arbeids- og næringsliv regionalt og nasjonalt. Det er grunn til å anta at den gode rekrutteringen kan tilskrives den gode tilretteleggingen og innovative undervisningsformer i kombinasjon med programmenes relevans.

Også flere internasjonale program rekrutterer i økende grad, og spesielt har det vært en positiv utvikling for de internasjonale programmene ved ISK. Fakultetet er også fornøyd med at det internasjonale fellesgradsprogrammet NUPS – Nordic Urban Planning, i samarbeid med universitetene i Malmö og Roskilde, kommer i gang fra høsten 2020. Det arbeides også med å gjenoppta/gå inn i nytt samarbeid med Roehampton University og Göteborgs Universitet om mastergradsprogrammet Human Rights Practice. Partene har ytret sterkt ønske om faglig deltakelse fra fakultet. Fakultetet er også fornøyd med at samarbeidet bidrar til utvikling av UiTs programportefølje innen Erasmus+.

Fra høsten av tilbys for første gang årsstudium i naturbasert reiseliv og entreprenørskap. Studiet er samlingsbasert slik at det skal kunne kombineres med full jobb, men med de erfaringene vi nå gjør oss når det gjelder digitalisering, ser vi at studiet kan tilbys uten fysiske samlinger. For ansatte i en næring som rammes hardt av koronakrisen, vil et studietilbud som dette være viktig, både i kompetanseheving for næringen, men også som sysselsetting av permitterte ansatte.

Fakultetet har også lyktes med å etablere mastertilbud både innen barnevern og sosialt arbeid.

Av fagmiljø som har vært svært aktive med tanke på tilrettelegging for studentgrupper ved digitalisering av studietilbudet, kan kunstvitenskap trekkes frem som et godt eksempel. Fra å være et studietilbud som for noen år siden var nedleggingstruet, har fagmiljøet arbeidet aktivt med utvikling av fleksible tilbud, og fra studiestart 2020 vil det være mulig å gjennomføre mastergradsprogrammet i kunstvitenskap nettbasert.

Under ledelse av prodekan for utdanning er det etablert et forum for studie- og programstyreledere som tar sikte på møter en gang i semesteret. Forumet fungerer

som samlingspunkt for målgruppen for drøfting av ulike problemstillinger knyttet til studiekvalitet og til ledelse og utvikling av studieprogram.

2) Har fakultetet noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder (for eksempel inntak, programledelse, undervisning, vurdering eller arbeidslivsrelevans)?

Flere av fakultetets studieprogram har lave søkertall. Noen av disse er sentrale universitetsfag som helt siden etableringen har hatt en forholdsvis lav rekruttering, men som det likevel er naturlig å videreføre for et breddeuniversitet med forpliktelse til å opprettholde et bredspektret tilbud i et landsdelsperspektiv.

Flere av de humanistiske disiplinprogrammene opplever svak rekruttering. For noen av disse, for eksempel nordisk og engelsk – og også historie, kan en del av forklaringen tilskrives en intern konkurranse med samme fag som inngår i lektorutdanningen. På den annen side kompenseres få studenter på disiplinprogrammene av at mange studenter fra lektorutdanningen og andre studieprogrammer tar disiplinprogrammenes emner som enkeltemner.

Også grunnskolelærerutdanningen har visse utfordringer med rekruttering og frafall. Samtidig er det klart mål å øke inntakskvaliteten på søkere til barnehagelærerutdanningen.

Det er et gjennomgående problem for profesjonsutdanningene å skaffe nok praksisplasser til sine studenter. Dette samtidig som det er klart at det må arbeides tettere med å bedre kommunikasjonsflyten mellom undervisningssted og praksissted.

De internasjonale masterprogrammene har jevnt over god rekruttering internasjonalt, men også her er inntakskvaliteten varierende, og det er en utfordring at mange av de internasjonale studentene har manglende engelskkunnskaper. Rekrutteringen til disse programmene fra de nordiske landene er for svak, og det er en utfordring er å nå mulige søkere gjennom ordinære rekrutteringskanaler.

Fakultetet arbeider stadig med å få på plass kvalitetssikrede utdanningspakker for internasjonal utveksling for studie- og praksisopphold i alle sine studieprogram. Dette er et møysommelig arbeid som det er vanskelig å komme i mål med. Det er også et mål å få utviklet flere engelskspråklige emner med tanke på å øke andelen studenter fra Europa og Nord-Amerika.

En relativt stor frafallsandel, særlig i det første studieåret, er også en utfordring, som noen program jobber med å redusere. HSL-fakultetet hadde i samarbeid med Ressursteam Utdanning UiT planlagt et seminar den 12. mars, der tema var mottak av nye studenter og videre oppfølging av både nye og de andre studentene. Det var ca. 50 påmeldte – både programstyreledere, studieledere og studieadministrativt ansatte ved fakultetet. Arrangementet ble utsatt på grunn av koronasituasjonen, og vil bli avholdt ved en senere anledning. Et felles forum for programledelse og institutt-/senterledelse kan også brukes for erfaringsutveksling for de andre områdene av studiene. For å styrke fusjon/samordning av studieprogram over flere campus og rekruttere flere studenter, arbeider fagmiljøene blant annet med å utvikle gode digitale løsninger og plattformer. Til dette arbeidet melder noen om behov for støtte i arbeidet, og også på dette feltet kan det være en god idé med erfaringsutveksling med case og demonstrasjoner.

Når det gjelder søkning og opptak til ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap, er også her søkergrunnlaget en utfordring. Det er ofte bare én kvalifisert søker som tilfredsstiller opptakskravene etter ph.d.-forskriften og fakultetets utfyllende bestemmelser til denne. Dette kan bidra til å svekke nivået på inntakskvaliteten til studiet. Det er videre en utfordring å vurdere søkere med utdanninger og vitnemål fra utenlandske universiteter som ikke oppfyller hovedreglene for opptak etter unntaksreglene, noe som gjør det vanskelig å rangere søkere og kan føre til at kvalifiserte søkere ikke får plass.

3) Er det studiekvalitetsområder fakultetet arbeider spesielt med?

I handlingsplanen har fakultetet satt opp en rekke punkter på studiekvalitetsområdet som er satt i gang, eller som det skal settes i gang tiltak innenfor. Det er blant annet igangsatt arbeid med å utarbeide årshjul for studiekvalitetsarbeid.

Akademisk skrivesenter ved fakultetet er reorganisert, og det satses videre på støtte til studenter som trenger hjelp og veiledning i ulike skriveprosesser. Fakultetet har videre fokus på utvikling av fleksible utdanningstilbud og har en økt bruk av studentaktive læringsformer. Det satses blant annet på dialog med det disiplinpedagogiske miljøet ved ILP med sikte på å videreutvikle miljøets rolle som pådriver og fyrtårn for utvikling av innovative og studentaktive læringsformer.

Noen av fakultetets institutter har undervisningsaktivitet ved flere campus. Eksempelvis har IBS undervisning innen barnevern både i Alta, Harstad og Tromsø. Det har likevel så langt vært svært lite samarbeid på tvers til tross for at det undervises på samme studieprogram, og at flere av emnene er identiske. Fakultetet har derfor initiert et samarbeidsprosjekt der fagmiljøene i Harstad og Alta deltar. I prosjektet,

som gjennomføres i regi av Result, er det blant annet et mål å utvikle felles emner som kan undervises på tvers av campus ved hjelp av teknologistøtte. Også ved ILP er det et minimum av faglig samarbeid mellom campus i Alta og Tromsø. Fakultetet har derfor store forventninger til det endelige resultatet av den foreliggende gjennomgangen som en arbeidsgruppe har gjort av ILP. Arbeidsgruppen har akkurat levert sin rapport med anbefalinger om strukturelle endringer som det er store forventninger om at vil danne grunnlag for økt faglig samarbeid.

Flere av instituttene melder om at det arbeides med styrking av evalueringsarbeid, mer mulighet for og informasjon om praksis, digitalisering og utprøving av andre typer læringsformer. Det arbeides også med å skape tettere band mellom forskning og undervisning, både på bachelor- og masternivå.

Programstyret for ph.d-studiet har arbeidet med å forbedre kvaliteten i ph.d.-emnene som skal dekke opp de obligatoriske komponentene i opplæringsdelen, og da spesielt i vitenskapsteori og formidling.^

4) Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?

Som det fremgår ovenfor, har fakultetet fokus på utvikling av studieporteføljen med sikte på en bedre tilrettelegging for å møte samfunnets behov. Det er satt i gang stimuleringsiltak med tanke på å øke pedagogisk bruk av ikt og økt bruk av studentaktive læringsformer. Det er blant annet gjennom fakultetets utdanningsfond satt av ressurser til støtte for større strategiske prosjekter innen utvikling av studier.

Fakultetet er opptatt av, og ser på nye muligheter for tilrettelegging for livslang læring. Mange av studiene er klassiske disiplinutdanninger, og fakultetet er opptatt av å tilpasse disse studiene i et livslangt læringsløp. Dette med utgangspunkt i, ikke bare den generelle etterspørsel etter denne typen tilbud, men også på bakgrunn av det økte trykket som er kommet ved den ekstraordinære situasjonen vi befinner oss i med en pandemi som rammer hele samfunnet. Et konkret eksempel på tilpassing for å gjøre studietilbud tilgjengelig for flere, kan være årsstudiet i naturbasert reiseliv og entreprenørskap der det arbeides med fullfleksibilisering på nett. Andre konkrete eksempel kan være at et arbeid er i gang med å etablere medie- og dokumentasjonsvitenskap som tilbud i Mo i Rana i samarbeid med sentrale statlige aktører (Nasjonalbiblioteket, Nav og Lisenskontoret). Det kan også trekkes frem at det arbeides med å gjere bachelorgradsprogrammet i statsvitenskap fleksibelt/nettbasert. Dette er et tilbud som Forsvaret har vist stor interesse for. ISV er i tett dialog om tilpassing av tilbudet opp mot Forsvarets behov for fleksibiliserte utdanningstilbud.

Det må videre legges planer for/avgjøres om teologiutdanningen skal videreføres innenfor dagens rammer. Se eget avsnitt om dette lenger ned. Se også eget avsnitt knyttet til evalueringen av Sameval med forslag om mer metodeundervisning, tidligere faglig profil og tidligere tilknytning til forskningsaktivitet.

På overordnet nivå er det planer om å involvere fakultetsstyret nærmere i den videre utviklingen av studieporteføljen. Fra fakultetsledelsen side legges det opp til en presentasjon av porteføljen og en redegjørelse for de ulike utfordringer og muligheter som er knyttet til videre utvikling av tilbudet. Ut fra et ønske om en overordnet strategisk tilnærming til en langsiktig programutvikling vil styret inviteres til å være med i en diskusjon og vurdering om videre retningsvalg.

5) Hvilke planer har fakultetet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?

HSL bruker FNs bærekraftsmål som grunnlag for sine prioriteringer og skal særlig bidra til oppnåelsen av bærekraftsmål som kan knyttes til fakultets fagområder og kompetanse. Fakultets strategi er også videreført i instituttenes strategi.

Ved å tilby utdanning på flere campus kan større utdanningsmuligheter være med på å minke ulikheter etter bosettingsmønster og flere bærekraftige samfunn med utdanning og arbeidsplasser. Enkelte studieprogram krever studentsamarbeid i flere emner, og via kontaktetablering, relasjonsbygging og kommunikasjon kan studentene sosialiseres til samarbeid også i arbeidslivet. Ved studieprogram over flere campus vektlegges blant annet digitalisering av undervisning, møter via toveis lyd/bilde, kompetansedeling og samarbeid mellom campus via digitale plattformer i stedet for å reise.

Tema som urfolks rettigheter, menneskerettigheter, global rettferdighet, konflikt, internasjonale relasjoner, innovasjon, nordlig samfunnsutvikling, rettferdig fordeling, bioteknologi og etikk tas opp i flere studieprogram. Urfolks og minoriteters språk og kultur er en viktig del av flere studieprogram, som støtter målsetting om inkluderende utdanning og et inkluderende og rettferdig samfunn. Ligestilling og feminisme er tema i emner og inkludert i læringsutbyttebeskrivelsen på flere studieprogram.

6) Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?

Fakultetets fagmiljøer er inne i flere tverrfaglige samarbeidsprosjekt og er også i dialog om etableringer av nye utdanningstilbud.

Fakultetet har også vært inne i samarbeid om utdanningstilbud som nå er lagt ned, bl.a. bachelorgradsprogrammet i politikk, økonomi og filosofi (PØF) og programmet i språk og økonomi. Programmene var ikke spesielt vellykket, verken med tanke på rekruttering eller kvalitet. En del av problemet var at en ikke lyktes med å oppnå tilstrekkelig grad av tverrfaglighet. I praksis har det vist seg vanskelig å utvikle det tverrfaglige perspektivet i de tverrfaglige studieprogrammene slik intensjonen var. Av hensyn til ressursituasjonen har det i hovedsak vært gjenbruk av eksisterende emner fra forskjellige fagområder heller enn å utvikle nye genuine samarbeidsprogram/ flerfaglige program.

Det vurderes å reetablere PØF, men da i en temabasert retning med mer fokus på tverrfaglighet. På grunn av manglende respons på initiativet fra BFE-fak er det dialog med relevante fagmiljø utenfor UiT med tanke på å få i gang et slikt program. I sammenheng med eksternt samarbeid om utdanningstilbud er der verd å nevne at fagmiljøet i spansk ved ISK bidrar sterkt i spanskundervisningen ved NTNU som gjør det mulig for NTNU å tilby spansk på bachelornivå. Samtidig er det forventninger til at samarbeidet skal øke rekrutteringen av søkere derfra til vårt mastergradsprogram i spansk.

Gjennom mange år har det vært tett samarbeid med BFE-fak om de erfaringsbaserte masterprogrammene MBA og MPA. Dette er også studieprogram som rekrutterer godt og har høy relevans for arbeids- og næringsliv i landsdelen. Det er også samarbeid mellom HSL-fak og NT-fak om lektorutdanningen i realfag, 8.–13. trinn.

Det er innledet dialog med NT-fak om et utdanningstilbud knyttet til Arctic Center for Sustainable Energy senteret med NT-fakultetet (ARK). Ved ISV er det utviklet et emne på mastergradsnivå innen fornybar energi som gis i denne sammenheng.

I samarbeid med BFE-, IVT- og NT-fak er fakultetet med i et prosjekt der det er levert søknad til DIKU om utvikling av et videreutdanningsopplegg på 30 studiepoeng med fokus på det grønne skiftet. Det er også på trappene å inngå i et samarbeid med Helsefak, NT-fak og Nasjonalt senter for helseforskning om utvikling av videreutdanningsemner innen e-helse.

Ved IRN er det i gang et samarbeid med Samisk høgskole med sikte på utvikling av et årsstudium i reiseliv.

7) Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?

Med tanke på hindre frafall har fakultetet fokus på oppstart og førsteårsstudenter og har utviklet svært gode rutiner ved semesterstart. Det er et nært samspill mellom fakultetet og instituttene for å sikre faglig og sosial integrasjon. Fakultetet følger opp studentene i søkeprosessen og legger til rette for velkomstmøter og orienteringer ved oppstart. Dette skjer også i nært samspill med studentutvalget og fadderstyret ved fakultetet. Instituttene har alle utarbeidet egne lokale oppstartprogram som til dels er ganske ulike innrettet mot de ulike studentgruppene.

8) Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?

Eksempel på dette kan være et institutt som samler alle studenter en gang i året, uansett kull, der studentene forteller hverandre om sitt utbytte med praksis og andre deler av undervisningen. Ved et annet institutt er det satt inn undervisningsassistenter på et program, og ansatte i toppstillinger underviser på førstesemesteret.

Oppstartprosjekt som forbereder førsteårsstudentene på studiene, og utvikling av praksisopplæring samt studentaktive læringsformer har gitt gode resultater. Flerspråklige studenter er svært fornøyde med språkverksted. Håndbok for nye studenter har blitt godt mottatt, samt lettet trykket på administrasjonen.

Universitetsbarnehageprosjektet har ført til tettere og mer likeverdig samarbeid mellom fagmiljøet og praksisbarnehagene. Studenter på reiseliv er svært fornøyde med ekskursjoner med møter mellom studenter og nærings- og kulturaktører i starten av studiet, og det er særlig viktig for internasjonale studenter for å forstå faglige emner. Feltskoler og ekskursjoner gir studentene gode læringsarenaer og verdifulle nettverk. Praksis, praksisnære læringsformer og aktiviteter, arbeidslivsrelevans, kontakt med aktuelle deler av arbeids- og næringsliv er fellesnevner her for å rekruttere og motivere studentene til innsats og bedre gjennomstrømming.

Del 2

Fakultetsspesifikke spørsmål for HSL-fak

Arbeidslivsrelevans

I hvilken grad oppnås kravet til arbeidslivsrelevans i disiplinfagene gjennom læringsformer og forventet læringsutbytte?

Humanistiske og samfunnsvitenskapelige disiplinutdanninger har en annen og videre samfunnsrelevans enn profesjonsutdanningene. Det er ikke den samme åpenbare kopling mellom utdanning og yrke i disiplinfagene som i profesjonsutdanningene, men det betyr på ingen måte at relevansen er mindre. Disiplinstudier kan ikke målrettes inn mot nisjer og spesialområder i arbeidslivet som for eksempel helse- og sosialfaglige utdanninger. Likevel er det klart at fagene er både etterspurte, anvendbare og nødvendige i arbeids- og samfunnslivet. Problemet er ikke disiplinfagenes manglende relevans, men heller at bevisstheten om fagene viktighet og påvirkningskraft i samfunnet ikke er stor nok. Dette skyldes til en viss grad at akademia selv har forsømt seg i formidlingen av hva disse fagene er, og på hvilken måte kandidater med disiplinfaglig utdanning bidrar med i utvikling av viktige samfunnsområder.

Det uteksamineres kandidater fra disiplinfagene med viktig generiske kunnskap som kan anvendes i de fleste yrker. Gjennom tilegnelse av metodiske kunnskap og utvikling av analytiske ferdigheter er kandidatene godt kvalifiserte til å gå inn i ulike arbeidsområder i et arbeidsliv som stadig er i stadig endring, og som krever kandidater som kan arbeide i tverrfaglige arbeidsmiljø i stadig omstilling. Kandidatundersøkelsen viser også at kandidater fra disiplinstudiene arbeider i et bredt spekter av stillinger innenfor privat og offentlig sektor.

I flere programmer arbeides det med å spisse læringsutbyttebeskrivelsene med sikte på å synliggjøre arbeidslivsrelevansen i større grad. Det har også vært arbeidet med omlegging av noen av programmene de senere årene, bl.a. ved at det i større grad er tatt i bruk studentaktive læringsformer. Noen programmer også inngått samarbeid med eksterne parter gjennom hospiteringer og praksis.

Revisjon av bachelor i teologi

Hva er status for evaluering av bachelor i teologi?

I forbindelse med styrebehandlingen av studieporteføljen for 2020 ble det avgjort at det ikke skulle tas opp studenter til bachelor i teologi. Begrunnelsen for dette var at programmet var under revisjon. AHR og fakultetsledelsen arbeider kontinuerlig med

dette. Opptaket til bachelorprogram i teologi med søknadsfrist 15. april 2020 er frosset. Det har vært en rekke møter om videre utvikling av studieprogrammet. En gruppe fra fagmiljøet i teologi skal i dette semesteret presentere en eller flere modeller for fremtidens teologiutdanning ved UiT. Denne skal være klar til AHRs instituttstyremøte 12. juni. Vedtaket fra møtet sendes til fakultetsstyret som behandler saken i sitt første møte etter sommeren, vanligvis i september. Avhengig av vedtaket vil saken evt. komme til universitetsstyret tidsnok til å enten åpne studiet for opptak høsten 2021 eller det vil bli et annet resultat.

Joint evaluations of research and education

Hvordan har fakultetet tenkt å følge opp anbefalingene fra denne evalueringen?

Den felles evalueringen mellom Nokut og NFR av de samfunnsvitenskapelige miljøene i Norge har vært grundig gjennomgått ved ISV. Den har vært lagt fram for ansatte gjennom epost og møter, og senere har deler av den vært tatt opp i møter/seminarer for å drøfte spesifikke spørsmål. Evalueringen var et viktig grunnlag ved utarbeidelsen av instituttets strategi, og flere av punktene skal følges opp over tid. I arbeidet har det vært lagt på tiltak som både er kortsiktige, og andre som krever mer tid. Spesielt de siste er viktige å fange opp i strategien og i oppfølgingsplanene.

Noen av punktene i evalueringen er konkrete, som å legge inn mer økt krav til metode i programmene. Dette blir gjort fortløpende, og som del av større endringer i programmene og emnene som inngår. En del tiltak tar det noe tid å gjennomføre, som for eksempel arbeid med studentrekruttering og tiltak for å få inn studenter med høyere kompetanse. Noen viktige områder krever holdningsendringer i fagstaben. Dette gjelder for eksempel andre undervisningsformer og arbeider med forskningsprosjekter. Dette følges opp gjennom å sette i gang konkrete prosjekter ved instituttet, og ved å følge opp ansatte gjennom medarbeidersamtaler og stimulanser til å tenke annerledes. Dette vil også skje gjennom tilsettingsprosesser og den betydelige nyrekrutteringen som må finne sted i løpet av fem-seks år for fagmiljøene i sosiologi og statsvitenskap. I den videre oppfølgingen av evalueringen og implementering av strategien vil ISV sitt styre være en viktig arena for diskusjon og utforming av konkrete tiltak.

Konkrete oppfølgingspunkter:

Utdanning:

- Forskning og metode. Evalueringen etterspurte mer metodekompetanse og la vekt på at studenter burde trenes tidligere i forskningsrelatert undervisning. ISV har vedtatt å gjøre bacheloroppgave obligatorisk i både sosiologi og statsvitenskap. Emnet har et omfang på 20 ECTS, der ca. halvparten skal være

- utvidet opplæring i samfunnsvitenskapelig metode. Dette bygger på grunnemnet SVF-1050, og her skal metodeopplæringen være mer konkret og kunne knyttes til bacheloroppgaven. En arbeidsgruppe har utredet og gitt råd om ulike muligheter for å styrke metodeundervisningen i bacheloroppgaven.
- Nye undervisnings- og evalueringsformer. Evalueringen er kritisk til at undervisning og eksamensformer er tradisjonelle. ISV arbeider med dette gjennom flere ulike prosjekter. Vi har søkt UiT om støtte til et større prosjekt for å få bedre infrastruktur for andre undervisningsformer, og for å tilsette en person som skulle arbeide sammen med fagpersoner for å gjøre dette. Søknaden ble avslått, men HSL-fakultetet har lovet støtte til deler av prosjektet. ISV har inngått en avtale med Hæren om å legge til rette for å ta BA-programmet i statsvitenskap på distanse. Dette innebærer at alle grunnleggende emner (1000-emner pluss noen 2000-emner) i programmet skal kunne studeres fleksibelt. ISV har nedfelt i strategien at det skal være minst ett utviklingsprosjekt hvert år, og prosjektene inngår som del av dette arbeidet. ISV mottok også midler til et prosjekt for å utvikle GIS-undervisningen (sammen med BFE). Dette har medført emnekafeer med diskusjoner av undervisning.
 - Rekruttering. Evalueringen mener rekrutteringen bør bedres, og at studentene bør ha et høyere nivå ved opptak. ISV ser på prosjektet med Hæren som et slikt tiltak. Her vil det rekrutteres en ny gruppe studenter, som spesielt plukkes ut av forsvaret for videre arbeid og gis stipend for studier. ISV setter av midler til studentforeninger og –aktiviteter, arrangerer fagdager, og legger vekt på tiltak som skal rekruttere flere av BA-studentene til masterprogrammene. Studenter som oppnår gode resultater ved ISV rekrutteres til å studere ved andre universiteter.

Forskning:

- Forskningsgrupper. Evalueringen vektlegger behov for mer forskning og at den bør ha høyere kvalitet. ISV har som mål å ha forskningsgrupper som omfatter alle ansatte, og har overtatt ansvaret for forskningsgrupper fra fakultetet fra og med 2020. Det arbeides med å utvikle disse og legge til rette for gruppene som arenaer for forskningsaktivitet.
- Eksterne prosjekter. ISV har hatt få prosjekter med ekstern finansiering, men aktiviteten er styrket de siste årene. Det legges vekt på en mer systematisk oppfølging av dette gjennom møter med aktuelle miljø som vil søke, ved å styrke kontakten mellom disse miljøene og fakultetsadministrasjonen som arbeider med forskningsfinansiering.
- Tilsettinger og medarbeiderutvikling. ISV gjennomfører flere tilsettinger i faste stillinger for å erstatte personale som går av med pensjon. Ved nye tilsettinger er et krav i utlysningene at erfaring fra arbeid med prosjekter og ekstern finansiering skal vektlegges i evalueringen. Forskning og utvikling av

forskningskompetanse er et sentralt element i oppfølging av tilsatte, gjennom veiledning om professoropptrykk og ved faste medarbeidersamtaler.

Forklaring på forkortelser:

AHR – Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi

BFE – Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

CPS – Senter for fredsstudier

GENI – Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (MA)

HHS – Handelshøgskolen ved UiT

IBS - Institutt for barnevern og sosialt arbeid

IFF - Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

ILP – Institutt for lærerutdanning og pedagogikk

IRNS - Institutt for reiseliv og nordlige studier

ISV - Institutt for samfunnsvitenskap

ISK - Institutt for språk og kultur

SESAM – Senter for samiske studier

1. Hva lykkes instituttet med innenfor utdanningsområdet?

God søknadstilgang og sikring av søkeres kvalitet

De fleste av UMAKs 18 studieprogrammer har svært gode søkertall. I gjennomsnitt har det de siste 4 år vært 5-6 1.prioritetssøkere per studieplass.

Med unntak av faglærerutdanning i musikk og årsstudium drama og teater administreres alt opptak av studieadministrasjonen ved UMAK i samarbeid med fellestjenesten. Studieprogrammene med lokalt opptak har egne søknadsfrister, som er tidligere enn Samordna opptaks felles søknadsfrist 15.april. For programmene i utøvende musikk er søknadsfristen 15.desember, og for kunstprogrammene er søknadsfristen 1.mars. De tidlige søknadsfristene gjør at både rekrutteringsarbeidet og vedtak om opptak gjennomføres tidligere enn for de fleste andre utdanninger. Dette bidrar til at det etableres god kontakt med potensielle studenter tidlig, og kvalitetssikringen av søkerne gjennom grundige opptaksprøver gjør at inntakskvaliteten totalt må regnes som svært høy. Ovenstående gjelder også andre tilbydere av tilsvarende utdanninger, og samtidigheten i søknadsfrister og tilbud om studieplass utløser en problematikk som ikke slår positivt ut for UiT. Denne problematikken omtales mer inngående nedenfor.

Høy gjennomføringsgrad

Studentene ved UMAK har gjennomgående høy gjennomføringsgrad og lite frafall, noe som delvis kan ha bakgrunn i den høye inntakskvaliteten nevnt ovenfor. Eksempelvis har kunst – bachelor en gjennomføringsgrad på normert tid på 80% (90% etter tre ekstra semester eller mer), mens musikkutøving – master har 72.7% på normert tid (96.4% etter tre ekstra semester eller mer). På samme måte som andre gradsstudier er UMAKs studieprogram imidlertid også utsatt for frafall, særlig i løpet av 1. semester og mellom 2. og 3.semester. Når studiene likevel viser seg å ha høy grad av gjennomføring, kan noe av forklaringen ligge i den tette oppfølgingen som følger av at studiene har stort innslag av arbeid i små grupper og mye bruk av individuell undervisning/veiledning. Studentenes tilfredshet med det sosiale læringsmiljøet vises også i Studiebarometeret for bachelor – musikkutøving, hvor resultatene for både studentenes miljø seg imellom, og mellom studenter og fagansatte, gjennomgående er høyere enn for landsgjennomsnittet.

God infrastruktur

UMAK er kjent for å ha en god fysisk infrastruktur for utdanningene. På Kunstakademiet er lokalene lagt godt til rette for eksperimentering med form, materialer og konsepter, slik for eksempel kunstprogrammene legger opp til. Etter at Kunstakademiet ble etablert er det imidlertid kommet til en landskapsarkitekturutdanning som verksteder og lignende ikke er dimensjonert for – se nedenfor. Forfatterstudiet er i sin natur lite plasskrevende, men utformingen av lokalene er likevel viktige for samarbeids- og diskusjonsformene studiet legger opp til.

Musikkonservatoriet har også gode fasiliteter med øvingsrom, undervisningsrom, studio og konsertsal, men ettersom studieprogrammene over tid har endret seg, og vi for eksempel har flere studenter innen rytmiske sjangre enn tidligere, har det meldt seg et behov for flere øvingsrom og undervisningsrom. Studentene er til tross for dette behovet tilfredse med det fysiske læringsmiljøet, noen som kommer til uttrykk i Studiebarometeret for musikkutøving – bachelor, hvor resultatene for eksempel lokaler/utstyr og biblioteks- og IKT-tjenester gjennomgående er høyere enn for landsgjennomsnittet.

All drama- og musikkundervisning knyttet til barnehage- og grunnskoleutdanning foregår i lokalene til lærerutdanningen på Mellomveien. Disse utdanningen vil ha sin undervisning i de nye lokalene til lærerutdanningen på campus som skal tas i bruk høsten 2020.

Fagmiljø, studiekvalitet og yrkeslivsrelevans

Felles for Musikkonservatoriet og Kunstakademiet er at begge institutter har gode og renommerte fagmiljøer, relevante utdanningsprogrammer, god tilgang på kvalifiserte søkere og høy gjennomføringsgrad. Det er også god sikring av kandidatene som uteksamineres fra begge instituttene. Alt dette bidrar til at kandidatene gjennomgående er attraktive på arbeidsmarkedet.

De fleste av våre musikkandidater går ut i kombinerte stillinger med mye frilansvirksomhet. De er gjerne selvstendig næringsdrivende og har faste arbeidsforhold i en eller flere deltidsstillinger. Undersøkelser viser at de som utdannes i musikkfagene får relevante arbeidsoppgaver etter endt utdanning, selv om det er svært få tilfeller der kandidatene ansettes i 100 % stilling knyttet til en institusjon. Kandidatene som fullfører musikkutdanningene ved UiT ender ofte opp med å ha sammensatte arbeidsoppgaver, hvor det synes gjennomgående at de jobber med en kombinasjon av utøvende virksomhet, pedagogisk virksomhet og kulturadministrasjon. Mange kombinerer utøvende virksomhet på høyt nasjonalt nivå med for eksempel arbeid som lærer i kulturskolen.

Av kunstkandidatene er det mange som har gjort karriere, nasjonalt og internasjonalt. De deltar på utstillinger av større og mindre art, får offentlige oppdrag, er attraktive deltagere på ulike former for residensprogrammer, og inngår i større biennaler og festivaler. Selv om flesteparten av kandidatene ikke kommer fra Nord-Norge så blir mange værende i Tromsø eller landsdelen i en kortere eller lengre periode etter endt studie. Disse kandidatene bidrar i stor grad til å opprettholde og utvikle det profesjonelle kunstfeltet i Tromsø og i landsdelen. Spesielt bidrar de til kunstnerdrevne initiativer og festivaler både som kunstnere, kuratorer, prosjektledere og formidlere. Noen av våre kandidater jobber også med pedagogisk virksomhet i Kulturskolen og kunstinstitusjoner som gallerier og museer. Vi får også tilbakemelding fra andre kunstinstitusjoner om at våre BA-kandidater er attraktive som søkere på deres MA-programmer.

I kullene fra forfatterstudiet finner en relativt mange skjønnlitterære debutanter. De debutterer som novelle- eller romanforfattere eller poeter. De aller fleste av dem utgir bøkene sine på etablert norske forlag. Det er ikke sjelden at tidligere studenter nomineres

til Tarjei Vesaas debutantpris, den viktigste nasjonale litteraturprisen for helt nye forfattere. Av de som debutterer er det et høyt antall som arbeider videre med et forfatterskap. En del av dem som har studert ved forfatterstudiet ansettes også i ulike medier, ofte riksdekkende medier som Klassekampen, Aftenposten, VG og NRK. Noen holder også skrivekurs selv eller jobber innenfor kultursektoren. Forfatterstudiet er et samlingsbasert studium og studenten kommer fra hele landet. Det er likevel ingen tvil om at mange i forfattermiljøet i Tromsø har bakgrunn fra studiet. Blant annet har daglig leder for litteraturfestivalen Ordkalotten, og tidligere styreleder gått på forfatterstudiet. Forfatterstudiet anser det for svært viktig at det er en aktiv del av og bidragsyter til det litterære miljøet i Tromsø, blant annet gjennom deltakelse på Ordkalotten og gjennom poetikkseminarer med studiets gjestelærere, åpne for alle Tromsøs innbygger.

Størsteparten av studentene på det toårige internasjonale masterprogrammet i landskapsarkitektur ("piloten") kommer fra andre land enn Norge. Allikevel velger mange kandidater å gjøre karrierer i Norge. De fleste får arbeid på et landskapsarkitektkontor eller hos rådgivende ingeniør- og arkitektfirmaer. Andre velger arbeid i offentlige forvaltning, med pedagogisk virksomhet, fortsetter som ph.d.-stipendiat eller starter som selvstendig næringsdrivende. En del har valgt å bli værende i Tromsø og bidrar slik til å styrke det landskapsarkitektfaglige miljøet i Nord-Norge som har hatt et jevnt økende behov for landskapsfaglig kompetanse de siste 10 årene.

2. Har instituttene noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder (for eksempel inntak, programledelse, undervisning, vurdering eller arbeidsrelevans¹)?

Intern kommunikasjon

Felles for både Musikkonservatoriet og Kunstakademiet er at det knytter seg noen utfordringer til kommunikasjonen mellom studieadministrasjonen og studenter, og mellom studenter og fagansatte.

Etter at UMAK ble etablert og FUF ble skilt ut som en egen enhet har det vært en prioritert oppgave å jobbe videre med avklaring av hvem som gjør hva både når det gjelder studieadministrativt personale og fagansatte, for slik å tydeliggjøre ovenfor studentene hvem som har ansvar for hva og for å få en bedre arbeidsflyt. Et strukturert arbeidet med kvalitetssystemet bidrar også til et slikt avklaringsarbeid.

Vi har samtidig noen utfordringer knyttet til emneansvar, spesielt når det gjelder våre programmer i musikk og emner knyttet til hovedinstrument. Kvalitetssystemet legger opp til at det skal være en emneansvarlig for hvert emne. Dette er vanskelig når det gjelder hovedinstrument ettersom det er mange instrumenter med én lærer for hvert instrument, som alle underviser på samme emne. Vi jobber nå med å finne frem til en fornuftig måte å løse emneansvar for hovedinstrumentemnene.

¹ For kvantitative studiedata se: <https://rapport-dv.uhad.no/#/signin?redirect=%2Fprojects> (logg inn med: brukernavn@ad.uit.no)

Det er per i dag ikke en direkte kopling mellom det enkelte studieprogram og en rolle som studiekonsulent/kontaktperson/koordinator. Det er flere årsaker til dette som går tilbake tid. Ved Kunstakademiet og Musikkonservatoriet har det ikke vært vanlig at de studieadministrative ansattes arbeidsoppgaver har fulgt en deling mellom studieprogram. På Kunstakademiet har det imidlertid kun vært en studieadministrativt tilsatt i 100 % stilling, noe som gjør situasjonen der mer oversiktlig enn på Musikkonservatoriet. Det må her nevnes at det er en ubesatt 50 % stillingsressurs på Kunstakademiet innenfor studieadministrasjon knyttet til landskapsarkitektstudiet. Stillingen er under utlysning. Det er i tillegg behov for en 50 % stillingsressurs som verksmester knyttet til landskapsarkitektstudiet. For tiden er det kun en 50 % stillingsressurs som verksmester på Kunstakademiet, i utgangspunktet knyttet til kunstprogrammene.

På Musikkonservatoriet er det en praksis hvor de studieadministrativt ansatte i ulik grad følger tversgående oppgaver, opp eksempelvis opptak, eksamen, produksjonsoppfølging, saksbehandling, sekretæroppgaver, FS osv. Det viser seg imidlertid å gi lite hensiktsmessige utslag fordi det blir vanskelig for både studenter og ansatte å vite hvem som gjør hva:

- hvem søkere, studenter, fagansatte og eksterne skal rette studierelaterte spørsmål til, samt
- hvordan studieadministrasjonen følger opp studie-/forvaltningssaker

Innenfor musikkutdanningene har det på faglig side har det heller ikke vært en gjennomgående praksis å delegere ansvar for enkelte studieprogram fra instituttleder/programstyre til fagansatte, både av ressursmessige og formelle hensyn.

Det har også stadig oppstått behov for å fordele oppgaver knyttet til drift og oppfølging/videreutvikling av det enkelte studieprogram. Ovennevnte har i noen grad gitt seg utslag i lang saksbehandlingstid, svikt i sikring av dokumentasjon/likebehandling og oppfølging av faste studieadministrative oppgaver med tidsfrist. Det vises i denne forbindelsen fellestjenestens henvendes (se ePhortesak til enhetene (2017/5476-11) hvor det etterlyses tydelige kontaktpersoner for det enkelte studieprogram, både på studieadministrativ og faglig side.

Det er en målsetting for UMAK i strategiplan for 2020-2022 å: «... sikre effektivitet og kvalitet på sine støttefunksjoner gjennom løpende forbedringsprosesser med bred involvering.» På bakgrunn av situasjonsbeskrivelsen ovenfor, arbeides det med å innføre tiltak som kan virke til den faglige og administrative oppfølging av det enkelte studieprogram blir forbedret.

Daglig programledelse

Kunstakademiet har tre fagområder med nokså ulike problemstillinger knyttet til drift av studieprogrammene. Fagområdet kunst har to studieprogrammer: bachelor og master. Forfatterstudiet har tre samlingsbaserte årsstudier. Fagområdet landskapsarkitektur er for

tiden en blanding av å være vertskap for en toårig masterutdanning eid av Arkitektthøyskolen i Oslo (AHO) og bidrag til en femårig masterfellesgrad i samarbeid med AHO, driftet som et konsortium. Alle de tre fagområdene har etter faglig begrunnelse et høyt innslag av gjestelærere. To av fagområdene (kunst og landskapsarkitektur) benytter verksteder og andre tekniskadministrative tjenester i et stort omfang og som noen ganger kommer i konflikt med hverandre. Det er til dels høy og sammenfallende utnyttelse av et sparsomt antall felles seminarrom og andre fasiliteter. I forbindelse med at fjerde- og femteårsstudentene på fellesgraden i landskapsarkitektur kommer til Tromsø høsten 2021, planlegges det nå for en utvidelse av undervisnings- og verkstedlokaler som vil løse disse problemene.

Samlet sett setter Kunstakademiets drift store krav til intern koordinering og planlegging i faggruppene og mellom dem, og mellom faggruppene og FUF. En oppgave som ikke løses godt av instituttleder alene. Det er således behov for etablering av et formelt nivå 4 med faggruppeledere for alle de tre fagområdene. Noe som det arbeides med å få på plass så snart så mulig.

Musikkonservatoriet har 12 studieprogrammer. 11 av disse er innenfor fagområdet musikk, og kun ett er innenfor fagområdet drama. Den formelle programledelsen ivaretas av et programstyre med instituttleder som leder av styret. Den daglige programledelsen ivaretas av instituttleder, og programstyret tar ikke del i konkrete avgjørelser som er av stor betydning for mange studieprogrammer og studentgrupper. Som på Kunstakademiet er det derfor aktuelt å stille spørsmål ved om store krav til intern koordinering og planlegging løses tilstrekkelig godt av instituttleder alene.

Bortfall av søkere

En annen utfordring som vi har på instituttene, er at søkere til våre studieprogrammer faller bort underveis i søknadsprosessen. Når det gjelder musikk så faller søkere bort både i perioden mellom søknad og opptaksprøver, og i perioden mellom opptak og frem til studiestart. Når det gjelder programmer i kunst så forsvinner søkere i perioden mellom opptak og frem til studiestart.

Ettersom de kunstfaglige utdanningene ikke er organisert av Samordnet opptak, men av de enkelte utdanningsinstitusjonene, kan søkere på lik linje søke til alle programmer i musikk og kunst i Norge og utlandet. Kommer de inn på flere av programmene, er det opp til søkerne å velge hvor de ønsker å studere. Ettersom alle utdanningsinstitusjonene på samme måte ser etter høyt utdannede søkere, tilbyr de ofte de samme søkerne studieplass. I verste fall velger kandidater oss bort til fordel for en annen institusjon. For å sikre oss at søkerne velger oss er vi derfor svært avhengig av at opptaksprosessen er så rask og smertefri så mulig, og at samarbeidet med opptakskontoret er godt og fleksibelt. Det er avgjørende å bruke mye ressurser på å presentere oss selv ovenfor søkerne, og ha tett faglig og studieadministrativ kontakt med dem underveis i valgprosessen. Studentene deltar også aktivt i denne prosessen.

3. Er det studiekvalitetsområder enheten/fakultetet arbeider spesielt med?

Evalueringsarbeid

Gjennom studieåret 2018-2019 jobbet ledelsen ved daværende Det kunstfaglig fakultet hardt med å utforme en evalueringsplan for enheten (se vedlegg). Evalueringsplanen er fremdeles gjeldende, men etter at den nye enheten Norges arktiske universitetsmuseum akademi for kunstfag ble etablert, har evalueringsarbeidet blitt satt inn i nye organisatoriske og personalmessige rammer. Vi arbeider for tiden med implementering av evalueringsplanen.

UMAK som enhet er preget av studieprogrammer hvor det er relativt få studenter og stor lærertetthet. Læringsaktivitetene foregår ofte i mindre grupper, og studentene er avhengige av godt samarbeid og tett oppfølging fra fagansatte for at den enkeltes læringsutbytte skal bli best mulig. Forholdene som kan knyttes til kunstfagenes egenart og praktisk karakter tilrettelegging gir et svært godt utgangspunkt for at studentene skal få studietilbud de oppfatter som relevant, og som i stor grad er individuelt tilrettelagt og faglig utfordrende. Nærheten mellom fagansatte og studenter skaper imidlertid flere utfordringer når det gjelder studentmedvirkning, tilbakemeldinger underveis i studieåret og evaluering av emner og studieprogram generelt, som ledelsen ved UMAK arbeider med å løse. Noen av disse utfordringene er:

- Studenter samarbeider ofte på tvers av nivå, emner og studieprogram. Hvordan kan studieprogramevalueringer fange opp problemstillinger som tar hensyn til dette?
- Studentgruppene er ofte små og kontakten med fagansatte er gjerne så tett at anonyme evalueringer ikke egner seg godt. Hvordan kan vi utforme evalueringer som får frem ulike synspunkt, uten at studenter og fagansatte opplever posisjonene sine som utsatt?

For å både utnytte nærheten beskrevet ovenfor og samtidig søke å utvikle en kultur for konstruktiv tilbakemelding, har vi valgt å involvere studentutvalget ved UMAK i både utformingen av evalueringsspørsmål og tolkningen av svar i etterkant. Det har vært avholdt flere møter mellom ledelse og studentutvalg i januar og februar 2020, og begge parter opplever dette som svært nyttig og positivt. Grunnet situasjonen med stenging av UiTs lokaler i ukene frem mot påske, har vi valgt å utsette gjennomføringen av studieprogramevaluering via nettskjema til høstsemesteret, slik at vi kan sikre god svarprosent og oppfordre flest mulig studenter til å delta i dialogmøter omkring spørsmålsstillinger som er kommet opp i innsendte skjema. Med en slik løsning er fokuset like mye på evalueringsprosessen som på sluttrapporten, og relevansen vil etter all sannsynlighet bli god for både fagansatte og studenter.

Bygging av en kultur for konstruktiv tilbakemelding og større engasjement fra studentene er ikke bare et faglig anliggende, men også en betingelse for å kunne oppfatte og håndtere problematiske aspekter ved tette bånd innad i studentgrupper og mellom ansatte og studenter. Både enkeltstudenters psykososiale situasjon og meldinger om

mobbing/seksuell trakassering krever at ledelsen har tillit både hos studenter og ansatte for å kunne behandle slike saker på en god måte. Vi mener derfor at evalueringsarbeidet, og ikke minst prosessene rundt evalueringsarbeidet, derfor kan få betydning for flere forhold som på sikt vil øke studiekvaliteten.

Studentaktive undervisningsformer (MK)

Musikkonservatoriet har fått SUV-midler og strategiske midler fra UMAK til et forskningsprosjekt (MUSEd) knyttet til studentaktive undervisningsformer. Dette prosjektet involverer mange faglig ansatte og studenter ved instituttet.

Studiemestring/studieteknikk/prestasjonsangst (gjelder begge institutt)

For Kunstakademiets vedkommende er denne problemstillingen særlig knyttet til første årskull på bachelorstudiet. Musikkonservatoriet har hatt to kurs i studiemestring/studieteknikk/prestasjonsangst ved studiestart. Dette har først og fremst vært tiltenkt førsteårsstudentene. Vi arbeider med å få til flere slike kurs/seminarer i forbindelse med semesterstart.

Kommunisere tydelige forventninger til nye studenter ved oppstart (gjelder begge institutt)

For Kunstakademiets vedkommende er denne problemstillingen særlig knyttet til første årskull på bachelorstudiet. Det arbeides nå med endringer i semester- og årsplaner som skal føre til en tetter oppfølging av førsteårsstudentene på kunst- bachelor. For Musikkonservatoriet er det en målsetting at informasjon fra studieadministrasjon og emneansvarlige/undervisere blir tydeligere og mer samstemt. Dette vil ha betydning for alle studentene på instituttet, men særlig for førsteårsstudentene.

Digitale læringsressurser (MK)

Samme som over (MUSEd) og i tillegg utvikling av Studioassistent, en applikasjon som forenkler bruken av lydstudio for studentene, og dermed bidrar til at de kan jobbe mer selvstendig (musikkteknologi).

Kommunikasjon på tvers av fagområder (gjelder begge institutt)

På Kunstakademiet vil etablering av faggrupeledere åpne opp for opprettelse av et faggrupelederforum som kan ivareta både kommunikasjon og det faglige utviklingsarbeidet ved instituttet.

Instituttrådet ved Musikkonservatoriet ønsker at man ser på et mulig samarbeid mellom musikk og drama/teater. Det kan være konkrete prosjekter eller bruk av drama/teater i undervisning i musikkfagene.

Semester- og årsplaner, undervisningsstruktur (KA)

Det arbeides med å iverksette tydeligere semester- og årsplaner. Slike planer vil kunne bedre både programledelsen og være gode samordningsredskap på tvers av faggruppene.

4. Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?

Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid

Etter mange års arbeid med å utvikle standarder og program for forskning og utviklingsarbeid innenfor fagområdet kunst opprettet Kunnskapsdepartementet i 2018 en ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid. De akkrediteringskrav som gjelder for ph.d.-programmer generelt, gjelder også for et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid, det vil blant annet si mengdekrav (det må til enhver tid være 15 stipendiater i et ph.d.-program) og fagmiljø. På bakgrunn av dette har Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Bergen og NTNU, som alle har store nok fagmiljøer og mange nok stipendiater, opprettet egne ph.d.-programmer. Disse fire institusjonene er utgjør også styret til Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid, som driftes av DIKUs Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). Inntil 2025 er det mulig for stipendiater som ikke er tilknyttet et ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, å bli tatt opp i PKUs Stipendiatprogram. For stipendiater som er tilknyttet Stipendiatprogrammet gjelder retningslinjer fastsatt av PKU i 2017.

Etter årevis med målrettet arbeid har UMAK etablert et stabilt godt fagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid for stipendiater innenfor musikk og kunst. Gjennomstrømningen til stipendiatene er god, og de bidrar på en svært positiv måte til det samlede fagmiljøet. For de kandidater som ønsker seg en ph.d.-grad må vi legge til rette for en innpassing på andre utdanningsinstitusjoners ph.d.-programmer. Ettersom vi kun har to stipendiatstillinger øremerket kunstnerisk utviklingsarbeid, er vi avhengig av å samarbeide med en eller flere institusjoner for å få etablert et program, jamfør mengdekravet. På UMAK arbeides det derfor med å etablere til et felles ph.d.-program i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner med kunstfaglige fagmiljøer. Vi har gjennom flere år hatt samtaler med alle utdanningsinstitusjoner med kunstfaglige utdanninger uten at det har ført fram, og vi tar nå en ny runde for å se om det har åpnet seg opp nye muligheter for samarbeid. Etter at rektor gjorde det klart at hun ønsker at vi skal samarbeide med større institusjoner, og helst universiteter har vi valgt å samtale videre med Universitetet i Bergen og NTNU. UiB er åpen ovenfor å utrede dette videre, men er samtidig avventende. NTNU har i innledende samtaler vært mer positiv, men vi er avhengig av å gjennomføre flere samtaler før vi vet om det er mulig å gå videre med et slikt samarbeid. Vi er samtidig avhengig av å jobbe for å øke antall stipendiater, for å sikre at det stabile fagmiljøet vi har etablert ikke smuldrer bort.

MA i landskapsarkitektur

UiT og AHO har opprettet et felles femårig masterprogram i landskapsarkitektur. Studentene i programmet går de tre første årene i v/AHO i Oslo og flytter til Tromsø de to siste årene. Første studentkull ble tatt opp høsten 2018 slik at de første studentene kommer til Tromsø høsten 2021. Arbeidet med å forberede mottak av studenter er startet. Det innebærer blant annet utvidelse og endringer av Kunstakademiet undervisningslokaler og utvidelse av antall ansatte både på vitenskapelig side og teknisk-administrativt.

Kuratorutdanning

I forbindelse med sammenslåingen av Det kunstfaglige fakultet og Tromsø Museum – Universitetsmuseet ble muligheten for et tverrfaglig kuratorprogram (MA) lansert. Dette er et studium som har stor interesse for både våre egne fagansatte på alle institutter, studenter, relevante fagmiljøer på UiT og andre utdanningsinstitusjoner, og innenfor kunst- og kulturfeltet lokalt, regionalt og nasjonalt. På grunn av arbeidet med å utrede tradisjonsbåtstudiet og BA-studiet i scenekunst har vi ikke hatt ressurser til å jobbe mer inngående med kuratorstudiet i den perioden som har gått siden etableringen med UMAK, men dette er noe som vi på sikt vil arbeide videre med.

Samarbeid med fakultet for humaniora, samfunnsfag og lærerutdanning:

Regjeringen har besluttet at masterutdanning skal være hovedmodell for norsk lærerutdanning, noe som etter all sannsynlighet medfører utfasing av 3-årig faglærerutdanning som blant annet tilbys ved Musikkonservatoriet. Det er forventet at siste opptaksår for faglærerutdanningen vil være 2020.

Kunnskapsdepartementet sendte i mars 2019 forslag til forskrift om rammeplan for lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1–13 på høring, med frist 24. juni 2019. Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) og Musikkonservatoriet valgte å utarbeide et felles høringssvar fra UiT Norges arktiske universitet², som gjaldt forslag til forskrift om rammeplan for Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag for trinn 1-13. Bakgrunnen for dette var dels eksisterende samarbeid om praktiske og estetiske fag i grunnskolelærerutdanningen og dels at ingen av instituttene oppfattet det som realistisk å etablere en ny 5-årig faglærerutdanning på egenhånd. Instituttene var – og er fremdeles – opptatt av at det vil kunne være problematisk å tilby f.eks. musikk, drama, kunst og håndverk, mat og helse og kroppsøving både i grunnskolelærerutdanningen og i en slik ny faglærerutdanning. Musikkfaget i skolen er viktig, det er derfor vesentlig at det klargjøres hvordan en best mulig sikrer lærerkrefter med tilstrekkelig kompetanse i praktiske og estetiske fag, i lys av at disse fagene potensielt vil kunne tilbys med ulikt omfang i to ulike lærerutdanninger. Generelt er det viktig for institusjoner som tilbyr både grunnskolelærerutdanning og faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag, å vurdere nøye hvilke fordypninger/spesialiseringer som tilbys innen utdanningene, hvordan undervisningen eventuelt kan samorganiseres og hvilken kompetanse arbeidsmarkedet etterspør.

Siden 1994 har Musikkonservatoriet levert undervisningstjenester innafor fagområdene drama og musikk til lærerutdanninger ved ILP. Undervisning innenfor nevnte områder leveres til både de integrerte masterutdanningene grunnskolelærer 1-7 og 5-10, og barnehagelærerutdanningen. Avtalen mellom enhetene har vært fastsatt for det enkelte studieår, og det totale omfanget på netto arbeidstimer har vært på 3500–4000 netto arbeidstimer. Faglig sett er det enighet om at samarbeidet er svært positivt for lærerutdanningene siden ILP ikke har egne tilsatte innen fagfeltene. Det er imidlertid ikke uten praktiske/timeplanmessige utfordringer for undervisningspersonalet, både fordi de

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-forslag-til-master-i-larerutdanning-i-praktiske-og-estetiske-fag/id2630430/?uid=b17ac076-eb80-4a87-aa4f-576d25cc14a9>

blir involvert i mange emner/studieprogram og fordi undervisningen foregår på forskjellige Campus. Det er også store administrative kostnader knyttet til dette samarbeidet.

BA i scenekunst

UMAK utreder muligheten for å opprette et BA-program i scenekunst ved Musikkonservatoriet. Det har tidligere eksistert et BA-program i drama og teater, men dette studiet var basert på det eksisterende fagmiljøet som ble overført fra ILP og ILPs infrastruktur. Realiseringen av BA-programmet i scenekunst avhenger ikke bare av en tilførsel av friske midler til utvidelse av fagmiljøet, studieadministrasjon og oppgradering av rom/infrastruktur/utstyr, men også av en mer forutsigbar avtale om størrelsen på undervisningstjenestene som dramaseksjonen leverer til lærerutdanningene ved ILP.

BA i tradisjonsbåtbygging

Etter bestilling fra rektor utreder UMAK muligheten for å opprette et BA-program i tradisjonsbåtbygging. En gruppe båtbyggere, båtforskere og annet relevant fagpersonell fra hele landet har i perioden august 2019 til januar 2020 vært involvert i å utarbeide et forslag til studieplan. En rapport foreligger. Den gjør rede for en rekke forutsetninger som må være oppfylt for å kunne opprette et studium – etablering av et kompetent fagmiljø og tilførsel av friske midler til drift og infrastruktur.

Årsstudium kirkemusikk

Med bakgrunn i at det ved UiT i 2018 ble gjennomført en prosess for å kontrollere at gjeldende akkrediteringskrav for studietilbud var oppfylt, ble det ikke tatt opp nye studenter til årsstudiet i kirkemusikk studieåret 2019/2020. Årsstudiet var formelt sett eid av UiT ved Musikkonservatoriet og driftet i samarbeid med Kirkelig utdanningssenter Nord, som høsten 2018 ble del av Vitenskapelige Høgskole (VID). Det formelle eierskapet gjorde at ansvaret for å oppfylle fagmiljøkravet i NOKUTs studietilsynsforskrift §2-3 falt på Musikkonservatoriet. Instituttet har imidlertid ikke et fagmiljø innenfor kirkefaglige emner kun innen orgelutøving i en kirkelig kontekst, noe som ikke er tilstrekkelig for å oppfylle tilsynsforskriftens krav.

I godt samarbeid med VID, har det vært arbeidet hardt med å kunne tilby et nytt utdanningsopplegg som både tilfredsstiller kravene i studietilsynsforskriften og dessuten de krav som Kirkerådet setter for å oppnå kantorkompetanse.

Programstyret ved Musikkonservatoriet har tidligere vært orientert om arbeidet knyttet til kirkemusikkutdanning og at det har vært sett alvorlig på at det i en periode ikke har vært mulig å tilby kantorutdanning i Nord-Norge. Samarbeidet har nå resultert i et forslag til et såkalt kombinert årsstudium, hvor VID og Musikkonservatoriet bidrar med hver sin del, hvor delene til sammen skal tilfredsstille kravene Kirkerådet har for tilsetting som kantor i Den norske kirke. Kirkerådet har i oktober 2019 gitt en forhåndsgodkjenning av dette kombinerte årsstudiet, men endelig godkjenning vil ikke foreligge før studieplaner og emneplaner er formelt vedtatt ved institusjonene.

For at et slikt kombinert årsstudium skal kunne gjennomføres i praksis, er det nødvendig med god planlegging og koordinering mellom partene, samt at det må være helt tydelig regulert hva samarbeidet om kantorutdanningen innebærer. Det har derfor blitt utarbeidet et utkast til en samarbeidsavtale som innebærer at Musikkonservatoriet er ansvarlig for opptak av studentene, inkludert opptaksprøve i orgelspill, og leverer 15 studiepoeng orgelspill eller 15 studiepoeng orgelimprovisasjon, avhengig av søkerens forkunnskaper. VID bidrar med 45 studiepoeng kirkefaglige emner. Undervisningen er samlingsbasert, skjer i Tromsø og koordinert med annen undervisning ved VID.

For å kunne ta opp studenter til et slikt kombinert årsstudium studieåret 2020/2021 er det nødvendig å beslutte opprettelsen av et nytt videreutdanningstilbud og tilhørende emneplaner. Den formelle opprettingen av studieprogrammet skjer i styret for UMAK.

5. Hvordan sørger fakultetet for å forberede kunstfaglige studenter til å møte arbeidslivet?

I Kandidatundersøkelsen (2019) for UiT fremkommer det at den utbredte formen for deltakelse i arbeidslivet for utøvende kunstnere i dag er preget av å være selvstendige næringsdrivende og «kombinasjonsutøvere»[1].

Kunstfaglige studenters møte med arbeidslivet er omtalt i teksten ovenfor under punkt 1 og punkt 3.

På UMAK arbeider vi kontinuerlig med å utvikle gamle- og etablere nye samarbeid med institusjoner og enkeltaktører i kunst- og kulturfeltet lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Skillet mellom akademia og arbeidsliv er heller ikke like tydelig innenfor kunstfagene ettersom de fagansatte og gjestelærere har deler av sitt virke i kunst- og kulturfeltet der det kunstneriske utviklingsarbeidet deres presenteres. UMAL forbereder dermed de kunstfaglige studentenes møte med arbeidslivet både gjennom arbeidslivsrettede prosjektundervisning med og uten eksterne samarbeidspartnere, gjennom faglærere og gjestelæreres erfaringsbaserte undervisning/veiledning og gjennom konkrete emner, kurs og workshops som tar opp det å være selvstendig næringsdrivende og kombinasjonsutøver. Innovasjon, entreprenørskap, offentlig kunst, selvorganisering, skatt/avgifter og søknadsskriving er tema som berøres i denne undervisningen. Selv om vi alltid har arbeidet med å forberede våre kandidater til arbeidslivet, jobbes det kontinuerlig med å utbedre den undervisningen som gis i takt med endringer på kunst- og kulturfeltet.

6. Har fakultetet iverksatt noen tiltak for å bedre studentenes læringsmiljø?

Resultatene av Studentenes helse- og trivselsundersøkelsen (SHOT-undersøkelsen) 2018 har vært diskutert grundig med ansatte og studenter, og det er enighet om at resultatene har vært fulgt opp på en god måte med tiltak på flere nivå. Dette gjelder også prosess

[1] Med begrepet kombinasjonsutøvere mener vi kandidater som kombinerer ulike typer beskjeftigelser f.eks. frilanser, midlertidig og fast arbeid.

rundt konkrete tilfeller som har vært meldt inn av studenter. Av konkrete tiltak vil vi trekke fram egen ukedag med mulighet for å treffe Studentsamskipnaden, og studenter har vært oppfordret fra både studieadministrasjon og studentutvalg til å ta kontakt. Studentutvalget redusert innslag av alkohol på egne arrangementer. I tillegg har bedriftshelsetjenesten Hemis har vært inne med støtte til ansatte etter behov.

Det jobbes også kontinuerlig med forbedring av kommunikasjon og informasjonsflyt ved Musikkonservatoriet og Kunstakademiet. Studentene er inkludert i dette arbeidet, blant annet med å få på plass gode system og rutiner for å holde orden, og for vedlikehold og reparasjon av utstyr.

Studentenes læringsmiljø er også omtalt i teksten ovenfor under punkt 3.

Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen

Kvalitetsmelding og kvalitetsdialog - våren 2020

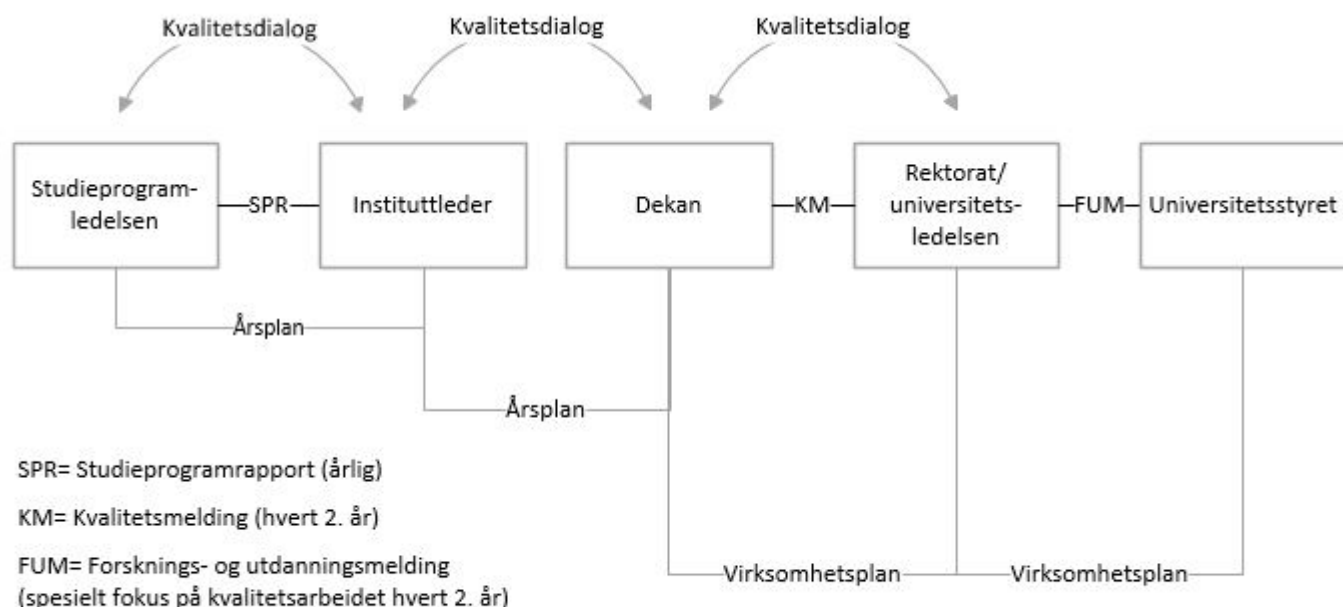
Kvalitetssystemet

UiTs kvalitetssystem for utdanning beskriver mål for det systematiske kvalitetsarbeidet og definerer roller, ansvar, oppgaver og oppfølgingsprosesser. Systemet trådte i kraft 1. januar 2019.

I kvalitetssystemet er det besluttet at dialog, systematikk og dokumentasjon skal danne kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med studietilbudene. Et bærende element i systemet er kvalitetsdialogen som finner sted mellom ulike organisatoriske nivå. Kvalitetsdialogen mellom fakultet og universitetsledelsen skal gjennomføres i løpet av våren 2020, og denne dialogen baserer seg på kvalitetsmeldingen som hvert enkelt fakultet utarbeider. I den anledning ber universitetsdirektøren fakultetene om å forfatte en kvalitetsmelding i henhold til denne forespørselen.

Basert på kvalitetsdialogen og kvalitetsmeldingene fra fakultetene vil universitetsdirektøren skrive en utdanningsmelding som legges frem for universitetsstyret i løpet av september/oktober 2020. Utdanningsmeldingen vil komme annet hvert år (jf. vedlagt tidslinje).

Utdanningsmeldingen vil danne grunnlaget for oppfølgingspunkter i virksomhetsplan for 2021. På denne måten danner kunnskapen som frembringes i kvalitetsarbeidet utgangspunkt for den samlede utdanningsstrategien ved UiT. Dette er i tråd med de forventningene NOKUT har til sammenheng mellom evalueringsarbeidet og det strategiske utviklingsarbeidet ved institusjonen.

Figur 1. Kvalitetsdialogen og rapporter/meldinger mellom de ulike nivåene.

Kvalitetsmeldingen

Kvalitetsmeldingen er bygget opp av to deler. Første del vil være generell for alle fakultetene, mens del to vil være fakultetsspesifikk. Frist for svar på denne forespørselen er satt til den **20. mars 2020**, og det er ønskelig at fakultetet leverer inntil 15 sider som svar på denne forespørselen.

Del 1

For å kunne tilby utdanninger av høy kvalitet, er det viktig at fakultetene arbeider aktivt med å evaluere og videreutvikle sin studieprogramportefølje. I forkant av kvalitetsdialogen ønsker universitetsledelsen å få fakultetets vurdering når det gjelder:

- **Hva lykkes fakultetet med innenfor utdanningsområdet?**
- **Har fakultetet noen særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområder (for eksempel inntak, programledelse, undervisning, vurdering eller arbeidsrelevans¹)?**
- **Er det studiekvalitetsområder fakultetet arbeider spesielt med?**

Universitetsledelsen er opptatt av at universitetet beholder sin bredde og ivaretar sitt samfunnsansvar ved å tilby regionen et vidt spekter av utdanninger med høy kvalitet. På grunn av fagfeltenes utvikling, demografiske endringer, teknologiutvikling og studentenes endrede forventninger til høyere utdanning er det avgjørende at universitetets samlede studieportefølje kontinuerlig videreutvikles og forbedres. Ledelsen er også opptatt av at våre studier utvikles slik at våre kandidater kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål. I den

¹ For kvantitative studiedata se: <https://rapport-dv.uhad.no/#/signin?redirect=%2Fprojects> (logg inn med: brukernavn@ad.uit.no)

anledning ønsker universitetsledelsen dialog om fakultetenes planer for utvikling av studieprogramporteføljene. Endringer i studieporteføljen har strategisk betydning, og avgjørelser om etablering av nye studietilbud, nedlegginger og større endringer i studietilbudene skal sees i en helhetlig sammenheng med universitetets samlede studieportefølje.

- **Hvilke langsiktige planer har fakultetet for utvikling av sin studieportefølje?**
- **Hvilke planer har fakultet for å integrere bærekraftelementet i sine studietilbud?**
- **Er fakultetene i dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger?**

De neste årene er det ventet mindre årskull og økt konkurranse om studentene, og dette vil utfordre rekrutteringen til universitetet. Det er dermed enda viktigere at de studentene som tas opp, blir godt ivaretatt. Vi vet at frafallet er størst blant førsteårsstudentene, og studentene oppgir selv at overgangen fra videregående skole til universitetet oppleves vanskelig². Det er derfor viktig at mottaket tilpasses studentenes forutsetninger. I den anledning er det ved UiT satt i gang mange ulike ordninger for å sikre godt mottak og bedre gjennomføring. Universitetsledelsen er opptatt av at gode erfaringer ved fakultetene kan deles med andre. Derfor ønsker universitetsledelsen at fakultetene svarer på:

- **Hvordan arbeider fakultetet med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen?**
- **Er det noen ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med?**

Del 2

I kvalitetsmeldingens andre del ønsker universitetsledelsen å få tilbakemelding på fakultetsspesifikke problemstillinger. Dette ønsker universitetsledelsen med bakgrunn i at ulike fakultet har ulike utfordringer. Universitetsledelsen ønsker å gå i dialog med fakultetene om disse utfordringene og i fellesskap finne frem til mulige tiltak med mål om å heve utdanningskvaliteten ved UiT.

Fakultetsspesifikke spørsmål

BFE-fak

BFE-fak har de senere årene jobbet med studentaktiv læring og utvikling av «21st century skills» (transversale/generelle ferdigheter) i studieprogrammene. BFE-fak er også tildelt midler over strategisk fond, og fyrtårnsmidler for å ytterligere styrke denne satsingen. I den anledning ønsker universitetsledelsen tilbakemelding på:

- **Hvordan kan fakultet arbeide med å spre erfaringene fra disse prosjektene til hele organisasjonen?**

Joint evaluations of research and education

NOKUT gjennomførte i 2018 et pilotprosjekt hvor de gjorde en fellesevaluering av utdanning og forskning. Tilhørende utdanningsevalueringer av alle studier innen samfunnsøkonomi, statsvitenskap og sosiologi samt evalueringer av samfunnsvitenskapelig forskning (SAMEVAL) ble gjennomført som en del av det samme prosjektet. Sluttrapportene beskriver sammenhengene mellom forskning og forskningsbasert utdanning for hvert av fagmiljøene og gir også noen anbefalinger til tiltak.

² <https://www.nokut.no/nyheter/mange-studenter-mener-de-er-for-darlig-forberedt-for-hoyere-utdanning/>

Samfunnsøkonomiutdanningene har relativt få studenter og færre tilknyttede forskere enn det man ville betrakte som en kritisk masse. Forskningskvaliteten betegnes som god, men med forbedringsmuligheter både på kvalitet og omfang. Dette krever at man øker spesialiseringen i utdanningene videre. Navnet på universitetet og tilknytningen til polarforskningen angir en retning for denne spesialiseringen. For å øke valgmulighetene og kvaliteten på særlig master og phd. utdanninger anbefales det mer utveksling av forelesere med nasjonale/europeiske universiteter, alternativt gi studentene gode muligheter til å ta deler av graden på en samarbeidende institusjon.

- **Hvordan har dere tenkt å følge opp anbefalingene fra denne evalueringen?**

Helsefak

Praksisveiledning

I rapporten *Sammen om kunnskap for en nordvendt framtid* vises det til at det kan være utfordrende å finne praksisplasser som har tilstrekkelig veiledningskapasitet og veiledningskompetanse. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) sier i § 2-3 Krav til fagmiljø 7. ledd: For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

- **Hvordan jobber fakultet for å sikre veiledningskompetansen hos praksisveiledere?**

Kandidatmåltall på helseutdanningene

UiT har kandidatmåltall for en rekke helsefaglige utdanninger. Kandidatmåltallene er minstekravet til antall uteksaminerte kandidater, og måloppnåelsen er noe UiT må rapportere til Kunnskapsdepartementet hvert år. UiT har slitt med å nå måltallene for en rekke utdanninger de siste årene, og høsten 2019 var det blant annet en rekke tomme studieplasser på bachelor i sykepleie ved UiT³.

- **Hvordan jobber/hvilke tiltak setter fakultet inn for å nå måltallene?**

HSL-fak

Arbeidsrelevans

Utdanningene skal forberede studentene til den arbeidshverdagen de vil møte, slik at de evner å bruke sin faglige kompetanse. Slik erfaring kan sikres gjennom ulike former for utdanningssamarbeid med arbeidslivet⁴. Rapporten *Sammen om kunnskap for en nordvendt framtid* gir råd og anbefalinger for framtidens utdanningssamarbeid. Begrepet arbeidsrelevans er her beskrevet som i hvilken grad utdanningene som tilbys dekker faktiske behov i arbeidslivet. Arbeidsrelevans oppleves gjerne som en større utfordring for disiplinutdanningene enn for profesjonsutdanningene.

I Høringssvar fra HSL-fak – innspill til stortingsmelding og arbeidslivsrelevans, datert 18.08.2019 beskriver fakultetet at det benytter ulike læringsformer som skal føre til økt arbeidsrelevans i disiplinfagene, og eksempler fra studier i arkeologi og språkfag ble trukket fram. Som en oppfølging av eksemplene som ble beskrevet, ønsker vi at fakultetet

³ <https://khrono.no/114-tomme-studieplasser-for-sykepleiere--vi-foler-at-ingen-vil-ta-ansvar/425437>

⁴ Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld. St. 16, (2016-2017), 2017, s.16)

beskriver nærmere hvordan det sikrer kvaliteten i disse læringsformene ved å svare på følgende spørsmål:

- **I hvilken grad oppnås kravet til arbeidsrelevans gjennom læringsformer og forventet læringsutbytte?**

Revisjon av bachelor i teologi

I forbindelse med styrebehandlingen av studieporteføljen for 2020 ble det avgjort at det ikke skulle tas opp studenter til bachelor i teologi. Begrunnelsen for dette var at programmet var under revisjon.

- **Hva er status for evaluering av bachelor i teologi?**

Joint evaluations of research and education

NOKUT gjennomførte i 2018 et pilotprosjekt hvor de gjorde en fellesevalueringer av utdanning og forskning. Tilhørende utdanningsevalueringer av alle studier innen samfunnsøkonomi, statsvitenskap og sosiologi samt evalueringer av samfunnsvitenskapelig forskning (SAMEVAL) ble gjennomført som en del av det samme prosjektet. Sluttrapportene beskriver sammenhengene mellom forskning og forskningsbasert utdanning for hvert av fagmiljøene og gir også noen anbefalinger til tiltak.

Sosiologimiljøet beskrives som fragmentert og relativt lite og det er bare en aktiv forskergruppe som er evaluert i SAMEVAL. Disse forskerne er oppgitt å delta i undervisningen på alle nivå. Det er vanskelig å rekruttere studenter til studiene, og evalueringen anbefaler mer interaksjon med videregående skoler for å rekruttere studenter og deretter å tilby en grundig introduksjon. Det anbefales blant annet fortsatt styrking av e-læring og flere «online-klasser», mer vekt på metodeundervisning og undervisning som gir forskningsferdigheter. Sterkere undervisningsledelse og en konsistent strategi for samspillet mellom forskning og undervisning etterspørres. Evalueringspanelet mener at UiT har et potensiale til å utvikle et internasjonalt, forskningsbasert sosiologi program rundt klima og det arktiske.

Studieprogrammene i statsvitenskap er godt designede studieprogrammer som gir tilfredsstillende utbytte for studentene, foreleserne er godt kvalifiserte og de gir forskningsbasert undervisning ifølge evalueringen. Utdanningskvaliteten er vesentlig bedre enn forskningskvaliteten og evalueringene fremhever god undervisningsledelse som en hovedårsak til dette, blant annet at man for eksempel bruker seniorforskerne som undervisere på alle nivåer i studiene. Statsvitenskap anbefales blant annet med å jobbe mer med å tiltrekke seg bedre kvalifiserte studenter, gi mer plass til introduksjonskurs, mer metodeundervisning, flere engelskspråklige kurs og mer innovative lærings og evalueringsmetoder. Nært forhold til Russland, klimaendringer som tema, tverrfaglighet og lite studiemiljø bør fremheves i markedsføringen. Flere engelskspråklige kurs vil åpne opp for en sterkere internasjonalisering og rekruttering internasjonalt.

- **Hvordan har dere tenkt å følge opp anbefalingene fra denne evalueringen?**

IVT-fak

Internasjonalisering

IVT-fak har et bredt internasjonalt kontaktnett og er dyktige til å få internasjonale studenter til sine studier. Tallet på studenter som drar på studentutveksling ved fakultetet er imidlertid lavt.

- **Hvordan arbeider IVT-fak for å øke studentutvekslingen?**

Rekruttering

Søkertallene til studier ved IVT-fak har falt markant de senere årene. Spesielt ser vi en nedgang til de petroleumsrelaterte tilbudene.

- **Universitetsledelsen ønsker tilbakemelding på hvordan fakultetet arbeider med å gjøre studietilbudene mer attraktiv (dette må gjerne sees i sammenheng med spørsmålet ovenfor om bærekraft)?**

Jurfak

Karakterpress

I brev 3. mai 2018 til rektorene (2018/2239-2) skriver prodekanene i utdanning ved de tre juridiske fakultetene: *Det er liten tvil om at arbeidsgiversidens vektlegging av karakterer ved ansettelser fører til et karakterpress for studentene. ... og vi er interesserte i alle tiltak som kan dempe problemet.* De skisserer ulike mulige tiltak og konkluderer med at fakultetene har mange felles utfordringer som best kan løses i samarbeid mellom de tre lærestedene, studentene og arbeidsgiverne. Vi ber fakultet svare på følgende spørsmål:

- **Er det satt i gang konkrete tiltak overfor studentene for å dempe karakterpresset i utdanningen?**
- **Det går frem av UiOs studiekatalog at i alle fall for ett emnene – JUS1111 – *Privatrett I* skal karakteren endres til bestått/ikke bestått fra våren 2020. Har Jurfak UiT vurdert lignende tiltak?**

NT-fak

Arbeidsrelevans

Utdanningene skal forberede studentene til den arbeidshverdagen de vil møte, slik at de evner å bruke sin faglige kompetanse. Slik erfaring kan sikres gjennom ulike former for utdanningssamarbeid med arbeidslivet⁵ Rapporten *Sammen om kunnskap for en nordvendt framtid* gir råd og anbefalinger for framtidens utdanningssamarbeid.

Begrepet arbeidsrelevans er her beskrevet som i hvilken grad utdanningene som tilbys dekker faktiske behov i arbeidslivet. Arbeidsrelevans oppleves gjerne som en større utfordring for disiplinutdanningene enn for profesjonsutdanningene.

I *Høringssvar fra NT-fakultetet – Stortingsmelding og arbeidslivsrelevans i høyere utdanning* skriver fakultetet at studentene i større grad bør forberedes til arbeidslivet, og at de i tillegg må forberedes på endringer og omstillinger i arbeidsmarkedet. Overgangene fungerer bedre for profesjonsstudiene hvor arbeidsmarkedet er mer definert, og det er

⁵ Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld. St. 16, (2016-2017), 2017, s.16)

tettere koplinger mellom utdanning og avtagerfelt enn i disiplinfagene. Basert på de refleksjonene dere gjør rundt arbeidsrelevans i høringssvaret, ønsker vi svar på disse spørsmålene:

- **Hvilke tiltak har fakultetet iverksatt for å sikre arbeidsrelevans i disiplinutdanningene?**
- **Hvordan sikrer dere at disse studentene blir bevisstgjort egen kompetanse?**

Rekruttering

Søkertallene til studier ved NT-fak har falt markant de senere årene. Spesielt ser vi en nedgang til petroleumsrelaterte tilbud og klassiske disiplinfag.

- Universitetsledelsen ønsker tilbakemelding på hvordan fakultetet arbeider med å gjøre studietilbudene mer attraktiv (dette må gjerne sees i sammenheng med spørsmålet ovenfor om bærekraft)?

UMAK

Forberedelse til entreprenørskap og læringsmiljø

I Kandidatundersøkelsen (2019) for UiT fremkommer det at den utbredte formen for deltakelse i arbeidslivet for utøvende kunstnere i dag er preget av å være selvstendige næringsdrivende og «kombinasjonsutøvere»⁶.

- **Hvordan sørger fakultetet for å forberede kunstfaglige studenter til å møte arbeidslivet?**

Resultatene av Studentenes helse- og trivselsundersøkelsen (SHOT-undersøkelsen) 2018 viser at en høyere andel av kunstfaglige studenter ruser seg og oppgir å føle seg utenfor og isolert enn den gjennomsnittlige student ved UiT. Bildet gjentar seg på seksuell trakassering og somatiske plager/symptomer og mobbing.

Har fakultetet iverksatt noen tiltak for å bedre studentenes læringsmiljø?

Vennlig hilsen

Anne Husebekk
rektor

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Saksbehandler: Øyvind H. Mikalsen, Eirik Gjessing Lind, Oda Bjørnsdatter, Ingfrid Fossbakk, Ingvild Lorentzen, Linda Didriksen, Angelica Matveeva, Kristin Lien, Olaug Husabø

Vedlegg
1 Tidslinje

⁶ Med begrepet kombinasjonsutøvere mener vi kandidater som kombinerer ulike typer beskjeftigelser f.eks. frilanser, midlertidig og fast arbeid.